የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት

በ

ሙልጌታ ኃ/መስቀል

አማርኛን ቋንቋ በማስተማር ስነ ዘዴ ለድህረ ምረቃ ፕሮግራም ከፊል ማሟያነት የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ

ጅማ ዩኒቨርሲቲ

የሶሻል ሳይንስና ሂዩማኒቲስ ኮሌጅ

የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ-አማርኛ ትምህርት ክፍል

ነሐሴ 2009 ዓ.ም

ጅማ ዩኒቨርስቲ

የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት

በ

ሙልጌታ ኃ/መስቀል

አማርኛን ቋንቋ በማስተማር ስነ ዘዴ ለድህረ ምረቃ ፕሮግራም ከፊል ማሟያነት የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ

ጅማ ዩኒቨርሲቲ
የሶሻል ሳይንስና ሂዩማኒቲስ ኮሌጅ
የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ-አማርኛ ትምህርት ክፍል

ዋና አማካሪ

ማንያለው አባተ(PhD)

ረዳት አማካሪ

አብዱረህማን ፋንታሁን (MA)

ጅማ ዩኒቨርሲቲ
የሶሻል ሳይንስና ሂዩማኒቲስ ኮሌጅ
የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ-አማርኛ ትምህርት ክፍል

ነሐሴ 2009 ዓ.ም

ጅማ ዩኒቨርስቲ

"የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና" በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ዘጠነኛ ክፍል ተተኳሪነት " በሚል ርእስ በሙሉጌታ ኃ/መስቀል የትምህርት ማስተር ድግሪ በአማርኛ ቋንቋ ማስተማር ማሟያ የቀረበው ይህ ጥናት በውስጥና በውጭ ፈታኞች ተገምግሞ ተቀባይነትን አግኝቷል፡፡

ፈታኞች

ስም	ፊርማ	ቀን
------------------------	-------------------	------------------------
አማካሪ		
------------------------	--------------------	-------------------------
የውጭ ፈታኝ		
------------------------	----------------------	-------------------------------
የውስጥ ፈታኝ		

ምስጋና

በመጀመሪያ የረዳኝን እግዝአብሔርን አመሰግናለው፡፡ በመቀጠል ደከመኝ ሰለቸኝ ሳይሉ የጥናቱን ጽሁፍ በማንበብ ማስተካከያዎችንና ገንቢ ሐሳቦችን በመስጠት ድጋፍ ላደረጉልኝ ለዋና አማካሪዬ ዶ/ር ማንያለው አባተ ከልብ የሆነ ምስጋናዬን አቀርባለው፡፡ የዚህ ጥናት ጽሁፍን በማንበብ ሐሳብ ለሰጡኝ ረዳት አማካሪዬ አቶ አብዱረህማን ፋንታሁንን አመሰግናለሁ፡፡ በመቀጠል የዚህን ጥናት ጽሁፍ በማንበብና ማስተካከያ ሐሳብ በመስጠት ድጋፍ ላደረጉልኝ ለዶ/ር አቢይ አሰፋ እና አቶ መሐመድ ጀማልን እንዲሁም ስማቸውን ሳልጠቅስ ላለፍኩት ለአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል መምህራን ከልብ አመሰግናለው፡፡ በመጨረሻም ጽሁፉን በመተየብ ለረዳችኝ ወ/ሮ መአዛሽ ታደሰ እና ከጎኔ በመሆን ላበረቱኝ ጓደኞቼ ዘላለም መለሰ፣ ሰለሞን ጎንፋና መገርሳ ጋሹ እንዲሁም በገንዘብ ድጋፍ ላደረገልኝ ጅማ ዩኒቨርሲቲን ከልብ አመሰግናለሁ፡፡

ማውጫ

ርዕስ **ገፅ**

ምስጋና……………………………………………………………………………I

የሠንጠረዥ ማውጫ……………………………………………………………IV

አጠቃሎ……………………………………………………………………………V

ምዕራፍ አንድ…………………………………………………………………1

መግቢያ……………………………………………………………………………1

1.1. የጥናቱ ዳራ ……………………………………………………………1

1.2. የጥናቱ አነሳሽ ምክኒያት ……………………………………………3

1.3. የጥናቱ መሪ ጥያቄ ……………………………………………………3

1.4. የጥናቱ ዓላማ ……………………………………………………………4

1.5. የጥናቱ መላት……………………………………………………………4

1.6 የጥናቱ ጠቀሜታ …………………………………………………………4.

1.7 የጥናቱ ወሰን ……………………………………………………………5

1.8 የቁልፍ ቃላት ፍች………………………………………………………5

ምዕራፍ ሁለት…………………………………………………………………6

ክለሳ ድርሳናትና ተዛማጅ ፅሁፍ …………………………………………6

2.1. ንድፈ ሀሳባዊ ቅኝት ……………………………………………………6

2.1.1. የመናገር ክሂል ምንነት ……………………………………………6

2.1.2. የመናገር ክሂል አላባዊያን …………………………………………7

2.1.2.1 መናገርን የማስተማሪያ መርሆዎች ………………………………9

2.1.2.2 መናገርን በማስተማር የመምህሩ ሚና……………………………10

2.1.2.3 መናገርን ማስተማርያ ስልቶች…………………………………11

2.1.2.4 ውጤታማ የመናገር ክንውኖች ባህሪ……………………………13

2.1.2.5 የመናገር ክሂሊ ምዘና (Assessment of speaking skill)……………13

2.1.3 የክርክር ምንነት ……………………………………………………17

2.1.3.1 በክርክር የንግግር ክሂልን ማስተማር አስፈላጊነት………………19

2.1.3.2 የክርክር ንድፎች……………………………………………………20
2.1.3.3 ቀላል የክርክር ንድፍ………………………………………………….20
2.1.3.4 የክርክር ክፍሎች /The parts of Debate/ ……………………..………21
2.1.3.5 የክርክራዊ ዘዴ ቅድመ ተከተል………………………………………......22
2.1.3.6 የክርክራዊ ዘዴ ትምህርት ዓላማዎችና ጠቀሜታቸው…………………24
2.2 ተዛማጅ ጽሑፍ ቅኝት...……………………………………………………25
ምዕራፍ ሦስት ……………………………………………………………....29
የአጠናን ዘዴ ትንተና……..…………………………………………………29
3.1. የጥናቱ ተሳታፊ ተማሪዎች ……………………..……………………29
3.2 .የሙከራዊ ቡድኑ የክፍል ውስጥ ክንውን ናሙና……………………………..31
3.3. የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ……………………….………………31
3.3.1 ፈተና …………………...…………...……………..………………..31
3.3.2 ምልከታ…………...………………...……………………………..33
3.3. የመረጃ መተንተኛ ዘዴ…………………………………………..…………..36
ምዕራፍ አራት…………………………………………………..……….…38
4.1 የመረጃ ትንተና እና ውጤት ገለጻ…………………………………………38
4.1.1 የውጤት ትንተና………………………………………………………….38
4.1.2 የክፍል ውስጥ ምልከታ መረጃዎች ትንተና………………………………38
4.1.3 የፈተና ውጤት ትንተና…………………………………………………42
ምዕራፍ አምስት…………………………………………..……………………..54
5.1 ማጠቃለያ ፣ መደምደሚያና የመፍትሔ ሀሳቦች……………………………54
5.2 ማጠቃለያ ………………………………………………………………54
5.3 መደምደሚያ……………………………………………………………..57
5.4 የመፍትሔ ሃሳብ…………………………………………………………58
ዋቢ መፅሐፍት ……………………………………………………………..60
አባሪ…………………………………………………………………………..61

የሠንጠረዥ ማውጫ

ሠንጠረዥ፡2.1 የመናገር ክሂል ቃላዊ ፈተና ትንተና መግለጫ (መመሪያ) ቃላት፣ስዋስው ፣ ንበት እና ፍሰት Brown,(2004:173)……………………………………...17

ሠንጠረዥ 3.1 የምልከታ ቼክ ሊስት…………………………………………………………..39

ሠንጥረዥ 4.1 የመጀመሪያ ዙር የምልከታ ውጤት……………………………………….40

ሠንጠረዥ 4.2 ሁለተኛ ዙር የምልከታ ውጤት…………………………………………42

ሠንጠረዥ 4.3 የሙከራ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤት…43

ሠንጠረዥ 4.4 የጥብቅ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤት……44

ሠንጠረዥ 4.5 ቃላዊ የመናገር ክሂል የቅድመ ችሎታ ፈተና አማካይ ውጤት…………46

ሠንጠረዥ 4.6. ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና የቅድመ ፈተና የቲ–ቴስት ስሌት ውጤት..47

ሰንጠረዥ 4.7. የጥብቅ ቡድን የመናገር ክሂል ምዘና ድህረ ፈተና ውጤት………………48

ሰንጠረዥ 4.8. የሙከራ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ድህረ ፈተና ውጤት……………..49

ሰንጠረዥ 4.9. የጥብቅ ቡድኑ እና የሙከራ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና የድህረ ፈተና አማካይ ውጤት……………………………………………………51

ሰንጠረዥ 4.10. የሙከራ ቡድኑ እና የጥብቅ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል መመዘኛ የድህረ ችሎታ ፈተና የቲ-ቴስት ውጤት……………………………….51

አጠቃሎ

የጥናቱ ዋና ዓላማ የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና ማየት ነው፡፡ ጥናቱም ፍትነታዊ ስልትን የተከተለ ነው፡፡ መጠናዊና አይነታዊ ዘዴን በመከተል መረጃዎች ተተንትነዋል፡፡ የጥናቱ ተሳታፊዎች በጅማ ዞን በሊሙ ኮሣ ወረዳ በሊሙ ገነት ከተማ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የ2009 ዓ.ም የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው፡፡ እነዚህም በሁለት ቡድን ማለትም የጥብቅ ቡድን እና የሙከራ ቡድን በመባል ተከፍለዋል፡፡ ጥብቅ ቡድኑ በመደበኛ ወይም በተለምዶአዊ የማስተማር ዘዴ የመናገር ክሂልን ሲማሩ የሙከራ ቡድኑ በክርክራዊ ዘዴ የመናገር ክሂልን የተማሩ ናቸው፡፡ የመረጃ መሰበሰቢያ ዘዴ ሆኖ ያገለገለው በዋናነት ፈተና ሲሆን፣ ምልከታ ተማሪዎች ያሉበትን ደረጃ እንዲገልጽ ጥቅም ላይ ውሏል፡፡ ፈተናው በቅድመ ፈተና እና ድህረ ፈተና የተከፈለ ነው፡፡ በዚህ መሠረት የተማሪዎችን የመናገር ክሂል መመዘኛ በሆኑት ቃላት፣ ሰዋስው፣ ንበት እና ፍሰት ከቅድመ ፈተና ውጤት በመነሳት ያሉበትን ደረጃ በማየት በክርክር ዘዴና በተለምዶአዊ (መደበኛ) የማስተማር ዘዴ ተምረው ያመጡት ውጤት በቃላዊ የመናገር ፈተና ምዘና መለየት ተችሏል፡፡ በዚሁ መሠረት የጥብቅ ቡድኑ በድህረ ፈተና ያገኙት ውጤት ከቅድመ ፈተናው ውጤት ጋር ተመሳሳይ ሲሆን በክርክር ዘዴ የተማሩት ቡድን በሊከርት መመዘኛ ደረጃ (likert scale) ስሌት መሠረት ከበቂ ደረጃ ወደ በጣም ጥሩ ደረጃ ላይ መድረሳቸውን ከጥናቱ በተገኘው ውጤት ማወቅ ተችሏል፡፡ በመጨረሻም የቋንቋ መምህራን በክፍል ውስጥ በክርክራዊ ዘዴ ቢያስተምሩ የተማሪዎችን የመናገር ክሂላቸውን ሊያዳብርላቸው እንደሚችል ተጠቁሟል፡፡

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

1.1. የጥናቱ ዳራ

ቋንቋ ረቂቅ በሆነ መንገድ ሰዎችን የሚያግባባ፣ በዘፈቀደ የተፈጠረና የሰው ልጆች ብቻ የሚጠቀሙበት ዓይነተኛ መሳሪያ ነው፡፡ ከዚህም የተነሳ ከአራቱ የቋንቋ ክሂሎች ማለትም የመናገር፣ ማዳመጥ፣ ማንበብና መፃፍ ሲሆን የመናገር ክሂል ትልቁን ስፍራ ይይዛል፡፡

ሰው ሀሳቡን፣ አስተያየቱንና ፍልጎቱን ለመግለፅ ማህበራዊ ትስስሮችና ወዳጅነትን ለመፍጠር ንግግርን እንደ መሣሪያ ይጠቀማል በማለት Venkantes warn.S. (1997፡82) ሲገልጽ፣ Ur (1991፡120) ከአራቱ የክሂል ዘርፎች ንግግር ግንባር ቀደምትነት አለው ይላሉ፡፡ ይህም ማለት አንድ ሰው አንድን ቋንቋ ያውቃል ሲባል ቋንቋውን መናገር ይችላል እንደማለት ነው፡፡ ይህም ሌሎች ክሂሎች በንግግር ጥላ ስር ሊታቀፉ እንደሚችሉ ያመለክታል፡፡

በመሆኑም ሰዎች ቋንቋን በመጠቀም በንግግር ለአድማጭ መልዕክት ያስተላልፋሉ፤ ለተላለፉትም መልዕክት ፈጣን ምላሽ ማግኘት ይሻሉ፡፡ በዚህም መሠረት ንግግር የሚቀርብበትን ዓላማ ማሳካት እንዲቻል በተለይም በመማሪያ ክፍል ውስጥ ንግግር ለማድረግ የሚያስችሉ ዘዴዎች ማስተማር እንደሚያስፈልግ Glenn (2003 ፡ 30) ይገልጻሉ፡፡

‹‹… የመናገር ክሂል ትምህርት ተገቢ ዝርዝር ዓላማዎች ተነድፈውለት ጠቃሚ ይዘቶች ተመርጠውለት በልዩ ልዩ የማስተማሪያ ዘዴዎች ልናዳብር ይገባል፡፡›› በማለት የመናገር ክሂል በዘፈቀደ ሳይሆን በትምህርት ማዳበር ወይም ማጎልበት የሚገባ ስለመሆኑ ሰለሞን ሐላፎም (1994፡21) ግራንትን (1987) ጠቅሶ ያስገነዝባል፡፡

ተማሪዎችን በክፍል ውስጥም ሆነ ከክፍል ውጭ ራሳቸውን እንዲያደፋፍሩ በማነሳሳት እንዲናገሩና ሀሳባቸውን እንዲገልጹ ማበረታታትና ማነሳሳት አስፈላጊ ነው፡፡ በመማሪያ ክፍል ውስጥ እና ከመማሪያ ክፍል ውጭ የተማሪዎች የመናገር ክሂል በዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝና ከመሰረቱ ችግር ያለበት መሆኑን በድሉ (1996፡59) ሲያብራሩ በተማሪዎች ላይ

አይን አፋርነትና በራስ ያለመተማመን ሁኔታ መታየቱ የጎላ አድርጎታል በማለት በተግባቦት ሂደት መልዕክት በምክንያትና በውጤት አቀናጅቶ ያለመቅረብና የቋንቋን ስርዓት ያለመጠበቅ ችግር ሲያጋጥማቸው ይታያል ብለው ገልጸውታል፡፡

ይህን መሰል ችግር ለማስወገድ ደረጃቸውን የጠበቁ የመናገር ክሂል ማስተማሪያ ስልቶችን በመምህሩ ተዘጋጅተው በተግባር ላይ መዋል አለባቸው፡፡ ይህ እስካልሆነ ድረስ ግን ከቋንቋ ግቦች አንደኛውን የመናገር ችሎታ ለማዳበር ያስቸግራል፡፡ ስለዚህ የተለያዩ አውዶችን በመፍጠር ተማሪዎች የመናገር ክሂላቸውን ለማጎልበት እንዲችሉ ሁኔታዎችን ማመቻቸት ወሳኝ ነገር መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል፡፡

በመሆኑም ይህን ወሳኝ እና አስፈላጊ የሆነውን የመናገር ክሂል ለተማሪዎቻችን ለማስተማር እጅግ ብዙ የሆኑ የማስተማሪያ ስልቶች እንዳሉት ሁሉ፤ ለተማሪዎች የሚቀርበው የማስተማሪያ ስልት ግን በጣም ሳቢና ማራኪ መሆን ይኖርበታል፡፡

የመናገር ክሂል ማስተማሪያ ስልቶች የተለያዩ ቢሆኑም፤ ከእነዚህም አንዱ ክርክር ነው፡፡ እንደ Maryadi አገላለጽ ክርክር ተግባቦትን ለማሻሻል፣ የአስተሳሰብ አድማስን ለማስፋት፣ በራስ መተማመን መንፈስን ለማበልጸግና ንቁ ተሳታፊ የሚያደርግ እና የተለያየ የቡድን አደረጃጀቶችን በማዋቀር ሀሳባቸውን እንዲሰነዝሩ የሚያደርግ እና እውቀታቸውን እንዲለዋወጡ የሚረዳቸው ስነ ትምህርታዊ ይዘት እንደሆነ Maryadi (2008;14-16) ይገልጻል፡፡

በመሆኑም መናገርን በክርክር ዘዴ በማስተማር የተማሪዎችን የመናገር ክሂል መሻሻል ውጤታማነትን ለመፈተሽ ጥናቱ ተካሂዷል፡፡

በዚህ መሠረት ይህ ጥናት በጅማ ዞን በሊሙ ኮሳ ወረዳ ሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የ9ኛ ክፍል ተማሪዎችን ተተኳሪ በማድረግ አማርኛ ቋንቋ ትምህርት የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና ፈትሿል፡፡

1.2. የጥናቱ መነሻ ችግር

የዚህ ጥናት ርእሰ ጉዳይ የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና የሚል ነው፡፡የዚህ ጥናት ተመራማሪ በተጠቀሰው ርእሰ ጉዳይ ለማጥናት ያነሳሳው ምክንያት ለረጅም ጊዜ በመምህርነት በቆየባቸው ጊዚያት በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ እንዳስተዋለው በክፍል ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚሆኑ ተማሪዎች በተለያዩ ርእሰ ጉዳይ ላይ ንግግር ማድርግ፣ ራሳቸውን ማስተዋወቅ እንዲሁም ሀሳባቸውን መግለጽ የማይችሉ መሆናቸውን ተገንዝቧል፡፡ ታዲያ ይህን የመናገር ክሂል በተማሪው ዘንድ ለማዳበር ምን ዓይነት ስልት መጠቀምና ማስተማር አለብኝ? የሚለው አጥኚውን ሲያሳስበው የነበረ ጥያቄ በመሆኑ ለጥናቱ መነሻ ምክንያት ሁኗዋል፡፡ በዚህ ጥናት በክርክር ስልት ትግበራ የተማሪዎችን የመናገር ክሂል እንዴት ማሻሻል እንደሚቻል መርምሯል፡፡

እነ Maryadi (2008;16) Bambang (2006;125) krieger (2005;1) Shan (2005,p.21) ክርክር በቋንቋ የመናገር ክሂል ማስተማር ዘርፍ አይነተኛ ጠቀሜታ እንዳለው ይገልጻሉ፡፡ ይሁን እንጅ አጥኚው በሚያስተምርበት ትምህርት ቤት በክፍል ውስጥ የመናገር ክሂልን ለማዳበር በክርክራዊ ዘዴ ሲማሩ አላየም፡፡

በመሆኑም የክርክር ስልት ትግበራ የተማሪዎችን የመናገር ክሂል እንዴት ያሻሻላል? የክርክር ዘዴን መጠቀም እስከምን ድረስ የመናገር ክሂልን ሊያሻሽል ይችላል? የሚሉት ጉዳዩችን አጥኚው ለማየት ሞክሯል፡፡ ጥናቱም ስኬታማ ከሆነ በክርክር ስልት የመናገር ክሂልን ማስተማር ለስኬታማ የቋንቋ ትምህርት ግብ ይሆናል ብሎ አጥኚው ይገምታል፡፡

1.3 የጥናቱ መሪ ጥያቄ

ይህ ጥናት የሚከተለውን መሪ ጥያቄ ይመልሳል ተብሎ ይታሰባል፡፡

- በክርክራዊ ዘዴ ትምህርት አተገባበር የተማሪዎች የመናገር ችሎታ እንዴት ማሳደግ ወይም ማዳበር ይችላል?

1.4 የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና በሊሙገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት 9ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት መፈተሽ ነው፡፡በውስጡም የሚከተሉትን ዝርዝር አላማዎችን አንግቧል፡፡

ዝርዝር ዓላማ

- በክርክር ዘዴ አተገባበር የተማሪዎች የመናገር ችሎታ ውጤታማነትን ተንትኖ ማሳየት፡፡
- ከክርክራዊ ዘዴ ትምህርት ትግበራ በኋላ የተማሪዎች የመናገር ችሎታ መሻሻሉን መመዘን፡፡

1.6. የጥናቱ ጠቀሜታ

ይህ ጥናት የሚከተሉት ጠቀሜታዎች ይኖሩታል፡-

1. በክርክራዊ ዘዴ ትምህርት ተጠቅሞ የመናገርን ክሂል ማስተማር የተማሪዎችን የመናገር አቅም ሊያሳድግ ይችላል፡፡

2. መምህራን በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ የመናገር ክሂልን ለማስተማር ክርክራዊ ዘዴን እንዲጠቀሙ ያስችላቸዋል፡፡

3. ወደፊት ከዚህ ጥናት ጋር ተያያዥነት ያለው ጥናት ለማካሄድ ለሚፈልጉ ተመራማሪዎች እንደመነሻ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል ፡፡

1.7 የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት የክርክር ዘዴ የተማሪዎችን የመናገር ችሎታ የማጎልበት ሚና በሚል ርእስ የተጠና ነው፡፡ጥናቱ በሊሙ ኮሳ ወረዳ በሊሙ ገነት ከተማ በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በ2009 ዓ.ም ዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎችን ብቻ ተተኳሪ በማደረግ ነው፡፡ መናገርን ለማስተማር እንደ መሳሪያ የተጠቀመው ክርክራዊ ዘዴን ብቻ እንጂ ሌሎች ማስተማሪያ ዘዴዎችን አልተጠቀመም፡፡በዚህም ክርክራዊ ዘዴ በቋንቋ ትምህርት ውስጥ መናገርን ለማስትማር ያለውን ሚና መርምሯል፡፡ሌሎች ክሂሎች ላይ ሊደርስ የሚችለውን ተጽእኖ ትኩረት አላደረገም፡፡ስለሆነም በተጠቀሱት ነጥቦችና ምክንያቶች ጥናቱን ውስን አድርገውታል፡፡

ምዕራፍ ሁለት

የተዛማጅ ድርሳናት ክለሳ

2.1 ንድፈ ሀሳባዊ ቅኝት

2.1.1 የመናገር ክሂል ምንነት

እንደ scoot ,(2005;79) አገላለጽ “ንግግር በአንደበት ክፍሎች በተቀናጀ የድምፅ አፈጣጠር ስረዓት አማካኝነት የሚፈጠር አፍላቂ ክሂል ነው፤ንግግር አእምሮአዊ ችሎታን የሚጠይቅ የአስተሳሰብ እውቀት በጨመረ ቁጥር እያደገ የሚሄድና በበቂ ልምምድ ውስጥ የሚዳብር ነው፡፡” በማለት ይገልጻሉ፡፡ እንደገናም ንግግር የሰው ልጅ ፍላጎቱን ስሜቱን አጠቃላይ ሀሳቡን ወይም አመለካከቱን ለሌላ ሁለተኛ ወገን ለመግለፅ የሚጠቀምበት ሂደት ነው በማለት Venkantes warn.S.(1997፡83) ያብራራሉ፡፡በማያያዝም warn.S. እንደሚሉት ቋንቋ የሚባል ነገር ሲነሳ ንግግር ቀዳሚውን ስፍራ ይይዛል ይላሉ፡፡እንዲሁም ሰው ሀሳቡን አስታየቱን ፍላጎቱን በመግለፅና ማህበራዊ ትስስሮችንና ወዳጅነትን ለመፍጠር ንግግርን እንደ መሣሪያ ይጠቀማል በማለት ይገልጻሉ፡፡

Ur, (1991፡ 120) ከአራቱ የክሂል ዘርፎች ንግግር ግንባር ቀደምትነት አለው ይላሉ፡፡ አንድ ሰው አንድን ቋንቋ ያውቃል ሲባል ቋንቋውን መናገር ይችላል ማለት ነው፡፡ አንድን ቋንቋ በልምድ ወይም በመማር የሚናገር ሰው የቋንቋውን የድምፅ ምዕላድ፣ የቃላትና የሰዋሰው ስርዓት ጠብቆ መናገር ይጠበቅበታል፡፡ በንግግር ትምህርት ውስጥ ተማሪዎች ከነዚህ የቋንቋ ንጥረ ነገሮች በተጨማሪ የተናጋሪው ህብረተሰብ ባህል፣ ስነልቦና፣ አመለካከትና ማህበራዊ እሴቶች በመግባባቱ ሂደት ከፍተኛ ፋይዳ እንዳላቸው መገንዘብ ያሻል፡፡ የመናገር ትምህርት ከነዚህ ተጨባጭ ጉዳዩች ጋር በተገናዘበ መልኩ የመናገር ክሂል ኖሮአቸው መጠቀም እንዲችሉ መርዳት ነው፡፡

ከቋንቋ ክሂሎች ውስጥ አንዱ የሆነው የመናገር ክሂል በጣም አስፈላጊ እና ተማሪዎች እርስ በርሳቸው ጥሩ ግንኙነት ሊያደርጉ የሚችሉበት እንዲሁም ከሌሎች ጋር የምንገናኝበት ቃላዊ የቋንቋ መሣሪያ ነው በማለት Fulcher (2003:28) ያብራራሉ፡፡

በአጠቃላይ ንግግር አንድን ነገር ተረድተን የምንቀበለው እንዲሁም ምላሽ በመስጥት በማህበራዊ ሂደት ውስጥ የምንግባባበት መሳሪያ ነው፡፡ ንግግር አንድን ነገር ለመግለጽ ድምጽንና ቃላትን በማውጣት ቋንቋን በገሃዱ አለም ውስጥ መጠቀም መቻላችን ነው፡፡በአጭሩ ንግግር ስሜትን በቃላት፣በሀረጋትና በአረፍተ ነገር በመጠቀም ከሌሎች ጋር የምንግባባበት ትርጉም ያለው የእርስ በርስ ግንኙነት ማድረግ ነው፡፡

2.1.2 የመናገር ክሂል አላባውያን

Harmer (2003:269) እንደሚያስረዱት የመናገር ችሎታን ለማዳበር የሚከተሉት መሰረታዊ ነገሮች አስፈላጊ ናቸው ይላሉ፡፡

1. የቋንቋ ገፅታ

ይህም የሚከተሉትን ንኡሳን መሰረታዊ ጉዳዮችን ይመለከታል፡፡

ሀ. ተያያዥ ንግግር፡- ስኬታማ ተናጋሪዎች ፍሰትን የጠበቁ ንግግሮችን ይጠቀማሉ፡፡ በተያያዥ ንግግር ድምጾች ይታደሳሉ፣ ይወገዳሉ፣ ይጨመራሉ ወይም ይደክማሉ፡፡ በዚህም ምክንያት ተማሪዎች ተያያዥ ንግግራቸውን እንዲያሻሽሉ ወደነዚህ ክንውኖች ልናስገባቸው ይገባል፡፡

ለ. የግልጸት ግብአት፡- አፈ ፊት የአንድን ንግግር ቅላጼን መጥበቅና የመላላት ለውጥን ከድምጹ ከፍታና ፍጥነት በተጨማሪ ሌሎች አካላዊና ቃላዊ ያልሆኑ ምልክቶችን በመጠቀም ስሜቱን ሊገልጽ ይችላል፡፡ እነዚህን ግብአቶችን መጠቀም ፍችን እንዲጎናጸፍ ያስችሉታል፡፡ ምክንያቱም ስሜቱን በተጨማሪ አገላለጾች እንዲገልጽ ያስችሉታል፡፡ ተማሪዎችም ስኬታማ ተግባቢ ለመሆን እነዚህን ቅንጣት የቋንቋ ገጽታዎችን ሊለማመዱ ይገባል፡፡ የታላሚውን ቋንቋ ድምፅን በማስረዘምና በመጫን (በማሳጠር) እንደየ ባህሪያቱ እየለዋወጡ ሊናገሩት ይችላሉ፡፡

ሐ. ቃላትና ሰዋሰው፡- ቅጥልጣይ ንግግሮች ማቆሚያቸው የተለያዩ ቋሚ ቃላትን በመጠቀም ነው፡፡ በተለይም በቋንቋው አገልግሎታዊ ብቃት ላይ ሲሆን የሐሳብ ማሰሪያ ቃላት ጥቅም ላይ ይውላሉ፡፡

መምህራኖችም የተለያዩ የሐሳብ ማሰሪያ ቃላትና ሐረጋትን በመምረጥ ያቀርባሉ፡፡ ከእነዚህም ሰላምታ መስጠትና መቀበል፣ መስማማትንና ያለመስማማትን የሚገልጹ ቃላትና ሐረጋት ለአብነት ያህል ይጠቅሳሉ፡፡

መ. የስምምነት ቋንቋ:- ስምምነትን ለመፍጠር የምንጠቀምበት የቋንቋ ሁኔታ ግልፅና መዋቅሩ የተስተካከለ ውጤታማ ንግግር ማድረግ አለብን፡፡ አንድን ሰው ስናዳምጥ ግልፅ የሆነ ንግግርን መስማት እንፈልጋለን ይህ ደግሞ ለተማሪዎች ዋነኛው ጉዳይ ነው፡፡

በአጠቃላይ ንግግር የቃላት ጋጋታና የሰዋስው ሥርአታዊ አወቃቀር ማወቅ ብቻ ሳይሆን ከላይ የተጠቀሱትን አላባዎችን የመካን ነው፡፡ ምክንያቱም እነዚህን አላባዎች ከተካንን በሁሉም ተግባቢዎቻችን ዘንድ ተቀባይነትን እናገኛለን፡፡

4. አዕምሮአዊ ወይም ማህበራዊ ሂደት

የተናጋሪው የመናገር ክሂል ውጤታማነት በፈጣን የመናገር ክህሎት ሂደት ላይ የሚመሠረት ነው በማለት Harmer (2003; 269-270) ያስረዳሉ፡፡ ይህም የሚከተሉትን መሰረታዊ ነጥቦች ተፈጻሚ ማድረግ ነው፡፡

ሀ. የቋንቋ ሂደት :- የቋንቋ ሂደት ቃላት ስርአት ጠብቀው በተቀናጀ አግባባዊ መልክ ትርጉምን ይዘው የሚተላለፍ ሂደት ነው፡፡

ለ. ከሌሎች ጋር ማዋሃድ :-ውጤታማ ንግግር ጥሩ የማዳመጥ ችሎታን ይጠይቃል፡፡ የሌሎችን ተሳታፊዎች ስሜት አረዳድ መገንዘብ፣ እንዲሁም ስነልሳናዊ እውቀት ምላሽ መውሰድ ወይም ሌሎች የሚያደርጉትን መፍቀድ፡፡

ሐ. የመረጃ ልውውጥ ሂደት:- የአድማጫችን ስሜቶች ወይም ሀሳቦች የምንሰጠውን ምላሽ በዚያው ጊዜን አብሰልስለን መመለስ ይጠበቅብናል፡፡

መ. መናገርን ማሰተማር :- የመናገር ችሎታ የሚያዳብረው ከሌሎች ጋር ንግግር ወይም ምልልስ ስናደርግ ነው፡፡ በመሆኑም አብዛኛው የቋንቋ ተማሪዎች ንግግርን የቋንቋ ችሎታ በእጅጉ ጠቃሚ አድርገው ያስቡታል፡፡ እድገታቸውን የንግግር ተግባት ሂደትን በመጨረስ ይገመግሙታል፡

ይህንን የመናር ክሂል አእምሯዊ ሂደት ትስስርን በተመለከተ Harmer (2003:269) በተጨማሪ ሲያብራሩ፡-

> *ንግግር በተናጋሪውና በአድማጭ መካከል የሚከናወን የሁለትዮሽ ሂደት ነው፡፡ የማፍለቅ ክሂል (productive skill) የሆነው የመናገር ክሂል ይዳብር ዘንድ የመቀበል (receptive skill) ክሂል የሆነውን የማዳመጥ ክሂልን መዳበር አለበት፡፡ የሁለቱ ክሂሎች መዳበር በእጅጉ የተቆራኘ ነው፡፡ በአብዛኛው የቋንቋ ትምህርት የክፍል ውስጥ ተግባራት በተለይ አንድ የቋንቋ ክሂል ላይ ማተኮር አስፈላጊ ይሆናል፡፡ለምሳሌ ለአንድ ክፍለ ጊዜ የታዘዘው የትምህርት አላማ ማዳመጥ ወይም መናገር ማስተማር የሚል ይሆናል፡፡ ይሁን እንጂ በዚህ ዓይነት ሁኔታ ቢሆንም በአራቱ የቋንቋ ክሂሎች መካከል ሊኖር የሚችለውን ትስስር መዘንጋት የለብንም፡፡ በተለይ ንግግር በተናጋሪና በአድማጭ መካከል የሚካሄድ የሁለትዮሽ ቃላዊ ተግባቦት ነው፡፡ ይህም ማለት ንግግር የአድማጭን ምላሽ የሚፈልግ ክሂል ነው፡፡*

ከዚህ መረዳት የሚቻለው የመናገር ክሂል ብቻውን የሚበለጽግ ክሂል ብቻ ሳይሆን ከማዳመጥ ክሂል ጋር የሚበለጽግ መሆኑን ነው፡፡ በመሆኑም የመናገር ክሂል የአድማጭን ትኩረት የሚፈልግ በመሆኑ ከማደመጥ ጋር ያለው ትስስር ከፍተኛ ነው፡፡

2.1.2.1 መናገርን የማስተማሪያ መርሆዎች፡-

Nunan (2003:54-56) መናገርን ለማስተማር የተወሰኑ መመሪያዎች አሉ በማለት እንደሚከተለው ይዘረዝራቸዋል፡-

1. በሁለተኛ ቋንቋ እና በመጀመሪያ ቋንቋ መካከል ያለውን የልዩነት አውዳዊ የእውቀት ትምህርት መኖሩን ማሰብ፤ ምክንያቱም ማህበረሰቡ በብዛት የሚጠቀመው በየትኛው የቋንቋ አውድ ነው? በመጀመሪያ ቋንቋ ወይስ በሁለተኛ ቋንቋ እኝህን ለይቶ ማወቅ፡፡
2. ተማሪዎች በሚናገሩት ንግግር ፍሰት ተያኙነት ያለው ሙሉ መእክት ያዘለ መሆን እንዳለበት የንግግር ልምምድ በመስጠት የአንደበት ርቱዕነት እንዲኖራቸው በትክክል ከሚሉት ከታላማዊ ቋንቋ ጋር የሚዛመድ ሲሆን እንዲሁም የንግግር ፍሰት(fluency)

የምንለው ተናጋሪው ቋንቋውን ሲጠቀም በፍጥነትና በራስ መተማመን በተከታታይ የሚያፈሰው የቃላትን ፍሰት ይሆናል፡፡

3. መምህሩ የራሱን በመወሰን ተማሪዎች የሚናገሩበትን እድል በማዘጋጀት በቡድን እና በጥንድ እንዲሰሩ ወይም እንዲወያዩ ማድረግ፡፡

4. የፍች ስምምነትን ያካተቱ ተግባራትን የያዘ የመናገር እቅድ መምህሩ ማቀድ አለበት፡፡
5. በንግግር ሽግግርና መስተጋብር ሂደት ውስጥ የሚካተቱት መመሪያዎችና ተግባራትን የያዙ የክፍል ውስጥ ክንውኖችን መምህሩ መንደፍ ይጠበቅበታል፡፡

2.1.2.2 ንግግርን በማስተማር የመምህሩ ሚና

የመናገር ክሂልን ለማስተማር እጅግ ብዙ የሆኑ ውጤታማ ሚናዎች መናገርን በማስተማር ሂደት ውስጥ ይገኛሉ በማለት Rubati Richa (2010፡17) እንደሚከተለው ይገልጻል ፡-

1. ታላሚውን ቋንቋ በትምህርቱ ዙርያ ብቻ መጠቀም በቂ አይደለም፡፡ ይህንኑ ታላሚ ቋንቋ በክፍል ውስጥ ተማሪዎች እንዲግባቡበት በማድረግ ተሳትፎአቸውን ማሳደግ፡፡
2. የተለያዩ ጥያቄዎችን ተማሪዎች እንዲመልሱ በጥቂት በማሳየት ተሳትፏቸውን እንድያሳድጉ ማድረግ፡፡
3. ርዕሱን ከተማሪዎቹ ዳራ ጋር እንዲገናኝ ማድረግ፡- ተማሪዎቹ የፈለጉትን ቢሉ ለርዕሱ አስተዋኦ እንዳለው ማሰብ፣
4. ዝምታቸውን በመታገስ፣ በተደጋጋሚ የሚታይባቸውን ችግር ለይቶ ማሳየትና ጸጥታቸውን እንዲሰብሩ ማበረታታት፣
5. ተማሪዎች የሚናገሩትን ዓረፍተ ነገር ደጋግመው እንዲሉት ማበረታታት በቀጣይነትም እንዲጠቀሙበት ማሳየት፡፡
6. ከተማሪዎች ጋር የሚደረገውን ልውውጥ በማርዘም ገለጻን በመጨመር፣ ለተናጋሪዎች ትኩረት በመስጠት ሃሳባቸውን እንዲቋጩ ማድረግ፣
7. ተማሪዎች መናገርን በሚተገብሩበት ጊዜ ግምገማና ውሳኔ ከመስጠት ይልቅ ሰፊ ገለፃ በመስጠት ጥሩ ምጋቤ ምላሽ እንዲያገኙ ማድረግ፡፡

8. በክፍል ውስጥ ተሳትፎ የተማሪዎችን በስም በመጥቀስ ጥሩ እንዲሰሩ በግልፅ መናገር፣ ማበረታታት፡፡

2.1.2.3. መናገርን ማስተማርያ ዘዴዎች :-

እንደ Harmer (2003:27) አገላለጽ ለመናገር ማስተማርያነት የሚያገለግሉ ዘዴዎች የመሚከተሉትን ይመስላሉ፡-

1. ጽሑፎችን መተግበር፡–

ይህ አይነቱ ትግበራ ተማሪዎች በየትኛው ስፍራ (ቦታ) በሚያደርጓቸው ጭውውቶች ላይ ወይም በመማሪያ መጽሐፋቸው ላይ የሚያገኙትን ገፅ ፅሑፎች በማየት ወደ ፊልምነት በመቀየር እየተገበሩ እንዲጫወቱ ያበረታታቸዋል በማለት ይገልፃሉ፡፡ ተማሪዎች ሁል ጊዜ የኛን ንግግር (ምልልስ) መልሰው እራሳቸው ይሉታል፡፡ይህ አይነቱ ልምምዳቸው በክፍል ውስጥ ወጥተው እንዲናገሩ ያበረታታቸዋል፡፡

2.ተግባቦታዊ ጭውውት፡–

ሁል ጊዜ በጭውውት የተመሠረተ የንግግር ትግበራ (እንቅስቃሴ) ተማሪዎች ካለፍራሃት መናገርን እንዲለማመዱ ያደርጋቸዋል፡፡ በጭውውት ላይ የተመሠረተ ትግበራዊ እንቅስቃሴ ተማሪዎች ሀሳባቸውን እንዲገልፁ፣ እንዲተነብዩ ነገሮችን እንዲያቃልሉ እንዲሁም ምግባቤ ምላሽን በመጠየቅ ራሳቸውን እንዲመዝኑ ያደርጋቸዋል፡፡

5. ውይይት

ርዕስ ተኮር ወይም ተግባር ተኮር ክንውን ለተማሪዎች በቡድን የመወያያ ምንጭ በመስጠት በጋራ ሀሳባቸውን እንዲያቀርቡ ማድረግ፡፡ የውይይቱ ርዕስ በመምህሩ ቢመራ የሚደገፍ ነው፡፡ ሁሉም ተማሪዎች በዚህ ትግበራ የመናገር እድል ያጋጥማቸዋል፡፡ ለምሳሌ የክፍሉን ተማሪ አንድ ርዕስ መርጦ በዛ ርዕስ ላይ (disagree discussion) እስማማለው አልስማማም በሚል ውይይት በመፍጠር ለምን? እንዴት? እያሉ ጥያቄዎችን በማምጣት እንዲነጋገሩ ማድረግ፡፡

6. የመናገር ዝግጅት

ተማሪዎች በሰዎች ዘንድ ሊደመጥ የሚችል ንግግርን በማዘጋጀት በመረጡት ርዕሰ ጉዳይ ላይ ንግግር እንዲያደርጉ ማድረግ፡፡ ተማሪዎቹም ካዘጋጁት የንግግር ጽሑፍ ከማስታወሻቸው ወይም በፅሑፍ መልክ በማድረግ በተማሪዎች ፊት ለፊት ወጥተው እንዲደሰኩሩ ያደርጋል፡፡ የንግግር (presentation) ሲዘጋጅ ጠቃሚ የሆኑ የንግግር ዘውጎችን በጥሩ ሁኔታ በማቀናጀት ለተናጋሪውም ለአድማጩም ሳቢ በሆነ መልክ መቅረብ መቻል አለበት፡፡

7. ማስመሰልና ሚናዊ ትወና

ይህ ማስመሰል የምንለው ሚናዊ ትወና ጋር ይመሳሰላል፡፡ ከሚናዊ ትወና የሚለይበት ማስመሰል ሰፋ ብሎ ስለሚዘጋጅና ብዙ ማብራሪያ ስለሚሰጥ ነው፡፡ በምናቡ ያለውን ነገር አስመስሎ በንግግር ማቅረብ ነው፡፡ በማስመሰል ንግግር ውስጥ ተማሪዎች የተለያዩ ነገሮችን ወደ ክፍል በማምጣት እውነታዊ አካባቢን ለመፍጠር ይሞክራሉ፡፡ ሚናዊ ትወና እና ማስመሰል ለተማሪዎች ከፍተኛ ጥቅም አለው፡፡ በራሳቸው መተማመንን ይፈጥራል፡፡ ተማሪዎችን ያነሳሳል፡፡ ለምሳሌ ተማሪዎች እንደ ዘፋኝ መተግበር ሲፈልጉ የተለያዩ የሙዚቃ መሣል የድምፅ ማጉያዎችን በመያዝ ወደ ክፍል ውስጥ ይዞ በመምጣት ያስመስላሉ፡፡ እንዲሁም ለሌላው ተማሪው የሚያበረታታቸው መንገድ ሚናዊ ትወና ነው ይህ ተማሪዎች በተለያዩ ማህበራዊ አውደ ውስጥ የተለየ የራሳቸው ሚናዎች አሏቸው፡፡ በዚህ በሚናዊ ትወና ክንውን ውስጥ መምህሩ ለተማሪው የተለየ መረጃ በመስጠት ተማሪው የሚሰማውን ወይም የሚያስበውን እንዲናገሩ ያደርጋል፡፡ ወደ ተለያዩ ምህበረሰብ አካላትም የላካቸውን መልዕክትም እንዲያስተላልፉ ያደርጋል፡፡ በዚህ አጋጣሚ ተማሪዎች ንግግርን እንዲለማመዱና እንዲተገብሩ ያደርጋቸዋል፡፡

8. ክርክር

ክርክር ሁለት ተቃራኒ ሀሳብ ወይም ነጥብ ያለውን አመለካከት ይዞ በመቅረብ የሚከራከሩበትና የሚነጋገሩበት ነው፡፡ ክርክር በሁለት ተቃራኒ ቡድኖች መካከል የሚደረግ በተገኘው አጋጣሚ ተቃራኒ ቡድኑ ይዞ የቀረበውን መረጃ ለመከላከል ወይም ለመርታት የሚያደርግ የመናገር ዓይነት ነው፡፡

እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት የመናገር ልምምድ ትግበራዎች በክፍል ውስጥ እንዲናገሩ ያበረታታቸዋል፡፡ መምህሩም የተማሪዎችን ደረጃ በመለየት የሚስማማቸውን የመናገር ማስተማሪያ ዘዴ በመምረጥ በክፍል ውስጥ ቢጠቀም ይመረጣል፡፡ እያንዳንዱ የመማር ማስተማር ሂደት ተማሪውን በክፍል ውስጥ እያዝናና የሚያስተማር እና እያጫወተ የሚያስተምር መሆን አለበት፡፡ በዚህ መንገድ የሚደረግ የትምህርት አሰጣጥ በቀላሉ ተማሪዎች እውቀትን እንዲገበዩ ያስችላቸዋል፡፡

2.1.2.5 ውጤታማ የመናገር ክንውኖች ባህሪ

Ur, (1991፡120) ውጤታማ የመናገር ክንውኖችን እና መናገርን ለማጎልበት የሚያስችሉ ተግብራት በአብዛኛው ተማሪው ላይ የሚያተኩሩ ናቸው፡፡መናገርን ማስተማር በአብዛኛው ተማሪው ላይ የሚያተኩሩ ናቸው ፡፡መናገርን ማስተማር የሚቻለው አስተማሪው እየተናገረ ሳይሆን ሰልጣኙ እየተናገረ መናገርን መማሩ ነው፡፡በማለት ሲገልፁ፤ ውጤታማ የመናገር መልመጃ ባህሪያትን በአራት ነጥቦች ይከፍሏቸዋል፡፡ እነሱም፡-

1. ተማሪዎች ብዙ እንዲናገሩ የሚያበረታታ፡- ለመናገር ክሂል የተመደበውን ክፍለ ጊዜ በተማሪዎች ንግግር ብቻ የሚሸፈን መሆን አለበት፡፡
2. የተማሪዎች የክፍል ተሳትፎን የሚያመለክት:- የክፍል ውይይት በጥቂት ተናጋሪ ተማሪዎች ብቻ መያዝ የለበትም፡፡ ሁሉም ተማሪዎች የመናገር እድል ማግኘት አለባቸው፡፡ በክፍል ውስጥ እኩል ተሳትፎ መስፈን ይኖርበታል፡፡
3. ከፍተኛ ንሸ (መነሳሳትን):– መነሳሳትን የሚፈጥሩ ተማሪዎች የሚተላለፈውን ትምህርት የሚወዱትና ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው ከሆነ ብዙ ለመናገር ፍላጎት ያድርባቸዋል፡፡ በተጨማሪም የአላማው ተካፋይ ለመሆን ብዙ መናገር ይፈልጋሉ፡፡
4. የሚናገሩት ቋንቋ ተቀባይነቱ የጠበቀ ሲሆን:- እርስ በርስ እየተቀባበሉ በመግባባት ተቀባይነቱ ተጨባጭነት ያለው እንዲሁም ትክክለኛነቱ የጠበቀ ቋንቋ መናገርን ይመለከታል፡፡

2.1.2.5. የመናገር ክሂል ምዘና (ግምገማ) (Assessment of speaking skills)

የመናገር ክሂል ፈተናን በተመለከተ Wijarwadi (2008;18) ሲገልጹ የመናገር ክሂልን መፈተን ውስብስብ ፣ አሰቸጋሪ እና ጊዜን የሚጠይቅ እንዲሁም በውስጡ የተለያዩ

ክሂልዎችን በማዳበር በአንድ ጊዜ የተለያዩ ችሎታዎችን መመዘን መሆኑ ነው፡፡ይሁን እንጅ ይህ ሲባል ይላሉ የመናገር ክሂልን መፈተን ፈጽሞ የማይቻል ሂደት ነው ማለት ግን አይደለም በማለት ይገልጻሉ፡፡ Rabab'ah (2003,a;67-68) ሲያብራሩ የመናገር ክሂል የሚመዘነው ይላሉ የንግግሩን ጠቅላላ ሀሳብ በመውሰድ መገምገሙ ይበልጥ ተግባራዊ ያደርገዋል ይላሉ፡፡ጨምረውም መምህሩ የተለየ ጊዜ ሰጥቶ የንግግሩን ፍሰት መገምገም የለበትም ፡፡ነገር ግን የተማሪውን የርስበርስ ውህደትና ተሳትፎ በመመልከት የንግግሩን ሂደት መወሰን ይችላል በማለት ይገልጻሉ፡፡

የመናገር ክሂል መመዘኛዎችን Hughes, A. (2003:53-55) በሦስት ይከፍላቸዋል፡፡እነዚህም ቃለ መጠይቅ ፣ ከጓደኛ የሚያደርጉት የርስ በርስ ምልልስ እና የድምጽ ቀረጻ ምላሽ መስጠት ናቸው ይላሉ፡፡በዚህ ጥናት አጥኝው የተጠቀመው የጥያቄዎችን የእርስ በርስ ምልልስ እና ቃለመጠይቅን ነው፡፡ተማሪዎችን እርስ በርስ እንዲነጋገሩ ስናድረግ ተመሪዎች ተመጣጣኝ የሆነ የቋንቋ ክህሎት እንዲኖራቸው ያደርጋል፡፡ምክንያቱም አንዱ በሌላው ላይ ተጽእኖ እንዳያደርግ ይረዳል፡፡Hughes ጨምሮ ሲያበራራ መምህሩ ለተሳካ የመናገር ክሂል ግምገማ ከዚህ በታች ባሉት ነጥቦች ለይ በመመስረት መጠቀም እንደሚችል ያስረዳል፡፡

1. መምህሩ ማሳደግ በፈለገበት የመናገር ክህሎት ፈተና መስጠት ይችላል፣
2. ፈተናው ለተማሪዎችም ሆነ ለሌሎች መምህራን ግልጽ መሆን አለበት፣
3. ፈተናው ግልጽ የሆነ አላማ ይኑረው፣
4. ናሙናውን ያለማጥበብና ውጤቱን ቀድሞ አለመገመት፣
5. ፈተናው በመመዘኛ ነጥቦች ይቀናጅ፣
6. ቀጥተኛ ፈተናን መጠቀም፡፡

በአጠቃላይ Dewi (2010; 2) Syakur 'ን (1987; 3) ጠቅሶ አምስት ዋና ዋና የመናገር ክሂል መመዘኛ ሂደቶችን አስቀምጧል፡፡እነርሱም ንበት ፣ ስዋስው ፣ ቃላት ፣ ፍሰት እና መልመጃዎች ናቸው፡፡ይህንኑ Brown (1997,p-4) አምስቱን የመናገር ክሂሊ መመዘኛ የተባሉትን እንደሚከተለው አብራርቷል፡፡

1. **ንበት**:-ተማሪው በሚናገርበት ጊዜ ያለቨኘርታ ግልጽ በሆነ መልክ ሀሣቡን በትክክልመግለጽ መቻል፡፡ይህም የተማሪውን ስነ-ድምጽ ሂደት ለይቶ የማወቅ ጉዳይ ነው፡፡
2. **ስዋስው**:-በቋንቋው ህግ መሠረት ተማሪው ትክክለኛ ዓረፍተነገር እና ንግግር በመጠቀም ሀሣቡንና ችሎታውን በትክክል እንዲያወጣ ማድረግ፣
3. **ቃላት**:- ያለቃላት ማንም የራሱን ሀሣብ በቃልም ሆነ በጽሑፍ መግለጽ አይችልም፡፡ስለዚህ ተገቢውን ቃላት ማወቅ ጥሩ ተግባቦት እንዲፈጥር ያደርጋል፡፡
4. **ፍሰት:-** ፍሰት ማለት ተማሪው በትክክልና በግልጽ መናገር መቻል፡፡በአንድ ቋንቋ ውስጥ ፍሰት የሚጠበቅ ሲሆን የትክክለኛ ንበት ምልክቶችም ሀሣቦችን ያለችግር ወይም ያለማቆራረጥ መግለጽ መቻል ነው፡፡
5. **መልመጃ**:- አንድን ምንባብ መሠረት በማድረግ ቃላዊ ንግግርን እንዲያወጣ ማነሣሣት፣

በአጠቃላይ ለተሳካ የመናገር ክሂል ግምገማ የመምህሩ ድርሻ ከፍተኛ ነው፡፡ይህም ማለት ለተማሪው የተመቻቸ ሁኔታን በመፍጠር እና ተማሪዎች ያለስጋት የራሳቸውን ሀሣብ እንዲለዋወጡ ሙሉውን እድል መስጠት መቻል ነው፡፡ ይህም የሚሆነው ተማሪውን ማእከል ያደረገ የመማር ማስተማር ሂደት ሲከናወን ነው፡፡ አክሎም Rababah (2003:67-68) የመናገር ፈተና ለተማሪዎች መስጠት አድካሚ እንደሆነ ቢታወቅም፣ ሰፊ ጊዜና ቦታ ሰጥቶ መፈተን ግን ተማሪዎች ያሉበትን ደረጃ ማወቅ ይቻላል በማለት ይገልጻል፡፡

በማያያዝም Brown, (2004:173) ሲገልጹ ቃላዊ ንግግርን ለመገምገም የሚከተሉትን የመመዘኛ ነጥቦች በትንተና አስቀምጠዋል፡፡ እነሱም ቃላት፣ ስዋስው ፣ ንበት፣ ፍሰትና መልምጃዎች ናቸው፡፡እነዚህን የመመዘኛ ነጥቦች Brown ሲያብራሩ ለከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎችን በቃላዊ የመናገር ፈተና ለመመዘን ጠቃሚና አግባብ ያላቸው ናቸው በማለት ገልጸዋል፡፡አጥኝው በዚህ ጥናት ተማሪዎችን ቃላዊ የመናገር ክሂል ፈተና ለመፈተን፤ ቃላት፣ ስዋስው ፣ ንበትን እና ፍሰትን ተጠቅሟል፡፡እነዚህን እያንዳንደቸውን ሃያ አምስት ነጥብ በመስጠት ወደ መቶኛ ይለወጣሉ፡፡እኝህ ቃላዊ የመናገርን ፈተና መመዘኛ ነጥቦችም በሚከተለው ሠንጠረዥ ተተንትነው ተቀምጠዋል፡፡

ሠንጠረዥ፡2.1 የመናገር ክሂሊ ቃላዊ ፈተና ትንተና መግለጫ (መመሪያ) ቃላት፣ስዋስው ፣

ንበት እና ፍሰት Brown,(2004:173)

የ መና ገ ር ክ ሂ ል	ተ.ቁ	ማመላከቻ	5	4	3	2	1
ቃላት	1	ተማሪው ሃሳቡንና ስሜቱን ለመግለጽ በቂ ቃላትን ይጠቀማል					
	2	ተማሪው ሁኔታዎችንና ሃሳቡን ለመግለጽና ለማስተዋወቅ ተስማሚ ቃላትን ይመርጣል					
	3	ተማሪው የአድማጭን ስሜት ወይም መረዳት በመገንዘብ አማራጭ ቃላትን የመጠቀም ችሎታ አለው					
	4	ተማሪው በተሰጠው ርእስ ላይ ገለጻ እና ማብራሪያ ለመስጠት በቂ ቃላት አለው					
	5	ተማሪው ቃላትን በተገቢው ቦታ ይጠቀማል					
ስ ዋ ስ ው	1	ተማሪው ምክንያታዊ በመሆን መሰረታዊ አረፍተ ነገር በትክክለኛነት ማዋቀር ይችላል					
	2	ተማሪው የተለያዩ ዓይነት የአረፍተነገር መዋቅርን ይጠቀማል					
	3	ተማሪው ስዋስዋዊ ትክክለኛ የሆነ አረፍተነገር በመመስረት ትርጉም እንዲሰጥ ያደርጋል					
	4	ተማሪው ከስህተት ነጻ የሆኑ አረፍተነገሮችን ማዋቀር ወይም መመስረት ይችላል					
	5	ተማሪው ትክክለኛ ስዋስዋዊ አረፍተነገርን ይጠቀማል					
ን በ ት	1	ተማሪው ተመሳሳይ ወይም ተዛማጅ እንዲሁም የማይመሳሰሉ ቃላትን ትክክለኛ ንበት ይጠቀማል					
	2	ተማሪው ጠብቀው እና ላልተው የሚነበቡ ቃላትን በአረፍተነገር ውስጥ ለይቶ ይጠቀማል					
	3	ተማሪው የተለያዩ አረፍተነገሮችን እንደየ አወቃቀራቸው የንባብ ቅላጼ ይጠቀማል					
	4	ተማሪው የሚያስተላልፈው መልእክት ሳይዛባ የተወሰኑ ሰዋሰወዊ ስህተቶችን ይሰራል					
	5	ተማሪው ሃሳብን በአረፍተነገር ውስጥ በማያያዝ በጥሩ ሁኔታ ይጠቀማል					
ፍሰት	1	ተማሪው ባልተገደበ ገለፃ ወይም አነጋገር ሃሳቡን መግለፅ ይችላል፡፡					
	2	ተማሪው ትክክለኛ የድምጽ አወራረድና የቃላት ቅላጼን					

		በአግባቡ ይተገብራል፡፡					
	3	የተማሪው ንግግር ጥርት ያለና ሀይል የማይፈልግ አፈ ፊት ተናጋሪን ይመስላል፡፡					
	4	ተማሪው በትክክል የቋንቋውን ፍሰት ጠብቆ መናገር ይችላል፡፡					
	5	ተማሪው የሚናገረው የቋንቋ ፍሰትን የጠበቀ ሆኖ በቋንቋው አፈ ፊት ተናጋሪ ዘንድ መልእክት ያዘለ ነው፡፡					

5 = እጅግ በጣምጥሩ 4 = በጣም ጥር 3 = ጥሩ 2 = ዝቅተኛ 1 = በጣም ዝቅተኛ

ሠንጠረዥ.1.ቃላዊ የመናገር ክሂል ግምገማ የትንተና ነጥቦችን ያሳያል፡፡ከላይ የተጠቀሱት ነጥቦች ቃላት ፣ሰዋስው ፣ ንበትና ፍሰት የሚባሉት አራቱ Brown ያስቀመጣቸው ቃላዊ የመናገር ክሂል መመዘኛዎች ናቸው፡፡በዚሁ መሰረት እያንዳንዳቸው 25% ነጥብን ይይዛሉ ይህ ማለት 4x25=100 ማለት ነው፡፡ በዚህ መሠረት በተሰጠው አመላካች ትልቁ ነጥብ መቶ ፐርሰንት ሲሆን በአጠቃላይ የግምገማው ውጤት በአራቱ ቃላዊ የመናገር መመዘኛ መስፈርት ላይ ተመስርቶ ቃላዊ የመናገር ምዘና ተሰጥቷል፡፡

2.1.3 የክርክር ምንነት

ክርክር ተግባቦታዊ ክሂላችንን የሚያዳብር ነው፡፡ የተቀናጀና የተዋቀረ ክርክራዊ ስልት ውጤታማ ነው፡፡ አድማጭን እያዝናና የሚያሳምን ነው፡፡ እንዲሁም በክርክር ወቅት የምናደርገው የአካል እንቅስቃሴና የድምፆችን ሁኔታ ለክርክራችን ክብደትን ይጨምርልናል፡፡ ክርክር የግለሰቦችን ሞራል፣ አድሎአዊነት የሚገልፅበት ሳይሆን ጥረት ያለ ስሜት የሚነገርበት ነው፡፡

Steinberg (2005) ሲገልፁ በክርክር ስልት ሂደት ውስጥ ከብዙ ክርክረዊ ነጥቦች ወደተፈለገው የሚወስደውን ሀሳብ ብቻ ላይ ማተኮር ነው፡፡ ክርክር ግላዊ ወይም ቡድናዊ ሁኔታዎችን ይዞ ቢቀርብም ይላሉ የአድማጭን አመለካከት ወደ ተከራካሪው ቡድን በማዘንበል ውሳኔ ለመስጠት የሚደረግ ሂደት ነው፡፡

Paulette dale and Jemes C Wolf (2000:28-31) ስለ ክርክር ስልት ሲናገሩ ክርክር የንግግሩን አውድ የሚመለከትና የተቃራኒውን አመለካከት በማየት ንግግር የሚደረግበት እና የሚከራከሩበት ነው፡፡

ክርክር እውነተኛ ነገር ላይ በመመስረት ጉዳዩን በትክክል ማስመሰል ነው፡፡ ክርክር የተማሪዎችን ሚና በበቂ ሁኔታ በማረጋገጥ የተለያየ አማራጮቻቸውን በመጠቀም ሳቢ በሆነ የመከላከል ስልት እውቀትን ማከፋፈል ነው፡፡ በስተመጨረሻም ከተፈለገው የክርክር ግባቸው ላይ በመድረስ የጉዳያቸውን ውሳኔ ድምጽ ማሰማት ነው፡፡

ክርክር ሰዎች ሊቀበሉህ የሚችሉትን መረጃ ይዞ በመቅረብ፣ አሳማኝ ክርክራዊ ስልትን ተጠቅሞ ሰፋ ያለ ማብራሪያ በመስጠት ለተቀመጡት ዳኞችና ለአድማጭህ ማብራራት ነው፡፡ ክርክር የተማሪዎችን የመናር ክሂል ለማሻሻል የሚያበረታታና ውጤታማ ትግበራ ስለሆነ ለከፍተኛ ደረጃ ተማሪዎችና መካከለኛ ደረጃ ላሉትም ተማሪዎች ተግባቦታዊ ክሂላቸውን ይጨምራል ተብሎ ይጠበቃል በማለት ፓውሌት (2000 2nd ed) ይገልጹታል፡፡

James (2000:32) የክርክር ጠቀሜታን በተመለከተ ክርክር በክፍል ውስጥ የተግባቦታዊና የውህዳዊ ዘዴዎችን በማራኪያዊ አተገባበር በማቅረብ የሚተገበር ነው፡፡ በመሆኑም ክርክር ለተማሪዎች እጅግ ብዙ ጠቀሜታዎችን ያበረክታል፡፡ ከነዚህም መካከል፡-

1. የተማሪዎችን አስተሳሰባዊ አድማስ ያሻሽላል፡- እያንዳንዱ ተማሪ በክፍል ውስጥ በሚቀርቡት ክርክራዊ አውድ ላይ የራሳቸውን ትንታኔ ሂስን ይሰጣሉ፡፡
2. የተማሪዎችን ተግባቦታዊ ክሂል ያዳብራል፡- ተከራካሪ አንድን ክርክር ለመናገርና ለማዘጋጀት ብሎም ክርክሩን ለማቅረብ በሚያቀናጃቸውና በሚለማመዳቸው ሰዓት የያዘውን ርዕስ ከህገራዊ አስፈላጊነቱ አኳያ ለመግለፅ ብዙ ሰዓቶችን ይወስድበታል፡፡ በዚህም የቃላት ክምችቱ ያድጋል የአስተሳሰብ አድማሱ ይሰፋል፡፡
3. ጥያቄያዊ ክሂልን ያዳብራል:- በክርክሩ ሂደት ወቅት አብዛኛውን ጊዜ ከሚገጥማቸው ውስጣዊና ውጫዊ የመሸነፍና የማሸነፍ ድል መነሳት ጥያቄን እንዲፈጥሩ ያዘጋጃቸዋል፡፡

4. የክርክር ሂደት ተማሪዎችን በሚማሩት ትምህርት ትርጉም ባለው መንገድ የሚረዳ ብቻ ሳይሆን ከማህበራዊ ህይወታቸው ጋርም የሚቆራኝና የመለያየትን ስሜት የሚቋቋም በመሆኑ ህዝባዊ ስሜትን ይፈጥራል፡፡
5. ፖሊሲያዊ ክርክር በተለይ ተማሪዎችን ብዝሃ አመለካከታቸውን እንዲገልፁ በማስተማር የጋራ ችግራቸውን እንዲያቃልሉ በማድረግ የመናገር ክሂላቸውን ያዳብራል፡፡

ከላይ የሚታየው ጠቀሜታ ላይ በመመስረት በክፍል ውስጥ መናገርን በክርክር መለማመድ አስፈላጊ ነው፡፡ ይህ ደግሞ የተማሪዎችን የመናገር ክሂልን ለማሻሻል የሚመረጥና ተስማሚ ነው ይላሉ ፡፡

2.1.3.1 በክርክር የመናገር ክሂልን የማስተማር አስፈላጊነት

በክርክር የማስተማርን ስልትን በተመለከተ Maryadi (2008:16) ሲገልፁ ‹‹ ክርክር የተማሪዎችን አስተሳሰብ ለበለጠ የሚያነሳሳ ከመሆኑም በላይ ተማሪዎቹ አቋማቸውን ሲገልጹ ወይም ከተቃራኒያቸው የሚመጣውን ሀሳብ ወይም አስተያየት በራስ መተማመን ይመልሱታል፡፡›› ይህ ዓይነቱ ለተከራካሪው አካል ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ተማሪዎች ጥሩ ተሳታፊ ያደርጋቸዋል ይላሉ፡፡

የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ውጤታማ ከሚያደርጉት የማስተማሪያ ዘዴዎች አንዱና ዋነኛው ክርክር ነው፡፡ በመሆኑም የክርክር አስፈላጊነት እና ጠቃሚነትን Bambang (2006:125) ክርክርን እንዲህ ሲሉ ይገልፁታል ‹‹ ክርክር የተሰጠውን ርዕስ እንኳ ለመረዳት የሚጠቅም እንቅስቃሴ ነው ይላሉ፡፡ ክርክር በሁለት ቡድን የሚዘጋጅ ነው፡፡ እያንዳንዱ ቡድን 3-5 ተማሪዎችን የሚያቅፍ ነው ፡፡ ‹ደጋፊ‹ እና ‹ተቃራኒ‹ ቡድን ሆነው ይመሰረታሉ›› Kirieger(2005:1) ክርክርን እንዲህ ሲሉ ይገልፁታል ‹‹ክርክር ለቋንቋ ትምህርት እጅግ በጣም ጥሩ እንቅስቃሴ የያዘ ነው፡፡ ምክንያቱም ይላሉ ተማሪዎችን ለጥሩ ስነልሳናዊ አካሄድና ለተለያየ አስተሳሰባዊ እድገት ያዘጋጃቸዋል›› በማለት ዘዴውን ያብራሩታል፡፡

Shan (2005:21) ደግሞ በክርክር የማስተማር ዘዴን እንዲህ ይገልፁታል ‹‹ሁለት ቡድኖች በሁለት ተቃራኒ ጉዳዮች ላይ በመወያየት በማያስማማ ጉዳይ ግን በሚያስማማ ህግ ላይ ተመስርተው፤ ሁለቱም የሚሰጣቸውን የክርክር ውሳኔ በማዳመጥ በቀረበው ምክንያታዊ ውጤት እና ማስረጃ አሸናፊ የሆነውን ይመርጣሉ፡፡››በማለት ያስረዳሉ፡፡

ከላይ በተሰጡት ገለፃዎች መሰረት አጥኚው የተሠጡትን የክርክር ሀሳቦች በማጠናከር በዚህ ጥናት ክርክር ሃሳብን ለመግለፅና ለማብራራት እንዲሁም ሁለቱ ተቃራኒ ቡድኖች እራሳቸውን ለመከላከል ሲሉ የሚያደርጉት ምልልስ የመናገር ክሂልን ለማዳበር ከፍተኛ ሚና እንዳለው ለማየት ችሏል፡፡

2.1.3.2 የክርክር ንድፎች

Saraha, (2015፡27) Goodnight, (1993፡16) ዋቢ በማድረግ እንደገለጸችው የተለያየ ስልተ አተገባበር ያላቸው የክርክር ንድፎች እንዳለ ትጠቅሳለች፡፡ ከእነዚህም፡-

- ሀ. **መደበኛ የክርክር ንድፍ፡-** ይህም ንድፍ ለጀማሪ ተከራካሪዎች የሚያገለግል ነው፡፡
- ለ. **አቋራጭ ፈታኝ ንድፍ**፡- ሲሆን በሁለተኛና በኮሌጅ ደረጃ ጥቅም ላይ የሚውል የክርክር ንድፍ ነው፡፡
- ሐ. **የሊነክሎን ዳግላስ ንድፍ**፡- ይህም ተጽእኖ አሳዳሪ ውጤቶችን ለመከራከር የሚነደፍ ታዋቂ ንድፍ ነው፡፡
- መ. **ቀላል የክርክር ንድፍ፡-** ሲሆን ይህም በአብዛኛው ለኢ- አፈፊት ጥቅም ላይ የሚውል ነው፡፡

በዚህ ጥናትም ቀላል የክርክር ንድፍ ጥቅም ላይ ውሏል፡፡ አጥኝው ይህንን የክርክር ንድፍ የተጠቀመበት ምክንያት የሁለት ቡድን ክርክር በመሆኑና በቅድመ ፈተና ማጣራት በተገኘው ውጤት መሰረት የተማሪዎቹ የመናገር ችሎታ ደካማ ሆኖ በመገኘቱ ነው፡፡

2.1.3.3 ቀላል የክርክር ንድፍ

Saraha (2015፡37) Lustigova (2011)ን በመጥቀስ ቀላል የክርክር ንድፍ ደጋፊ የቡድን ንግግርን፣ ተቃራኒ የቡድን ንግግር፣ ተቃራኒ ቡድን መመሪያ፣ ከታዳሚዎችና ከቡድኖች የሚመጣ፣ ጥያቄና የሚሰጥ መልስ፣ ደጋፊ መዝጊያ አስተያየት፣ ተቃራኒ የመዝጊያ

አስተያየት፣ ታዳሚዎች አሳማኝ ሐሳቦችን ይፈትሻሉና መምህሩ ገንቢ ምጋቤ ምላሽ ይሰጣል የሚሉትን ነጥቦችን ያካትታል፡፡

ሥነዘዴውም እንደ Saraha (2015; 38) Lustigova (2011)ን ዋቢ በማድረግ በመካከለኛና በዝቅተኛ የክፍል ደረጃዎች መናገርን በክርክር ዘዴ ስናስተምር የተማሪዎች የመናገር ክሂል ይዘት ላይ በማተኮር የመናገር ክሂላቸውን በማሻሻል ላይ አጽንኦት የሚሰጥ ነው፡፡

ቀላል ክርክርን ስንመዝን በሐሳብ አደረጃጀት፣ አስታየቶችን የመጠቀም፣ ምሳሌዎችንና፣ መረጃዎች ላይ ማተኮር፣ ከቋንቋ አጠቃቀም እይታ አንጻር ምጋቤ ምላሾችን መስጠት፣ ቋንቋ እንዴትና ለምን እንደተጠቀሙ፣ የአስተያየት መስጫ አመላካች ሐረጋት መሻሻሉን ፣መልካም ግንኙነትን የመፍጠር ስልትና ግላዊ አስተያየቶችን በውጫዊ መረጃዎች ማጠናከርን ከግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርብናል፡፡

2.1.3.4 የክርክር ክፍሎች

በክርክር ስልታዊ ዘዴ ውስጥ፣ የተወሰኑ ክርክራዊ ሂደት አይነቶችን እናገናኛለን፡፡ እነዚህም የሂደት አይነቶች Joe Bellon (2000. Vol 36) ላይ ከክርክር ስልታዊ ዘዴ ጋር የሚዛመዱትን እንደሚከተለው ይገልፁታል፡፡

1. **እንቅስቃሴ**

የክርክሩ ርዕስ እንቅስቃሴ ቢሆን አብዛኛውን ጊዜ አንድ መሪ ተዋናይ ሆኖ የምናገኘው የቃላቱን እንቅስቃሴ ነው፡፡ ምሳሌ ‹ቤቱ የሚያምንበት‹ ወይም ይህ ቤት ያመነበት፣ ሁለቱም አሉታዊና አዎንታዊ የሆኑት ቡድኖች አድሎአዊ ባልሆኑ የእንቅስቃሴ ቃላትን በመጠቀም ክርክርን ያካሂዳሉ፡፡ አከራካሪ ነው ማለት እንቅስቃሴው መታመን የማይችልበት መንገድ የተገለፀ ነው ማለት ነው፡፡ አድላዊነት የሌለው ነው ማለት እንቅስቃሴው ለሁለቱም ወገን ሳያዳላ በነፃነት የቆመ ማለት

2. **ጭብጣዊነት**

በእንቅስቃሴው ላይ መስማማት ወይም አለመስማማት ሲሆን ምክኒያታዊ ጉዳዩ ጠንካራ መሠረት ያለው ሁሉንም መሸፈን የሚችል መዋቅራዊ ይዘት ያለው መሆን አለበት፡፡

ጭብጥነት ማለት የተነሳውን ትልቅ ጥያቄ ለመመለስ ለምን ብሎ ጥያቄ የሚያነሳ ነው፡፡ የቤቱ አንዱ ክፍል እንቅስቃሴውን ይደግፋል ወይም ይቃወማል ጭብጥ ማለት ቡድኑ ሊያረጋግጥ የፈለገው ነገር ማለት ነው፡፡

3. **አለመግባባት /argument/**

ክርክር እያንድአንዱ ቡድን በራሱ ሀሳብ ለይ አቋምን በመያዝ የተቃራኒውን ቡድን ለመርታት የጦርነት ያክል ተጋድሎአዊ ምልልስን የሚያደርጉበት ስፍራ ነው፡፡ በሂሳዊና መሠረታዊ አስተሳሰብ በመጠቀም አስደናቂና ዋጋ ያለው ስፍራ መስራት ይቻላል፡፡ አለመግባባት ማለት በተለያየ ሀሳብ ውስጥ ያለን ይዘት መደገፍ ማለት ነው፡፡

4. **ገለፃ**

ተከራካሪ አንድ አለመግባባትን ለመርታት የሚፈልገውን ጠንካራ ምክንያት ይዞ መቅረብ ብቻ ሳይሆን አለመግባባትን ወይም ክርክርን ለመርታት የተቃዋሚውን ሀሳብ በተለያየ መንገድ ማዳከምና መርታት አይነተኛ ባህሪ ነው፡፡

5. **መደምደሚያ**

መደምደሚያ ማለት የተባለውን ነገር ጠቅለሎ በአጭሩ ማቅረብ ሲሆን ጥሩ ማጠቃለያ ግን ተመራጭነት አለው፡፡ ክርክር ከመጀመሩ በፊት አንድ ተከራካሪ ጥሩ ተከራካሪ ለመሆን በክርክሩ ርእስ ዙሪያ ለከራከርባቸው ወይም ሊያነሳ የፈለጋቸውን ነጥቦች በቅድመ ተከተል ሊያውቃቸው ግድ ይሏል፡፡ ክርክር ብዙውን ጊዜ ስኬታማነቱ ተስፋ የሚደረግበት ነው፡፡

2.1.3.5 **የክርክራዊ ስልት ቅደም ተከተል፡-**

Rubiati (2010:19) ሲገልፁ ክርክራዊ ስልታዊ ትግበራ የተለያዩ ቅርፅን ይዘው የሚራመዱ ናቸው ይላሉ፡፡ በንግግር ክፍል ውስጥ ክርክር የሚከተሉትን መመሪያዎች ቅደም ተከተልን ይከተላሉ ይላሉ፡፡ እነሱም፡-

1. ተማሪዎችን በተለያየ የቡድን መጠን መከፋፈል፡፡ እያንዳንዱ ቡድን ቢበዛ 5-6 ተማሪዎችን ይይዛል፡፡
2. የክርክሩን ርዕስ መምረጥ፣ ለቡድኑ ርዕሱን መስጠት (ማመልከት)

3. ተሳታፊዎች በቂ የሆነ መረጃ ይዘው መቅረባቸውን ክርክሩ ከመጀመሩ በፊት ዝግጁ መሆናቸውን ማረጋገጥ
4. ርዕሱን ማስተዋወቅና ክርክሩን ማቅረብ
5. የሚከተሉትን የክርክር አቀራረብ ምሳሌዎች ናቸው፡፡
   ሀ. አንደኛው ወገን፡- አመለካከቱን በንግግር በመክፈት ለቡድኑ አባላት መግለጫ ይሰጣል፡፡
   ለ. ሁለተኛው ወገን፡- ለአለመግባባቱ በንግግር በመክፈት ለቡድኑ አባላት መግለጫ ይሰጣል፡፡
   ሐ. አንደኛ ወገን - ሀሳቡን የመግለፅ ዕድል አለው፡፡
   መ. ሁለተኛ ወገን - ሀሳቡን የመግለፅ እድል አለው፡፡
   ሠ. አንደኛ ወገን - ለሁለተኛ ጊዜ ሀሳቡን የመግለፅ እድል
   ረ. ሁለተኛ ወገን - ለሁለተኛ ጊዜ ሀሳቡን የመግለፅ እድል
   ሰ. አንደኛ ወገን - ሀሳብን የማጠቃለያ ጊዜ ይወስዳል
   ሸ. ሁለተኛ ወገን - ሀሳብን የማጠቃለያ ጊዜ ይወስዳል

2.1.3.6 የክርክራዊ ስልት ትምህርት ዓላማዎችና ጠቀሜታቸው፡-

ክርክራዊ ስልት ትምህርትን ለመናገር ክሂል መጠቀም የተለያዩ ጠቀሜታዎቸ አሉት በማለት Rubiati (2010; 20) እንደሚከተለው ይግልጻቸዋል፡፡

1. ክርክራዊ ስልት በክፍል ውስጥ ፍጹም የማይናገሩ ተማሪዎችን እንዲሳተፉ ያበረታታቸዋል፡፡
2. ክርክር ለተማሪዎች ከፍትኛ የመሳተፍ አጋጣሚን በመፍጠር ከመሰረታዊ የትምህርት ርእስ ባሻገር የእውቀት ልምምድን ከክርክር ትምህርቱ ያገኛሉ፡፡ጥሩ ተከራካሪም ለመሆን ራሳቸውን ያዘጋጃሉ፡፡ Elliot, L. (1993)፡፡
3. ተከራካሪዎች የሚከራከሩትን ጉዳይ በመተንትን ፣በማጠንከር እና በመገምገም ለተቃራኒ ቡድን የሚሰጡትን መልስ በእውቀት ያስደግፋሉ፡፡Vygotsky ,(1978)፡፡
4. ክርክር የተማሪዎችን የምርምር ክህሎት ለማዳበር ይረዳል ፡፡

5. ተማሪዎች ከክርክር ትምህርቱ ከፍትኛ ተጠቃሚ በመሆን የመሪነት ፍላጎት ያድግባቸዋል፣ እንደገናም ጥያቄዎችን በመመልስ የአሸናፊነት ስሜት በሌሎች ውስጥ ያሳድራል ፡፡Goodnight ,(1993)፡፡
6. ክርክራዊ ስልት ትምህርት አርቆ የማሰብ አቅምን ያዳብራል፡፡
7. ክርክር ውጤታማ የመናገር ክሂልን ያሳድጋል፣እንደገናም ተከራካሪዎች ቀደም ሲል በታዳሚ ፊትለፊት የመናገርና የመወሰን ፍርሃት የነበረባቸውን ሁኔታ ተቃራኒ ቡድናቸውን ለመርታት በሚያደርጉት ፍልሚያ እና በሚሰጡት ገለጻ ራሳቸው ሳያስቡ የመናገር ክሂላቸው እንዲዳብርላቸው ይረዳችዋል፡፡Ericson & Murphy ,(1987) Byrne elal ,(1993)፡፡
8. ክርክር የቡድን ወይም የጋራ ህብረት ክህሎትን ያዳብራል ፡፡ክርክር የፉክክር እንቅስቃሴ ወይም ትግበራ የሚደረግበት ሂደት በመሆኑ ተከራካሪዎች በክርክር ብቁ ለመሆን ጥረት ያደርጋሉ እግረ መንገዳቸውንም የመናገር ክሂላቸውን የሳድጋሉ፡፡Williams , (2001)፡፡
9. ክርክራዊ ስልት ትምህርት ተግባቦታዊ ክህሎትን ያዳብራል፡፡

በአጠቃላይ ከላይ የተጠቀሱት ክፍሎች የመናገር ክሂልን እና ክርክራዊ ስልት ትምህርት አተገባበር ላይ በማተኮር የመናገር ክሂልን ለማዳበር የምንማርበት መንገድ በከፍተኛ ደረጃ ያሳዩን ነበር፡፡መምህራን የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ለማሻሻል ጥሩ አጋጣሚ ያገኙበት የትምህርት ክፍል ነው፡፡ምክንያቱም ክርክራዊ ስልት ትምህርት ትግበራ በተማሪዎች ዘንድ የተለየ አጋጣሚን በመፍጠር በጋራ የሚሰሩበትን ሁኔታ ያበረታታል፡፡በክፍል ውስጥም የሃላፊነትን ስሜት እንዲገነዘቡ ይረዳቸዋል፡፡የክርክራዊ ስልት ጥናት ውጤታማነትን በማለማመድ አርቆ የማሰብ አቅምን በማሳደግ ቃላዊ የመናገር ክሂልን ያዳብራል ፡፡

ከዚህም በተጨማሪ ይህ የክርክር ስልት አዎንታዊ ውጤትን በተማሪዎች ዘንድ በማሳየት የተማሪዎችን ግላዊ ዝግጅትና ተሳትፎ ያጠነክራል፡፡ይህ በተለያየ ክርክራዊ ስልት የማስተማሪያ ዘዴ ተማሪዎችን በክፍል ውስጥ በማነቃቃት የመናገር ክሂላቸው እንዲዳብር ከፍተኛ አስተዋፅኦ አለው፡፡ በመጨረሻም መምህሩ የተመቻቸ አካባቢን ወይም ሁኔታን በትምህርት ቤት ውስጥ በመፍጠር ተማሪዎች አዎንታዊ በሆነ መልኩ የመናገር ክሂላቸውን የሚያዳብሩበትን መንገድ ማመቻቸት ጠቀሜታው ከፍ ያለ ነው፡

2.2 የተዛማጅ ጽሑፍ ቅኝት

በዚህ ንዑስ ርእስ ስር በቀጥታ በሀገርኛ የተሰሩ የተዛማጅ ጽሑፍ ጥናቶችን አጥኝው ባደረገው ፍተሻ ከዚህ ጥናት ርእስ ጋር የሚዛመድ ሊያገኝ አልቻለም፡፡ይሁን እንጅ በከፊል የተወሰኑ በአማርኛ የመናገር ክሂል አተገባበር ላይ የተሰሩ ጥናቶች መካከል ለመቃኘት ሞክሯል፡፡

በመናገር ክሂል አተገባበር የማስተማር ዘዴ ከተሰሩ ጥናቶች ከበደ (2000)፡፡ "በአማርኛ ትምህርት ክፍለ ጊዜያት የመምህር ተማሪ ንግግር ልውውጥ ትንተና" በሚል ርእስ በደብረብርሃን ትምህርትና ሙያ ማሰልጠኛ ኮሌጅ ባደረገው ጥናት ዓላማ አድርጎ የተነሳው በአማርኛ የትምህርት ክፍለ ጊዜያትን የመምህር ተማሪ የንግግር ልውውጥ መተንተን ነው ፡፡ይህንንም ለማረጋገጥ የአማርኛ ቋንቋ መምህራንን የክፍል ውስጥ ትግበራ ለስድስት ክፍለ ጊዜያት የክፍል ውስጥ ምልከታ በማከሄድ በመምህርና በተማሪዎች መካከል የሚደረገውን የንግግር ምልልስ በጥናቱ ሲያሳይ የመምህሩ ተራዊ ንግግሮች አንጻራዊ ርዝመት እንዳላቸውና የተማሪዎች የንግግር ጊዜ ዝቅተኛ በመሆኑ ተማሪዎች የንግግር ክሂላቸውን ስለማይችል ሰፊ ጊዜን ለተማሪዎች መስጠቱ አማራጭ ነው በማለት አሣይቷል፡፡

መንግስቱ (1997)፡፡ "በአዲስ አበባ መስተዳድር የዘጠነኛ ክፍል አማርኛ ቋንቋ ትምህርት የክፍል ውስጥ የመናገር ክሂሊ የማስተማር ዘዴ አተገባበር ግምገማ" በሚል ርእስ በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ ባደረገው ጥናት ዓይነታዊ ገላጭ የምርምር ዘዴን በመጠቀም በዋናነት መሰረት አድርጐ የተነሳው መምህራን በክፍል ውስጥ መናገርን ለማስተማር የሚጠቀሙትን ዘዴ በምልክታ በቃለ መጠይቅ ማረጋገጥና መፍትሄ ማስቀመጥ እንዲሁም ጠንካራ እና ደካማ ጎኑን መገምገም ነው ፡፡በመጨረሻም የደረሰበት ውጤት መምህራን ተማሪዎችን ለመናገር የሚጋብዝ የማስተማሪያ መርጃ መሳሪያዎች እና ይዘቶችን አለመጠቀማቸው ተማሪዎች ሀሳባቸውን የመግለጽ ችሎታቸውን የማያዳብር የርስ በርስ መስተጋብር ለመፍጠር የማያስችል መሆኑን፣ ይህ ደግሞ የመናገር ክሂልን የማያዳብር እንደሆነ ሲገልጽ መምህራን የመናገር ክሂልን በተማሪዎች ዘንድ ለማሳደግ የተለያዩ የማስተማር ዘዴዎችን መጠቀም እንዳለባቸው ይጠቁማል፡፡

እንዲሁም አብራሃም (2003)፡፡ በጥናቱ አላማ አድርጎ የተነሣው "የመናገር ክሂል ትምህርት አቀራረብ የማስተማሪያ ዘዴ ምርጫና ትግበራ ከዘመናዊው ጋር ተጣጥሞ በክፍል ውስጥ መቅረብ አለመቅረቡን መገምገም" የሚል በአፋር ክልል በተመረጡ ሁለተኛ እርከን ትምህርት ቤቶች ላይ ጥናቱ በገላጭ የምርምር ዘዴ የተካሄደ ሲሆን ፤ በዚሁ መሰረት አብራሃም በክፍል ውስጥ ባደረገው ምልከታ እና ከጽሁፍ መጠይቅ ባገኘው መረጃ መሠረት አብዛኛዎቹ መምህራን በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማሩን ሂደት በጥንድ ወይም በቡድን ሥራ እንዲታገዝ አለመሞከራቸው፣ በቋንቋው ተጠቅመው በመናገር ሀሳባቸውን በነጻ የሚገልጹበትን ሁኔታ አለማመቻቸታቸው፣ የንግግር ማስተማሪያ ደረጃዎችን በተገቢው መንገድ አለማከናወናቸው፤ በተጨማሪም ከመማሪያ መጽሐፉ ጎን ለጎን የተማሪዎችን የመናገር ፍላጎት ሊያነሳሳ የሚችል ተግባር በጥንቃቄ አለመመረጡ፣ ለሁሉም ተማሪዎች እኩል እድል አለመሰጠቱ የተማሪዎችን የመናገር ክሂል መዳበር አለመቻሉን አሣይቷል፡፡

ሌላኛው እጅጉ (2003)፡፡ በጥናቱ የተመለከተው "በደብረብርሃን ከተማ በተመረጡ ሦስት የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የሰባተኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የመናገር ክሂል አቀራረብ ግምገማ" በገላጭ የምርምር ዘዴ ፣ ምልከታን እና የጽሁፍ መጠይቅን በመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያነት በመጠቀም የቋንቋ መምህራን የመናገር ክሂል የማስተማር ዘዴን እንዴት እያቀረቡ እንደሆነ እና በአቀራረቡ የታዩ ችግሮችን እንዲሁም የችግሮችን መንስኤዎች በመለየት የመፍትሔ ሐሳብ በመስጠት ግምገማ አካሂዷል፡፡በዚሁ ጥናት መሰረት መምህራን በመማሪያ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱትን የንግግር መማሪያ ዘዴዎች አለመተግበራቸው የተማሪዎች የመናገር አቅም መቀጨጨን አይቷል፡፡በጥናቱም መምህራን የመናገር ክሂልን ለማስተማር በመማሪያ መጥሐፉ ያሉትን እንዲሁም ተጨማሪ ስልቶችን አክለው በያቀርቡ የተማሪዎች የመናገር ክሂል ሊዳብር እንደሚችል በመፍትሄ ሀሳቡ አስቅምጧል፡፡

በአጠቃላይ ከላይ ያየናቸው ጥናታዊ ጽሑፎች በክፍል ውስጥ የአማርኛ ቋንቋ የመናገር ክሂል አተገባበር፣የተማሪዎችንና የመምህራንን የክፍል ውስጥ በንግግር ላይ ያላቸውን መስተጋብር ማየትና እንዲሁም መናገርን የማስተማሪያ ስነዘዴ በክፍል ውስጥ ያለውን የመማር ማስተማር ሂደት ደካማ ጎኑን እና ጠንካራ ጎኑን ማወቅና በጥናት ማረጋገጥ ከዛም የመፍትሄ ሀሣብ ማስቀመጥ ነው፡፡በመሆኑም ከላይ የተጠቀሱት ጥናቶች የመናገር ክሂልን

አተገባበር የሚያመላክቱ ቢሆኑም ይህ ጥናት ከተጠቀሱት ጥናታዊ ጽሁፎች የሚለየው በክርክራዊ ስልት የመናገር ክሂልን በማስተማር ውጤታማነቱን መፈተሽ በመሆኑ ነው፡፡

ሌላው በቀጥታ መናገርን በክርክራዊ ዘዴ የማስተማር ውጤታማነት ፍተሻ ጋር ተዛማጅነት ያላቸውን የውጭ ሀገር ጥናታዊ ጽሁፎች እንደሚከተለው ተዳሰዋል፡፡

የመጀመሪያው በ Junaidi, (2011) 'በኒጀር ሹርካታ ስበላ ማሬት' ዩኒቨርሰቲ የተሰራ ጥናታዊ ጽሆፍ ነው፡፡ የጥናቱም አላማ ረቂቅ ክርክር ስልት የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ያሻሽላል ወይስ አያሻሽልም የሚለውን መመርመር ነው፡፡ መረጃዎችም በሰነድ ፍተሻ ፣ በምልከታ፣ በቃለ መጠይቅና በጽሁፍ መጠይቅ ተሰብስበዋል፡፡ በመጠናዊና በአይነታዊ ዘዴ በመጠቀም የተገኘው የጥናቱ ውጤት የሚያመላክተው ረቂቅ ክርክራዊ ስልት የተማሪዎችን የንግግር አቅማቸውን ፣ ተሳትፏቸውን ፣ የመደናነቅና መቻቻልን ፣ መነሳሳትና ፍላጎትን ፣ አዕምሯዊ መነቃቃትን እና ሒሳዊ አስተሳሰባቸውን እንዳሻሻለ ነው፡፡ በአጠቃላይ ረቂቃዊ ክርክር ስልት የተማሪዎችን የመናገር ክሂል በማሳደግ በጣም አስፈላጊና ስኬታማ ስልት መሆኑን አረጋጠዋል፡፡

ይህ ጥናት ከJunaidi, (2011) ጥናት ጋር የሚያዛምደው ሁለቱም የክርክር ውጤታማነት የመናገር ክሂል ከማሻሻል አንጻር የፈተሹ ናቸው፡፡ የሚያለያያቸው ጉዳይ ደግሞ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ነው፡፡ ይህም በጁናኢድ ቃለ መጠይቅ ፣ የጽሁፍ መጠይቅ፣ ሰነድ ፍተሻ ጥቅም ላይ ሲውሉ በዚህ ጥናት ግን ፈተናና ምልከታ ብቻ ጥቅም ላይ ውለዋል፡፡

ሁለተኛው በRicha (2010) በ (IAIN) በዋሊሶንግ ግዛት በክርክር ስልት የመናገርን ክሂል ማሻሻል ላይ የተሰራ ጠናት ነው፡፡ አላማውም የመናገር ክሂልን ለማስተማር የክርክር ስልት ትግበራና የተማሪዎች የመናገር ክሂል እንዴት እንደተሻሻለ መፈተሽ ነው፡፡ መረጃዎችም በምልከታና በፈታና ተሰብስበዋል፡፡ የጥናቱም ውጤት የክርክር ስልት የተማሪዎችን የመናገር ክሂል እንዳሻሻለ አመልክቷል፡፡

የ Richa, (2010) ጥናት ከዚህ ጥናት ጋር የሚያዛምደው ሁለቱም ጥናቶች የመናገር ክሂልን በማሻሻል ረገድ የክርክር ውጤታማነት የሚፈትሹ ናቸው፡፡ ይሁንና በጥናቱ ተሳታፊዎች ላይ ልዩነት አላቸው፡፡

ሦስተኛው ተዛማጅ ጽሁፍ በSaraha (2015) "በጋዛ አል-አዝሀር ዩኒቨርሲቲ የመናገር ክሂል በማሳደግ ረገድ የክርክርን ውጤታማነትን መፈተሽ ነው፡፡" የጥናቱም አላማ የመናገር ክሂልን በማሳደግ የክርክርን ውጤታማነት መፈተሽ ነው፡፡ ጥናቱም ፍትነታዊ ሙከራዊ ዘዴን የተከተለ ነው፡፡ መረጃዎችም በፈተና ብቻ ተሰብስበዋል፡፡ በስታተስቲክስ የዊልክሰን ምዘና ውጤት መሰረት በቅድመና በድህረ ፈተና መካከል ጉልህ ልዩነት እንዳለ አመላክቷል፡፡

የ Saraha, (2015) ከዚህ ጥናት ጋር የሚያዛምደው ሁለቱም ጥናቶች የክርክር ውጤታማነትን የመናገር ክሂልን በማሻሻል ረገድ ያለውን ሚና የፈተሹ ናቸው፡፡ የሚለያዩትም በመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያቸው ነው፡፡ ይህም በ Saraha, (2015) ፈተና ብቻ ለመረጃ መሰብሰቢያነት ሲውል፣ ይህ ጥናት ግን ፈተናና ምልከታን ተጠቅሟል፡፡ ይህም የጥናቱን ጥንካሬ ልዩነት ያሳያል፡፡

በአጠቃላይ ይህ ጥናት ከነዚህ የውጭ ሀገር ጥናቶች ጋር መናገርን በክርክር ስልት በማስተማር ተመሳሳይነት ቢኖረውም አጥኚው በራሱ አካባቢ ተማሪዎች ላይ መናገርን በክርክር ስልት ማስተማሪያነት በመጠቀም ሊመጣ የሚችለውን የመናገር ክሂል ለውጥ ለመፈተሽ ያስችለዋል ማለት ነው፡፡

ምዕራፍ ሦስት

የአጠናን ዘዴ

ይህ ጥናት ፍትነታዊ ሲሆን የጥናቱ ዋና ዓላማ በክርክራዊ ዘዴ አተገባበር አማካኝነት የመናገር ክሂልን ማስተማር በተማሪዎች ውጤታማነት ረገድ ያለው አስተዋጽኦ ምን ይመስላል? የሚለውን መፈተሽ ነው፡፡ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎችን የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት በዚህ መሰረት ጥናቱ ከታለመው ግብ ላይ ይደርስ ዘንድ አሃዛዊ እና የዓይነታዊ የምርምር አካል የሆነውን ገላጭ ምርምርን መሠረት በማድረግ የተማሪዎችን የፈተና ውጤት በስታቲክሣዊ ስልት መሠረት ተተንትኖ ቀርቧል፡፡ በመሆኑም ጥናቱ በሙከራዊ ቡድኑ እና በጥብቅ ቡድኑ ውጤት መካከል ያለውን ተቀራራቢነትና ልዩነት በንጽጽር አሳይቷል፡፡ ጥናቱም በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት የሚማሩ የ2009 ዓ.ም የ9ኛ ክፍል ተማሪዎችን ተተኳሪ በማድረግ ተካሂዷል፡፡

3.1 የጥናቱ ተሳታፊ ተማሪዎች

ጥናቱ የተተኮረባቸው ተሳታፊዎች በኦሮሚያ ክልል በጅማ ዞን በሊሙ ኮሳ ወረዳ በሊሙ ገነት ከተማ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በ2009 ዓ.ም የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው፡፡ በወረዳው ካሉት አምስት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች መካከል አጥኚው የሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤትን በዓላማ ተኮር የናሙና አመራረጥ ስልት መርጧል፡፡ምክንያቱም አጥኚው ለዚህ ጥናት ትክክለኛነት አንድ ትምህርት ቤት ላይ ብቻ መስራቱ በቂ ሆኖ በማግኘቱ እና እንዲሁም መደበኛ ስራውን የሚያከናውንበት ትምህርት ቤት በመሆኑ ለጥናቱ የሚያስፈልጉ መረጃዎችን ማግኘት ያስችላል ተብሎ በመታመኑ ነው፡፡ይህም በመሆኑ ከዚህ ትምህርት ቤት ተገቢውን መረጃ የማግኘቱ እድል አጥኚው ሰፊ ሆኖ አግኝቶታል፡፡

በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የሚማሩባቸው 20 ክፍሎች ሲሆኑ፣ ከነዚህ 20 ክፍሎች መካከል ጥናቱ ፍትነታዊ በመሆኑ የሙከራ እና ጥብቅ ቡድን የሚሆኑ ሁለት ቡድኖች ተወስደዋል፡፡ በመሆኑም ጥናቱ በተራ የእጣ ናሙና ስልት ሁለት ክፍሎችን በመውሰድ ተተግብሯል፡፡ በመጀመሪያ እጣ የወጣለት ዘጠነኛ 'B' ሙከራዊ ቡድን ሲሆን በሁለተኛ ደረጃ እጣ የወጣለት ክፍል ዘጠነኛ 'L' ደግሞ ጥብቅ ቡድን ሆነዋል፡፡ በመሆኑም የክፍሉን ቁጥር እንደዚህ መወሰን ያስፈለገው ጥናቱ በሙከራ ላይ

የተመሠረተ በመሆኑ አስተማማኝነቱንና ተገቢነቱን ለመጠበቅ ነው፡፡ የክፍሉ ደረጃውም የተመረጠበት ዋና ምክንያት መረጃውን በትክክል ለማጠናከር ከ 10ኛ ክፍል ይልቅ የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች መደበኛ የመማር ማስተማር ሂደት ላይ ስለሚገኙ ነው፡፡ ይህ ማለት የ10ኛ ክፍል ተማሪዎች ሀገር አቀፍ ፈተና ተፈታኝ ስለሆኑ ከዝግጅትና ጊዜ መጣበብ አንጻር ሁኔታዎች የተመቻቹ ስለአልነበሩ በጥናቱ ሊካተቱ አልቻሉም፡፡

ከሁለቱ ከተመረጡት ቡድኖች ውስጥ እንድገና በተራ እጣ ናሙና ለሙከራ ቡድኑ ከዘጠነኛ ' B ' ክፍል ተማሪዎች ውስጥ ወንድ 8 ሴት 8 ድምር 16 ተማሪዎችን ለጥብቅ ቡድኑ ከዘጠነኛ ' L ' ክፍል ውስጥ ወንድ 8 ሴት 8 ድምር 16 ተማሪዎችን ባጠቃላይ ወንድ 16 ሴት 16 ድምር 32 ተማሪዎችን መምረጥ ተችሏል፡፡ ይህም የሆነበት ምክንያት በጥናቱ ቃላዊ ፈተና ለማካሄድ ቁጥራቸውን እንዲህ መመጠኑ የጥናቱን አስተማማኝነቱንና ትክክለኛነቱ ለማረጋገጥ ይረዳል በማለት ያለው (2004፣139) በፍትነታዊ ሙከራዊ ጥናት ላይ የተሳታፊዎች ቁጥር ሊወሰን እንደሚገባ ያስረዳል፡፡

3.2 የሙከራዊ ቡድኑ የክፍል ውስጥ ክንውን ናሙና

ሙከራዊ ቡድኑና ጥብቅ ቡድኑ ከተለያዩ በኋላ አጥኚው ሁለቱንም ክፍሎች በተከታታይ ለሁለት ወር ለስምንት ዙር አስተምሯል፡፡ የሙከራዊ ቡድን ተማሪዎች በክርክራዊ ዘዴ ንግግርን የተማሩ ሲሆን የጥብቅ ቡድን ተማሪዎች ግን በተለምዶአዊ ወይም በመደበኛ የማስተማሪያ ዘዴ ንግግርን ተምረዋል፡፡ ለክፍል ደረጃው በሳምንት አንድ ክፍለ ጊዜ የተመደበለት ሲሆን የዚህ ጥናት አቅራቢ በሁለቱ ክፍሎች ተመሳሳይ የትምህርት ይዘት እንዲቀርብላቸው አድርጓል፡፡

ለሙከራዊ ቡድኑ ማሰተማሪያ የተለያዩ ክርክራዊ ርእሶችን እንደ ትምህርቱ (ክርክሩ) ይዘት ተማሪዎቹ እንዲገነዘቡ ተደርገው በተግባር ላይ ውሏል፡፡ አብዛኛው የክርክር ዓይነት የቡድን ሥራ የሚጠይቅ በመሆኑ አላማውን በተመለከተ ለተማሪዎች በቂ መረጃ ተሠጥቷል፡፡ ሞዴል ክርክሮችን በማሳየት በቀጣይ በራሳቸው ልምምድ እንዲያደርጉ መመሪያ ተሰጥቷቸዋል፡፡ በዚህ መልኩ የትምህርቱን አላማ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችሉ የክርክር ዓይነቶች እየተመረጡ ተግባራዊ ሆነዋል፡፡ይህም በአባሪ አምስት ላይ ተመልክቷል፡፡

3.3 የመረጃ መሰብሰቢያ መሰሪያዎች

የጥናቱን ዋና አላማ ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት የተመረጡት የመረጃ መሰብሰቢያ መሣሪያዎች ለንግግር ስልታዊ አተገባበር የንግግር ክሂልን ውጤታማነትን የሚያሳይ ምልከታ (observation) እና የተጠኚዎችን የትምህርት ውጤት ሊያስገኝ የሚችል ቃላዊ የንግግር ፈተና (test) ናቸው፡፡

3.3.1 ፈተና (Test)

ፈተና በቀላል መንገድ የሰዎችን ችሎታ፣ እውቀት እና የስራ አፈፃፀም በአንድ በተሠጠው ነገር ላይ መመዘን የሚችል ነው በማለት Brown (2004:3) ይገልፃሉ፡፡

በዚህ ጥናት ለሙከራ የተመረጡትን ተማሪዎች የንግግር ክሂል አቅማቸውን ለማግኘት ያገለግላል ተብሎ በመረጃ መሰበሰቢያ መሣሪያነት እንዲውል ፈተና ተመርጧል፡፡በዚሁ መሰረት ፈተና የዚህ ጥናት ዋነኛ የመረጃ መሰብሰቢያ ሆኖ አገልግሏል፡፡

በክፍል አንድ እንደተጠቀሰው፣ የጥናቱ ዓቢይ ዓላማ በሙከራዊ ቡድኑ እና በጥብቅ ቡድኑ የሚታየውን የውጤት ተቀራራቢነት እና ልዩነት በመፈተሽ ሙከራዊ ቡድኑን ውጤታማ መሆን አለመሆኑን መለየት እንደመሆኑ፣ አጥኚው ተማሪዎች የራሳቸውን የህይወት ታሪክ እንዲናገሩ እና እንዲገልጹ በማድረግ ቃላዊ የመናገር ክሂል ፈተና መመዘኛ የሆኑትን ቃላት ፣ ስዋስው፣ ንበትና ፍሰት መሰረት በማድረግ የተማሪዎች የቅድመ ችሎታ መለኪያ ፈተና (pre-test) እና የተማሪዎች የድህረ ደረጃ ችሎታ መለኪያ ፈተናዎች (post-test) በዋናነት የሚያገለግሉ የመረጃ መሰብሰቢያ መሣሪያ ሆነዋል፡፡እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት ነጥቦች ቃላት ፣ሰዋስው ፣ ንበትና ፍሰት የሚባሉት አራቱ Brown (2004;173) ያስቀመጣቸው ቃላዊ የመናገር ክሂል ፈተና መመዘኛዎች ናቸው፡፡በዚሁ መሰረት እያንዳንዳቸው 25% ነጥብን ይይዛሉ፡፡ይህ ማለት 4x25=100 ማለት ነው፡፡ በዚህ መሠረት በተሰጠው አመላካች ትልቁ ነጥብ መቶ ፐርሰንት ሲሆን በአጠቃላይ የግምገማው ውጤት በአራቱ ቃላዊ የንግግር መመዘኛ መስፈርት በገጽ 18 በክለሳ ድርሳናት ጽሑፍ ውስጥ ላይ ተመስርቶ ቃላዊ የንግግር ምዘና ተሰጥቷል ይህም በአባሪ ሦስት ተጠቅሷል፡፡

የቅድመ ችሎታ መለኪያ ፈተና አንድ ሰው ወደ ስልጠና ወይም ወደ ትምህርት ከመምጣቱ በፊት የሚኖረውን የብቃት ደረጃ ለመለካት የሚያስችል የፈተና ዓይነት ነው፡፡ ዓለም (1997፡70)፡፡በመሆኑም በዚህ ጥናት የቅድመ ችሎታ ፈተና የተሰጠው በሙከራዊ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለውን የውጤት ተቀራራቢነት ወይም ልዩነት ለማወቅ የሚያስችል መረጃ መሰብሰያ ሆኖ አገልግሏል፡፡የቅድመ ፈተና ውጤቱ ተማሪዎች በትምህርቱ ካለፉ በኋላ የሚያስመዘግቡት ውጤት ማነጻጸሪያ ሆኖ አገልግሏል፡፡በሌላ በኩል ድህረ የችሎታ መለኪያ ፈተና ተማሪዎች የተወሰነ ትምህርት ከተማሩ በኋላ የሚቀርብ ፈተና ሲሆን ተማሪዎች ከትምህርቱ በኋላ ፈተናውን ወስደው ያሳዩትን ብቃት መዝኗል፡፡በዚህ ጥናት ተማሪዎች በተለያዩ የክርክር ማስተማሪያ ዘዴ ተምረው የችሎታ መለኪያ ፈተና ወስደዋል፡፡ በዚሁ መሠረት በሙከራዊ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለውን ውጤት ተቀራራቢነትና ልዩነት ለማወቅ የሚያስችል መረጃ ተሰብስቧል፡፡

የጥናቱ አቅራቢ በደረጃው ያሉ የመማሪያ መጽሐፍትን የመልምጃ አቀራረብንና በተዛማጅ ጽሑፍ የተጠቀሱ የመልመጃ ዓይነቶችን መሠረት በማድረግ ቃላዊ የንግግር ክሂል መመዘኛ ፈተናዎችን በተገቢ ሁኔታ እንዲዘጋጁ ጥረት አድርጓል፡፡የተዘጋጁት ፈተናዎች በትምህርት ቤቱ የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍልና በትምህርት ቤቱ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተገምግሞ በአማካሪ ከጸደቀ በኋላ ተግባራዊ ሆኗል፡፡ጥያቄዎቹ ሲዘጋጁ ተማሪዎቹን ይመጥናቸዋል ወይም መግለጽ ይችላሉ ተብሎ የታመነበት ነው፡፡በፈተናው የሁለቱም ቡድኖች ተመሳሳይ ጊዜና ግብዓት ተሰጥቶአቸዋል፡፡ በመቀጠልም ፈተናዎቹ ለተማሪዎች ቀርበው ተግባራዊ ከሆኑ በኋላ በአጥኝውና በትምህርት ቤቱ ተባባሪ መምህራን በቀረበው መመሪያ መሠረት ታርሟል፡፡

ተማሪዎች በሁለት ቡድን የተከፈሉ ሲሆን ስማቸው በየክፍላቸው ለየብቻ ተመዝግቧል፡፡ በንግግር ክሂል ላይ የተዘጋጁ በሌሎች ሦስት የቋንቋ መምህራን ትክክለኛነቱ የተረጋገጠ ቅድመ ፈተና (pre test) ቀርቦላቸዋል፡፡ያገኙትም ነጥብ ተመዘገቦላቸዋል ይህም አባሪ ዘጠኝ ላይ ይገኛል፡፡ በመቀጠልም የሙከራ ቡድኑ ትምህርቱን በክርክራዊ ስልት አተገባበር ንግግርን ተምረዋል፡፡ይህም በአባሪ አምስት ላይ ተመልክቷል፡፡ ለጥብቅ ቡድኑም በመደበኛው ወይም በተለምዶአዊው የትምህርት አሰጣጥ ንግግርን ተምረዋል፡፡

ከዚያ ድህረ ፈተና (post test) ለሁለቱም ቡድኖች ቃላዊ የንግግር ክሂል መመዘኛ ፈተና ተሰጥቷቸዋል፡፡ በመጨረሻም በፈተናው የተገኘው ውጤት በአባሪ 12 ላይ ተዘርዝሯል፡፡

3.3.2 ምልከታ

Hopskills. (1993:16) ስለ ክፍል ምልከታ በተመለከተ እንዲህ ሲሉ ያስቀምጣሉ፡-
አጥኚው የምልከታን ቼክ ሊስት በማዘጋጀት በቼክ ሊስቱ መሠረት ወይም አመልካችነት የተማሪዎችን የክፍል ውስጥ ክንውን ያያል ይላሉ፡፡ የተማሪዎችን መረዳትና ግንዛቤ ካስቀመጠው ቼክ ሊስት መመዘኛ በመጠቀም ተማሪዎች ያሉበትን ደረጃ በተገኘው የቼክ ሊስት አማካይ ውጤት መዝኗል፡፡ በዚህም መሰረት የተማሪዎችን እንቅስቃሴ፣ተሳትፎ ወይም ትግበራ በመማርና ማስተማር ሂደት ውስጥ የነበራቸውን ሁናቴና አመለካከት አይቷል፡፡

ምልከታ መረጃን በሱፐርቪዥን መልክ ለማግኘት ከምንጠቀምባቸው ዘዴዎች አንዱ ነው፡፡ በመሆኑም አጥኚው መምህር በተባባሪ መምህራን ሲረዳ ቆይቷል፡፡ በተባባሪነት በክፍል ውስጥ የሚገቡት ተባባሪ የቋንቋ መምህራን ምልከታውን ከማድረጋቸው በፊት በአጥኝው ስለ ምልከታው ቼክ ሊስት አሞላልና ዝርዝር ሁኔታውን በተመለከተ ስልጠና ተሰጥቷል፡፡በመቀጠልም ተባባሪ መምህራኑ በምልከታው የተዘጋጀ ቼክ ሊስት ይዘው በመግባት የተማሪዎችን ስሜት፣ አመለካከትና ቋንቋ መማር ማስተማር ሂደት በክፍለ ጊዜው የሚከናውኑትን ድርጊት እየመዘገቡ ሙያዊ ማስታወሻ በያዙት ቼክ ሊስት መሰረት ሞልተዋል፡፡በክፍል ውሰጥ የታዩትን የክፍል ውስጥ የመማር ማስተማር ሂደት በምልከታ ውጤታቸው ገልጸውታል፡፡ይህን የምልከታ ቼክ ሊስት አጥኝው ከ Richa Rubiati (2010) “በዋሊሶንጎ ግዛት በታርቢያህ ሶማራንግ ተቋም (IAIN Walisongo State Institute For Islamic Stadies, Semarang) “ Nunan, (1993) መሰረት በማድረግ ባደረገው የክርክር ውጤታማነት ፍተሻ ጥናት ላይ ከተጠቀመው የምልከታ ቅፅ በቀጥታ በመውሰድ እና ከሀገራችን የትምህርት ይዘት ጋር በማጣጣም ለጥናቱ በምልከታ ለሚገኙ መረጃ መሰብሰቢያነት ጥቅም ላይ አውሎታል፡፡

ሠንጠረዥ 3.1 የምልከታ ቼክ ሊስት

ተ.ቁ	የተማሪዎች የክፍል ውስጥ አተገባበር	የነጥብ አሰጣጥ					ጠቅላላ ድምር
		5	4	3	2	1	
1	መምህሩ በክፍል ውስጥ ለሚያደርገው ገለጻ ተማሪዎች ትኩረት ይስጣሉ፡፡						
2	በክፍል ውስጥ በተደራጀው የቡድን ሂደት ተማሪዎች ራሳቸውን መምራት ይችላሉ፡፡						
3	ተማሪዎች በተሰጣቸው ነገር ላይ በጥሩ ቅልጥፍና የመሳታፍ ፍላጎት አላቸው፡፡						
4	ተማሪዎች ለክርክሩ አተገባበር ጥሩ ሚና አላቸው፡፡						
5	ተማሪዎች የተሰጣቸውን ክርክር ለማዳበር የተወሰኑ ማስታወሻዎችን ይይዛሉ፡፡						
6	ተማሪዎች በተገቢው ሁኔታ የሚያደርጉትን ክርክር በሚሰማ ድምጽ የመግለጽ አቅም አላቸው፡፡						
7	ተማሪዎች ለክርክሩ ተገቢ የሆነ ስተያየትበመስጠት ቅልጥፍናቸውን ያሳያሉ፡፡						
8	ተማሪዎች በክርክሩ ውስጥ የተለየ ምላሽ እና አስትያየት በመስጠት ይሳተፋሉ፡፡						
	ጠቅላላ ድምር						

1. _< 54 % = በጣም ዝቅተኛ
2. 55_59 % = ዝቅተኛ
3. 60-75 % = በቂ
4. 76-85 % = በጣም ጥሩ
5. 86-100 % = እጅግ በጣም ጥሩ

ከላይ በተጠቀሰው የምልከታ ውጤት መመዘኛ መሰረት ከምልከታ የተገኘው ውጤት ተማሪዎች በመማር ሂደት ውስጥ ያላቸውን ባህሪ መሰረት ያደረገ እንዲሁም በክፍል ውስጥ የክርክር ትምህርት ሲሰጥ ያላቸውን እንቅስቃሴና አተገባበራቸውን የሚያሳይ ነው፡፡

በዚህ ጥናት አጥኚው አማካይ ቀመር (mean formula) ተጠቅሟል፡፡ይህም የተማሪዎችን አማካይ ውጤት በማግኘት የተማሪዎችን በክፍል ውስጥ በክርክራዊ ስልት ንግግርን ሲማሩ

የነበራቸውን ጠቅላላ ሁኔታ ተሳትፎና አመለካከት መሻሻሉን ለማረጋገጥ እንዲሁም ያሉበትን ደረጃ ለመለየት አጥኝው ተጠቅሟል፡፡

ከዚህ የምልከታ ቼክ ሊስት ውጤት በመነሳት ተማሪዎች በመጀመሪያ የነበራቸውን የክፍል ውስጥ ጠቅላላ አመለካከትና እንቅስቃሴ እንዲሁም የክፍል ውስጥ ነባራዊ ሁኔታን፣ ትምህርቱ ከተጀመረና እየተማሩ ያሉበትን ደረጃ የሚገልጸውን ሁለተኛ የምልከታ ቼክ ሊስት ውጤት በማቀናጀት ተነጻጽረው ልዩነታቸው ተቀምጧል፡፡

3.4 የመረጃ መተንተኛ ዘዴ

የጥናቱን መሠረታዊ ጥያቄዎች ለመመለስ ከናሙና ምርጫና ከመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ቀጥሎ ተገቢ የሆነ የመረጃ ትንተና ለጥናቱ ውጤት እጅግ ወሳኝ ነው፡፡ በመሆኑም በዚህ ጥናት በፈተና እና በምልከታ የተሰበሰቡት መረጃዎች በሚከተሉት የመረጃ መተንተኛ ስልቶች አማካኝነት ተተንትነዋል፡፡

1.አማካይ ውጤት

በአማካይ ውጤት ቀመራዊ አህዝ በምልከታና በፈተና የተገኙት መረጃዎች ተተንትነውበታል፡፡ በትንተናው ከሁለቱ ዙር የተገኘው የክፍል ውስጥ ምልከታ አማካይ ውጤት (mean score) በንጽጽር ቀርቧል፡፡ እንደገናም በቃላዊ ፈተና የቀረቡት የቃላት፣ የስዋስው፣ የንብት እና የፍሰት የመናገር ክሂል ምዘና ውጤቶች (scores) ለየብቻ ራሳቸውን ችልው ከሙከራዊ ቡድኑ እና ጥብቅ ቡድኑ አንጻር በአማካይ ውጤት ንጽጽር ቀርበዋል፡፡

2.ቲ -ቴስት

በመጀመሪያ በሙከራዊ ቡድኑ እና በጥብቅ ቡድኑ የተመዘገቡ የቅድመ ፈተና ውጤቶች አማካይ ውጤት በንጽጽር ቀርቧል፡፡አማካይ ውጤት በሁለቱ ቡድኖቸ መካከል ያለውን የውጤት ተቀራራቢነት እና ልዩነት በተወሰነ ደረጃ ያሳያል፡፡ነገር ግን በሁለቱ ቡድኖች መካከል ያለውን የውጤት ልዩነት ወይም የጉልህነት ድረጃ ወይም መበላለጥ እምብዛም አያሳይም ፡፡በመሆኑም በሁለቱ ቡድኖች ውጤት መካከል ያለው የጉልህነት ደረጃ (Level of significance) የጎላ መሆን አለመሆኑን ለመለየት ወይም ለማረጋጥ የሚቻለው ከቲ-ቴስት አይነቶች አንዱ በሆነው በነጻ ናሙና ቲ-ቴስት ቀመር ነው፡፡

ያለው(1998፡289-291) በመሆኑም ሁለቱ ቡድኖች በቅድመ ፈተና ምዘና ያስመስመዘግቡት የጎላ የውጤት ልዩነት ስለልታየበት (ተመሳሳይ ወይም ተቀራራቢ ስልሆነ) ይህም ማለት የሙከራ ቡድኑ እና የጥብቅ ቡድኑ በቀረበላቸው ቃላዊ ፈተና ያገኙት አማካይ ውጤት የተቀራረበና በአንድ አይነት ደረጃ ውስጥ የሉ መሆናቸውን ያሳያል፡፡ስለዚህ በቀጣይ በድህረ ፈተና ለሚያስመዘግቡት ውጤት መነጻጸሪያ ሆኗል፡፡ ይህም በአብሪ 10 ላይ ተመልክቷል፡፡

በተመሳሳይ ሁኔታ ሙከራዊ ቡድኑ እና ጥብቅ ቡድኑ በድህረ ፈተና ምዘና የሚያስመዘግቡት ውጤት በስታቲክሳዊ ቀመር አማካይ ውጤት በንጽጽር ቀርቧል፡፡በመቀጠልም በሁለቱ ቡድኖች መካከል ያለው የጉልህነት ደረጃ የጎላ መሆን አለመሆን በቲ-ቴስት ቀመር ተለይቷል፡፡የቲ-ዋጋ (T-value) ከቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ (T-critical value) እና ከቲ-የነጻነት ደረጃ (T-level of freedom) ጋር በማወዳደር የጉልህነት ደረጃውን ወስኗል፡፡በቀመሩ ስሌት መሰረት የሚገኘው የቲ-ዋጋ ከቲ-የሠንጠረዥ ዋጋ ከበለጠ ልዩነቱ የጎላ ነው ማለት ነው፡፡

በመጨረሻም የሁለቱ ቡድኖች በመናገር ክሂል ቅድመ ፈተና (pre-test) እና ድህረ ፈተና (post test) የተገኘውን የጉልህነት ደረጃ በማነጻጸር በክርክራዊ ስልት አተገባበር ዘዴ ማስተማር ለተማሪዎች ውጤታማነት ያለውን ሚና ለመረዳት ተችሏል፡፡ ይህም አባሪ 14 ላይ ተመልክቷል፡፡

ምዕራፍ አራት

4.1 የመረጃ ትንተና እና ውጤት ገለጻ

ጥናቱ ዓላማ አድርጎ የተነሳው በኦሮሚያ ክልል በጅማ ዞን በሊሙ ኮሳ ወረዳ በሊሙ ገነት ከተማ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የመናገር ክሂል በክርክራዊ ስልት የማስተማር ዘዴ ውጤታማነትን ፍተሻ ለማየት ነው ፡፡ ስለሆነም በክፍል ውስጥ ምልከታና በፈተና (ቅድመ ችሎታ ፈተና እና ድህረ ችሎታ ፈተና) የተሰበሰቡ መረጃዎችን በቅደም ተከተል አጥኝው ተንትኗል፡፡በዚሁ መሰረት ጥናቱ በጥብቅ ቡድኑና በሙከራ ቡድኑ መካከል ያለውን ተቀራራቢነትና ልዩነት በንጽጽር ገልጿል፡፡

4.1.1 የውጤት ትንተና

ለጥናቱ የተሰበሰቡ መረጃዎች የተተነተኑት ከተመጋጋቢነታቸው አንጻር ስለሆነ መጀመሪያ የክፍል ውስጥ ምልከታ ውጤት ቀጥሎ የፈተናው (የቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤትና የድህረ ችሎታ ፈተና ውጤት) በጥብቅ ቡድኑ እና በሙከራ ቡድኑ መካከል የታየውን ልዩነትና መቀራረብ ተተንትነዋል፡፡

4.1.2 የክፍል ውስጥ ምልከታ መረጃዎች ትንተና

የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የመናገር ክሂል በክርክራዊ ስልት ትምህርቱ ከመሰጠቱ በፊት በናሙናነት የተመረጡት ተማሪዎች በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ ያላቸውን የክፍል ውስጥ እንቅስቃሴ ፣ ተሳትፎ ፣ አመለካከት እና ክንውን በተባባሪነት በክፍል ውስጥ ለምልከታ የገቡት ሁለት የቋንቋ መምህራን ለምልከታው የተዘጋጀ ቼክ ሊስት ይዘው በመግባት የተማሪዎችን ስሜት ፣ የክፍል ውስጥ እንቅስቋሴ ፣ አመለካከትና በቋንቋው መማር ማስትማር ሂድት በክፍለ ጊዜው የሚከናወኑትን ድርጊት እየመዘገቡ ሙያዊ ማስታወሻ በመያዝ በተሰጠው አመላካች መሰረት ነጥብ በመስጠት በያዙት ቼክ ሊስት ላይ ሞልተዋል፡፡በክፍል ውስጥ የነበረውን ነባራዊ ሁኔታ የታዩትን የክፍል ውስጥ የመማር ማስተማር ሂድት በምልከታ ውጤታቸው ገልጸውታል፡፡

አጥኚው ይህን የመጀመሪያ ዙር በሁለት ተባባሪ መምህር የተሞላውን የምልከታ ውጤት በአማካይ ነጥብ (mean score) በመውሰድና በመመዘን ተማሪዎች ያሉብትን ጠቅላላ ሁኔታ ከተሰጣቸው አማካይ ነጥብ አኳያ አብራርቷል፡፡

ሠንጥረዥ 4.1 የመጀመሪያ ዙር የምልከታ ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪዎች የክፍል ውስጥ አተገባበር	የነጥብ አሰጣጥ					ጠቅላላ ድምር
		5	4	3	2	1	
1	መምህሩ በክፍል ውስጥ ለሚያደርገው ገለጻ ተማሪዎች ትኩረት ይሰጣሉ::		X				4
2	በክፍል ውስጥ በተደራጀው የቡድን ሂደት ተማሪዎች ራሳቸውን መምራት ይችላሉ::			X			3
3	ተማሪዎች በተሰጣቸው ነገር ላይ በጥሩ ቅልጥፍና የመሳታፍ ፍላጎት አላቸው::			X			3
4	ተማሪዎች ለክርክሩ አተገባበር ጥሩ ሚና አላቸው::			X			3
5	ተማሪዎች የተሰጣቸውን ክርክር ለማዳበር የተወሰኑ ማስታወሻዎችን ይይዛሉ::		X				4
6	ተማሪዎች በተገቢው ሁኔታ የሚያደርጉትን ክርክር በሚሰማ ድምጽ የመግለጽ አቅም አላቸው::			X			3
7	ተማሪዎች ለክርክሩ ተገቢ የሆነ አስተያየት በመስጠት ቅልጥፍናቸውን ያሳያሉ::			X			3
8	ተማሪዎች በክርክሩ ውስጥ የተለየ ምላሽ እና አስተያየት በመስጠት ይሳተፋሉ::			X			3
	ጠቅላላ ድምር						26

$$\text{አማካይ} = \frac{\text{ጠቅላላ ውጤት}}{\qquad} \times 100$$

$$\text{አማካይ} = \frac{26}{40} \times 100$$

አማካይ = 65

በሠንጠረዥ 4.1 በታየው የምልከታ ቼክ ሊስት አማካይ ውጤት መሰረት በመጀመሪያ ዙር ምልከታ ለሙከራ ቡድን በተመረጡት ተማሪዎች ላይ የተደረገ የምልከታ ውጤት ነው፡፡ይህም የምልከታ ቼክ ሊስት የአጥኚው ተባባሪ መምህራኖች ተማሪዎች ትምህርቱን ሳይጀምሩ አጥኚው በክፍል ውስጥ የተማሪዎችን ስም በመጥራት የመጡና የቀሩ ተማሪዎችን በመለየትና በቀጣይ ለሚያደርጉት የክፍል ውስጥ የመማር መስተማር ሂደትና የክፍል ውስጥ አተገባበርና ተሳትፎ ተማሪዎችን በአዎንታዊ ቡድን እና በአሉታዊ ቡድን በመከፋፈልና በመመደብ እያንዳንዱ ተማሪ በተመደበበት ቡድን ውስጥ በተነቃቃ ሁኔታ ጥሩ ተሳትፎ በማድረግ በተመደበበት ቡድን ውስጥ ተንቀሳቅሶ ለራሱም ለቡድኑም ውጤት ማስመዝገብ እንዳለበት ግንዛቤ እንዲያገኙ ገለጻ ሰጥቷል፡፡

በዚህ ሂደት ውስጥ የአጥኚው ተባባሪ መምህራን ይዘው የገቡትን የምልከታ ቼክ ሊስት መሰረት በማድረግ የተማሪዎችን የክፍል ውስጥ እንቅስቃሴ፣ ተሳትፎና አመለካከት በማየት ሙያዊ ማስታወሻ በተቀመጠው ማመላከቻ ላይ በመመርኮዝ ነጥብ ሰጥተዋል፡፡አጥኚውም ሁለቱ ተባባሪ መምህራን በምልከታው ቼክ ሊስት አመላካች መሰረት የሞሉትን አማካይ በመውሰድ እና በማጠጋጋት የምልከታ ቅጹን ሞልቷል፡፡በዚሁ መሰረት የተሰጠው ነጥብ በአማካይ ቀመር (mean formula) ተሰልቶ 65% መጥቷል፡፡ይህ ማለት በገጽ 34 በተቀመጠው የምልከታ አመላካች መመዘኛ መሰረት ከ60% - 75 % ድረስ ያለው አማካይ ነጥብ በቂ የሚለውን ደረጃ ይመዝናል፡፡በዚሁ መሰረት በመጀመሪያው ዙር የምልከታ ውጤት ተማሪዎች በቂ የሚለውን መመዘኛ ነጥብ አግኝተዋል ማለት ነው፡፡ ከዚህም በመቀጠል ሁለተኛውን ዙር የምልከታ ውጤት በሚከተለው ሰንጠረዥ ተመልክቷል፡፡

ሠንጠረዥ 4.2 ሁለተኛ ዙር የምልከታ ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪዎች የክፍል ውስጥ አተገባበር	የነጥብ አሰጣጥ					ጠቅላላ ድምር
		5	4	3	2	1	
1	መምህሩ በክፍል ውስጥ ለሚያደርገው ገለጻ ተማሪዎች ትኩረት ይሰጣሉ፡፡	X					5
2	በክፍል ውስጥ በተደራጀው የቡድን ሂደት ተማሪዎች ራሳቸውን መምራት ይችላሉ፡፡		X				4

3	ተማሪዎች በተሰጣቸው ነገር ላይ በጥሩ ቅልጥፍና የመሳታፍ ፍላጎት አላቸው፡፡			X			3
4	ተማሪዎች ለክርክሩ አተገባበር ጥሩ ሚና አላቸው፡፡		X				4
5	ተማሪዎች የተሰጣቸውን ክርክር ለማዳበር የተወሰኑ ማስታወሻዎችን ይይዛሉ፡፡	X					5
6	ተማሪዎች በተገቢው ሁኔታ የሚያደርጉትን ክርክር በሚሰማ ድምጽ የመግለጽ አቅም አላቸው፡፡			X			3
7	ተማሪዎች ለክርክሩ ተገቢ የሆነ ስተያየትበመስጠት ቅልጥፍናቸውን ያሳያሉ፡፡		X				4
8	ተማሪዎች በክርክሩ ውስጥ የተለየ መላሽ እና አስተያየት በመስጠት ይሳተፋሉ፡፡	X					5
	ጠቅላላ ድምር						33

$$\text{አማካይ} = \frac{\text{ጠቅላላ ውጤት}}{\text{ከፍተኛ ውጤት}} \times 100$$

$$\text{አማካይ} = \frac{33}{40} \times 100$$

$$\text{አማካይ} = 82.5\ \%$$

ሠንጠረዥ 4.2 እንደሚያመለክተን ሁለተኛ ዙር አማካይ ውጤት (mean score) 82.5 % ሆኖ አግኝተነዋል፡፡ይህ ተማሪዎች ንግግርን በክርክራዊ ስልት ሲማሩ የተመዘገበ ውጤት መሆኑን ያሳየናል፡፡የአጥኚው ተባባሪ ሁለት መምህራን የምልከታውን ቼክ ሊስት ይዘው በመግባት የክፍል ውስጥ የመማር ማስተማር ሂደት እንዲሁም በክፍል ውስጥ የነበራቸውን ነባራዊ ሁኔታና አተገባበር በመመልከት በያዙት ቼክ ሊስት ላይ ያስቀመጡትን ነጥብ ከላይ ያለው ሠንጠረዥ ያሰየናል፡፡ አጥኚውም ሁለቱ ተባባሪ መምህራን በምልከታው ቼክ ሊስት አመላካች መሰረት የሞሉትን ሁለተኛ ዙር ምልከታ አማካይ በመውሰድ እና በማጠጋጋት የምልከታ ቅጹን ሞልቷል፡፡ይህም ተማሪዎች በክርክር ትምህርት ሂደት ወቅት

ያላቸውን ጥሩ ስሜትና ለክርክሩ የነበራቸውን የክፍል ውስጥ ተሳትፎ እና ተገቢ የሆነ አመለካከት ያሳዩበት የምልከታ ውጤት ነው ፡፡በምልከታ መመዘኛው ውጤት መሰረት 82.5 % ማለት በጣም ጥሩ የሚለውን ጠቅላላ የተማሪዎችን የክፍል ውስጥ ነባራዊ ሁኔታን ይገልጽልናል፡፡ምክንያቱም በገጽ 34 ላይ እንደሚያመለክተው ከ76% - 85% በጣም ጥሩ የሚለውን የምዘና ደረጃ ይይዛልና፡፡ስለዚህ ከሠንጠረዥ 4.2 እንድምንረዳው በአጠቃላይ ተማሪዎቹ ከትምህርቱ ጋር የተዋሃዱና የመናገር ክሂሊያቸውን ለማሻሻል የክርክር ስልት ትምህርት ከፍተኛ መሻሻልን እንዳደረገላቸው ያሳየናል፡፡

በአጠቃላይ የሁለቱን ዙር የምልከታ አማካይ ውጤት ከሠንጠረዡ አመላካች አኳያ በተባባሪ መምህራን የተሰጡትን ነጥብ ስናይ ተማሪዎች ከመጀመሪያው ዙር የምልከታ ውጤት ይልቅ በሁለተኛው ዙር ምልከታ ጊዜ ከትምህርቱ ጋር ውህደት መፍጠራቸውንና የመናገር ክሂላቸውን ለማሳደግ በክርክራዊ ስልት የሚሰጠው ትምህርት አስተዋጽኦ እንዳደረገላቸው ከውጤታቸው መረዳት ተችሏል፡፡ከዚህ በመቀጠል የሙከራ ቡድኑን ቃላዊ የንግግር ክሂል ቅድመ ፈተና ውጤት የሚያሳየንን ሠንጠረዥ እንደሚከተለው እንመለከታለን፡፡

4.1.3 የፈተና ውጤት ትንተና

ሠንጠረዥ 4.3 የሙከራ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤት

	የተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የንግግር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር %
			ቃላት 25%	ስዋስው25%	ንበት 25%	ፍሰት 25%	
	1	ወ	19	17	19	17	72
	2	ወ	20	15	17	15	67
	3	ሴ	15	19	17	17	68
	4	ወ	15	14	15	12	56
	5	ወ	15	14	16	18	63
	6	ሴ	13	13	13	12	51

	7	ሴ	11	12	12	9	44
	8	ሴ	16	14	17	17	64
	9	ሴ	19	16	17	18	70
	10	ወ	12	8	10	9	39
	11	ወ	10	7	9	10	36
	12	ሴ	16	16	14	15	61
	13	ወ	11	8	11	10	40
	14	ወ	17	17	15	17	66
	15	ሴ	14	10	12	11	47
	16	ሴ	9	10	11	9	39
ድምር			**232**	**210**	**225**	**216**	**883**
አማካይ ውጤት			**14.5**	**13.12**	**14.06**	**13.5**	**55.18**

ሠንጠረዥ 4.3 የሚያሳየን የሙከራ ቡድኑን የቅደመ ፈተና ውጤት ነው፡፡ይህ ማለት ተማሪዎቹ ክርክራዊ ስልት ትምህርቱን ከመጀመራቸው በፊት በቃላዊ የመናገር ክሂል ያሉበትን ደረጃ ለማወቅ የመናገር ክሂል መመዘኛ በሆኑት ቃላት ፣ ሰወስው ፣ ንበት እና ፍስት ላይ በመመስረት የተገኘ ውጤት ነው፡፡በማያያዝም የጥብቅ ቡድኑን ተማሪዎች ቃላዊ የመናገር ክሂል ደረጃ ከሙከራ በድኑ ጋር ጎን ለጎን ለማየት የተሰጠውን የቅድመ ፈተና ውጤት እንደሚከተለው በሰንጠረዥ ተመልክቷል፡፡

ሠንጠረዥ 4.4 የጥብቅ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤት

	የተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር %
			ቃላት 25%	ስዋስው 25%	ንበት 25%	ፍሰት 25%	
	1	ወ	18	18	15	18	69

	2	ሴ	24	16	15	18	73
	3	ሴ	14	14	15	14	57
	4	ወ	17	16	12	14	59
	5	ሴ	18	18	16	16	68
	6	ወ	5	5	5	5	20
	7	ወ	17	19	18	18	72
	8	ሴ	11	11	11	10	43
	9	ሴ	8	6	6	4	24
	10	ወ	17	20	20	17	74
	11	ወ	13	13	11	11	48
	12	ሴ	13	16	15	14	58
	13	ሴ	13	11	10	11	45
	14	ወ	17	18	15	16	36
	15	ወ	15	14	16	18	63
	16	ሴ	18	19	17	17	73
ድምር			238	234	217	221	882
አማካይ ውጤት			14.875	14.62	13.56	13.81	55.125

ሠንጠረዥ 4.4 የጥብቅ ቡድኑን የመናገር ክሂል የቅድመ ፈተና ውጤት ያሳየናል፡፡ ይህ ማለት የጥብቅ ቡድኑ ከሙከራ ቡድኑ ጋር ያሉበትን ደረጃ ለማወቅና ሁለቱን ቡድን ጐን ለጎን ለማነጻጸር ነው፡፡በዚሁ መሠረት በሁለቱ ቡድኖች መካከል በቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ፈተና የተገኘውን አማካይ ውጤት ጎን ለጐን በማስቀመጥ ለማነጻጸር ተችሏል፡፡ይህም ከዚህ በታች ባለው ሰንጠረዥ ተመልክቶ ዝርዝር ሃሳቡም ተብራርቷል፡፡

ሠንጠረዥ 4.5 ቃላዊ የመናገር ክሂል የቅድመ ችሎታ ፈተና አማካይ ውጤት

ተ.ቁ	መመዘኛ ነጥብ	መላሾች	የተሳታፊ መጠን	አማካይ ውጤት		መደበኛ ልይይት
				25%	5%	
1	ቃላት	ጥብቅ ቡድን	16	14.88	2.91	4.485
		ሙከራ ቡድን	16	14.50	2.9	3.327
2	ስዋስው	ጥብቅ ቡድን	16	14.63	2.92	4.5
		ሙከራ ቡድን	16	13.13	2.62	3.631
3	ንበት	ጥብቅ ቡድን	16	13.56	2.7	4.115
		ሙከራ ቡድን	16	14.06	2.8	2.999
4	ፍሰት	ጥብቅ ቡድን	16	13.81	2.76	4.505
		ሙከራ ቡድን	16	13.50	2.7	3.559

በሠንጠረዥ 4.5 የመናገር ክሂል ቃላዊ የቅድመ ፈተና አማካይ ውጤት የተሰበሰበው መረጃ እንደሚያሳየው በሠንጠረዥ ውስጥ በአማካይ ውጤትና በመደበኛ ልይይት ዘርዝሮ አስቀምጦታል፡፡ይህ ማለት በቃላት የመናገር ቅድመ ፈተና ጥብቅ ቡድኑ አማካይ ነጥብ (mean) 2.97 ሲያገኝ የሙከራ ቡድኑ ደግሞ 2.9 አግኝቷል ፡፡ ይህ ማለት ሁለቱም ቡድኖች በቃላት ላይ ያለቸው ግንዛቤ ወይም ደረጃ ተመሳሳይ ሆኖ እናገኛለን፡፡ስዋስውን በተመለከተ ደግሞ የጥብቅ ቡድኑ አማካይ ውጤት (mean) 2.92 ሲሆን የሙከራ ቡድኑ ደግሞ 2.62 መሆኑን ያሳያል ፡፡እነዚህ የሁለቱ ቡድኖች ውጤት በተወስነ ነጥብ ቤት

ቢለያዩም በተመሰሰይ ደረጃ ውስጥ ይገኛሉ፡፡ሌላው ቃላዊ የመናገር ክሂል መመዘኛ ንበት ነው፡፡በዚህ ቃላዊ መመዘኛ የጥብቅ ቡድን አማካይ ውጤት 2.71 ሲሆን የሙከራ ቡድኑ አማካይ ውጤት ደግሞ 2.81 እንደሆነ ያሳያል፡፡ በዚህኛውም ቃለዊ መመዘኛ ሁለቱም ቡድኖች ያሉበት ደረጃ ተመሳሳይና ያልተበላለጡ መሆናቸውን ያሳየናል፡፡ይህ ማለት የሉበት የንበት ደረጃ አንድ አይነት መሆኑን መረዳት ይቻላል፡፡ፍሰትን በተመለከተ የጥብቅ ቡድኑ አማካይ ውጤት 2.76 ሲያመለክት የሙከራ ቡድኑ አማካይ ውጤት 2.7 መሆኑን ከተቀመጠው ከሰንጠረዥ መረዳት ይቻላል፡፡ይህ ማለት ሁለቱም ቡድኖች በተመሳሳይ የመናገር ክሂል ደረጃ ውስጥ መሆናቸውን ያሳየናል፡፡

በአጠቃላይ ከሰንጠረዥ የታያውን የቅድመ ፈተና ውጤት ስንመለከት በሊከርት የደረጃ መመዘኛ መሰረት ከ2.50__3.49 አማካይ ውጤት ሲሆን በቂ የሚለውን ደረጃ ይሰጠዋል፡፡ይህ ሲባል ሁለቱም ቡድኖች ያሉበት የመናገር ክሂል ተመሳሳይነት ያለው መሆኑ ነው፡፡ይህም ከጉልህነት ደረጃ አንጻር ሲታይ አጥኚው ካስቀመጣቸው ከአራቱ ቃላዊ የንግግር ክሂሊ መመዘኛ አንጻር ሁለቱም ቡድኖች በተመሳሳይ ደረጃ ውስጥ መገኘታቸውን ያሳየናል፡፡ይህ ማለት የሁለቱን ቡድን መበላለጥ አያሳየንም ማለት ነው፡፡ይህም በሁለቱ ቡድኖች መካከል የጎላ ልዩነት አለመኖሩን በቲ-ቴስት ስሌት የተረጋገጠውን በሚከተለው ሰንጠረዥ ለማሳየት ተሞክሯል፡፡

ሠንጠረዥ 4.6. ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና የቅድመ ፈተና የቲ–ቴስት ስሌት ውጤት

ተ.ቁ	መመዘኛ ነጥብ	የቲ–ዋጋ		የነፃነት ደረጃ	የ P-ዋጋ (p-value)		የጉልህነት ደረጃ
1	ቃላት	–269	-219.73	30	.790	0.656	የለም
2	ሰዋሰው	1.058		30	.308		
3	ንበት	–393		30	.697		
4	ፍሰት	–218		30	.829		

$P > 0.05$

ከላይ በሰንጠረዥ 4.6 እንደሚያሳየን የቲ–ዋጋ < ከቲ–ሰንጠረዥ ዋጋ ከሆነ እና የP–ዋጋ (P-value) > ከጉልህነት ደረጃ 0.05 ከሆነ በሁለቱ ቡድን ውስጥ ማለትም በጥብቅ ቡድኑ

እና በሙከራ ቡድኑ መካከል ምንም አይነት የመበላለጥ ልዩነት እንደሌለ ይገልጻል፡፡ይህንንም ያለው (1998፡257) ያሳየናል፡፡ በዚህ መሠረት የቲ–ዋጋ በአራቱም የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ -219.73 < ከቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ 2.042 የሚያሳይ ሲሆን የP-ዋጋ (P-value) 0.0656 > ከጉልህነት ደረጃ 0.05 የሚበልጥ ስለሆነ ምንም አይነት የመበላለጥ ልዩነት አይታይም፡፡ ይህም የሚያረጋግጠው ሁለቱም ቡድኖች በተመሳሳይ የመናገር ክሂል ደረጃ ውስጥ መሆናቸውን ነው፡፡

በአጠቃላይ በቅድመ ችሎታ ፈተና ሁለቱን ቡድኖች በመናገር ክሂል ምዘና አማካይ ነጥባቸውና በቲ-ቴስት ስሌት ተመዝነው በተመሳሳይ ደረጃ ላይ ያሉ መሆናቸውን ከተሰበሰበው ሰንጠረዥ መረጃ ትንተና ልንረዳ ችለናል፡፡

ከዚህ በመቀጠል ለሁለቱም ቡድኖች ማለትም ለጥብቅ ቡድኑ እና ለሙከራ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ፈተና ተሰጥቷል፡፡ይህም ማለት የሁለቱም ቡድን ቅድመ ፈተና ውጤት ተመሳሳይ ደረጃ ላይ ያሉ መሆናቸውን ያሳያል፡፡ስለዚህ ጥብቅ ቡድኑን በመደበኛው ትምህርት ወይም በተለምዶአዊው የማስተማር ዘዴ እንዲሁም የሙከራ ቡድኑን በክርክራዊ ስልት የማስተማር ዘዴ ተምረው ቃላዊ ክሂል ምዘና ፈተና ማለትም ቃላት፣ ስዋሰው፣ ንበት እና ፍሰት ላይ የተገኘውን የጥናቱን ውጤት በሚከተለው ሠንጠረዥ እንመለከታለን፡፡

ሰንጠረዥ 4.7. የጥብቅ ቡድን የመናገር ክሂል ምዘና ድህረ ፈተና ውጤት

	የተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር
			ቃላት	ስዋስው	ንበት	ፍሰት	
	1	ወ	18	18	16	16	68
	2	ሴ	18	18	17	16	69
	3	ሴ	16	16	16	15	63
	4	ወ	14	14	15	15	58
	5	ሴ	17	16	16	15	64
	6	ወ	8	7	9	6	30

	7	ወ	16	15	16	17	64
	8	ሴ	13	11	11	10	45
	9	ሴ	9	9	9	5	32
	10	ወ	16	19	18	17	70
	11	ወ	13	14	12	10	49
	12	ሴ	14	14	16	16	60
	13	ሴ	14	12	10	10	46
	14	ወ	14	12	12	12	50
	15	ወ	16	15	14	16	61
	16	ሴ	17	20	15	16	68
ድምር			233	230	222	212	**897**
አማካይ ውጤት			14.56	14.37	13.87	13.25	**56.06**

ሠንጠረዥ 4.7 እንደሚያሳየን የጥብቅ ቡድኑ በመደበኛ ወይም በተለምዶአዊ የመማር ማስተማር ዘዴ ሲማሩ ቆይተው በቃላዊ የመናገር ክሂል መመዘኛ በሆኑት ማለትም ቃላት ፣ ስዋሰው ፣ ንበት እና ፍሰት ድህረ ፈተና ያገኙት ውጤት ነው፡፡ይህም ከላይ በሰንጠረዡ የታየው አማካይ የውጤት ነጥብ ከቅድመ ፈተና ውጤት ጋር ተመሳሳይ ደረጃ ላይ ያሉ መሆናቸውን ያሳየናል፡፡

በመቀጠልም በክርክራዊ ስልት የተማሩትን የሙከራ ቡድን ተማሪዎች የድህረ ፈተና ውጤት በሚከተለው ሰንጠረዥ ለማሳየት ተሞክሯል፡፡

ሰንጠረዥ 4.8. የሙከራ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና ድህረ ፈተና ውጤት

የተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር
		ቃላት	ስዋስው	ንበት	ፍሰት	
1	ወ	21	21	23	24	89
2	ወ	19	19	19	17	74
3	ሴ	18	20	21	20	79
4	ወ	18	19	18	15	70
5	ወ	18	18	19	21	76
6	ሴ	18	18	16	20	72
7	ሴ	13	13	13	10	49
8	ሴ	21	18	20	14	73
9	ሴ	21	20	20	23	84
10	ወ	13	11	11	10	45
11	ወ	14	14	16	12	56
12	ሴ	21	19	18	22	80
13	ወ	15	13	13	15	56
14	ወ	22	20	22	20	84
15	ሴ	15	16	15	14	60
16	ሴ	13	13	14	14	54
ድምር		**280**	**272**	**278**	**271**	**1101**
አማካይ ውጤት		**17.5**	**17**	**17.37**	**16.93**	**68.8**

ሠንጠረዥ 4.8 እንደሚያመለክተው የሙከራ ቡድኑ በክርክራዊ ስልት ከተማሩ በኋላ በቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና በሆኑት በቃላት ፣ በሰዋስው ፣ በንበት እና በፍሰት ድህረ

ፈተና ያገኙት ውጤት ነው፡፡ይህም ውጤት ከቅድመ ፈተና ውጤት ጋር ሲተያይ ሰንጠረዡ እንደሚያሳየን ከፍተኛ ልዩነት መኖሩን ነው፡፡ይህንን የሙከራ ቡድንውጤት ከጥብቅ ቡድኑ ጋር ጎን ለጎን በማስቀመጥ እና አማካይ ውጤታቸውን በማነጻጸር ያለውን ልዩነት ለማየት በሚከተለው ሠንጠረዥ ለማስቀመጥ ተሞክትሯል፡፡

ሰንጠረዥ 4.9. የጥብቅ ቡድኑ እና የሙከራ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና የድህረ ፈተና አማካይ ውጤት

ተ.ቁ	የመመዘኛ ነጥብ	መላሾች	የተሳታፊ ብዛት	አማካይ ውጤት		መደበኛ ልይይት
				25%	5%	
1	ቃላት	የጥብቅ ቡድን	16	14.56	2.91	2.874
		ሙከራ ቡድን	16	17.50	3.5	3.246
2	ሰዋሰው	ጥብቅ ቡድን	16	14.06	2.81	3.255
		ሙከራ ቡድን	16	16.81	3.36	3.449
3	ንበት	የጥብቅ ቡድን	16	14.00	2.8	3.033
		ሙከራ ቡድን	16	17.38	3.47	3.519
4	ፍሰት	የጥብቅ ቡድን	16	13.13	2.62	3.879
		ሙከራ ቡድን	16	16.94	3.38	4.553

ከላይ በሰንጠረዥ 4.9 እንደሚያሳየን የሁለቱንም ቡድን የድህረ ችሎታ መመዘኛ ፈተና በመናገር ክሂል መመዘኛው አመላካች መሰረት አማካይ ውጤትና የመደበኛ ልይይት ተለይተው ተቀምጠዋል፡፡ በመጀመሪያ ደረጃ ቃላትን ስንመለከት የጥብቅ ቡድኑ በድህረ ችሎታ ፈተና አማካይ ውጤት 2.91 ሲያስመዘግብ የሙከራ ቡድኑ ድህረ ችሎታ ፈተና አማካይ ውጤት 3.5 መሆኑን ከሰንጠረዡ ተመልክቷል፡፡ የሁለቱን ቡድን የቃላት የመናገር ክሂል አማካይ ውጤት በማነፃጸር ስንመለከት በመካከላቸው ከፍተኛ የሆነ ልዩነትን ያሳየናል፡፡ ይህም በሊከርት የደረጃ መመዘኛ (Likert scale) መሰረት የጥብቅ

ቡድኑ በቂ የሚለውን ደረጃ ሲያገኝ የሙከራ ቡድኑ ግን በጣም ጥሩ ደረጃ ላይ መሆኑን ይገልጻል፡፡

በሁለተኛ ደረጃ ሰዋስውን በተመለከተ ጥብቅ ቡድኑ በድህረ ችሎታ ፈተና 2.81 አማካይ ውጤት ሲመዘገብለት የሙከራ ቡድኑ ድህረ ችሎታ ፈተና አማካይ ውጤት 3.36 አስመዝግቧል፡፡ የሁለቱም ቡድን ጎን ለጎን በተነጻጻሪነት ስንመለከት ከፍተኛ ልይይት በመሃከላቸው መኖሩን ከሰንጠረዡ አማካይ ውጤት መረዳት ይቻላል፡፡ ይህም የጥብቅ ቡድኑ ከቅድመ ፈተና ውጤት ባልተለየ ሁኔታ በበቂነት ደረጃ ላይ ሲገኝ የሙከራ ቡድኑ ግን ከበቂነት ደረጃ ወደ በጣም ጥሩ ደረጃ መሻሻል ሊታይበት ችሏል፡፡

ሌላው ንበት ሲሆን በቃላዊ ንግግር ፈተና የሁለቱን ቡድን በድህረ ፈተና ውጤታቸው በንበት ላይ ያላቸውን መሻሻል ሰንጠረዡ እንደሚያስረዳን የጥብቅ ቡድኑ በድህረ ችሎታ ፈተና 2.8 አማካይ ውጤት ሲመዘገብለት የሙከራ ቡድኑ 3.47 አማካይ ውጤት ሊመዘገብለት ችሏል፡፡ ይህ ማለት በሁለቱ ቡድኖች መሀከል ከፍተኛ ልይይት መኖሩን ያሳያል፡፡

አራተኛውና የመጨረሻው የመናገር ክሂል መመዘኛ ፍሰት ሲሆን ከላይ ሰንጠረዡ እንደሚያሳየው ሁለቱ ቡድኖች በፍሰት የመናገር ክሂል ላይ ያመጡት አማካይ ውጤት የተለያየ መሆኑን ያስረዳል፡፡ ጥብቅ ቡድኑ በድህረ ችሎታ ፈተና 2.62 ሲያስመዘግብ በክርርክራዊ ስልት የተማሩት የሙከራ ቡድኑ 3.38 አማካይ ውጤት አስመዝግበዋል፡፡

በአጠቃላይ ከሰንጠረዡ መረዳት እንደምንችለው ሁለቱ የጥብቅ ቡድንና የሙከራ ቡድን ከቅድመ ፈተና ውጤታቸው አንስተው ሰንጠረዡ የሚያስረዳን በቅድመ ፈተና ውጤት ሁለቱም ቡድኖች በተመሳሳይ የምዘና ደረጃ ላይ መሆናቸውን ነው፡፡ ጥብቅ ቡድኑ በተለምዶአዊ ንግግርን ሲማሩ የሙከራ ቡድኑ ግን በክርክራዊ ዘዴ መናገርን ሲማሩ ቆይተው በቀረበላቸው የድህረ ችሎታ ፈተና ምዘና ላይ በሁለቱ ቡድኖች መካከል ከፍተኛ የሆነ ልይይት እንደተገኘ ከሰንጠረዡ ለመረዳት ተችሏል፡፡ ይህ ማለት ተማሪዎችን በክርክራዊ ዘዴ ንግግርን ማስተማር በተማሪዎች ዘንድ የመናገር ክሂል የመሻሻልን ለውጥ እንዳለው ለመገንዘብ ይቻላል፡፡ ይሁን እንጂ ይህንን አማካይ ውጤት የተገኘውን ልይይት

ለማረጋገጥ የቲ-ቴስት ማረጋገጫ መጠቀም አስፈላጊ ነው፡፡ በዚሁ መሠረት የሁለቱን ቡድኖች የድህረ ፈተና ውጤትን የሚያሳየንን የቲ-ቴስት ስሌት በሰንጠረዥ እንደሚከተለው ቀርቧል፡፡

ሰንጠረዥ 4.10. የሙከራ ቡድኑ እና የጥብቅ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል መመዘኛ የድህረ ችሎታ ፈተና የቲ-ቴስት ውጤት

<table>
<tr><th>ተ.ቁ</th><th>መመዘኛ ነጥብ</th><th colspan="2">የቲ-ዋጋ</th><th>የነፃነት ደረጃ</th><th colspan="2">የP-ዋጋ (p-value)</th><th>የጉልህነት ደረጃ</th></tr>
<tr><td>1</td><td>ቃላት</td><td>-2.710</td><td rowspan="4">-2.621</td><td>30</td><td>.011</td><td rowspan="4">0.015</td><td rowspan="4">አለ</td></tr>
<tr><td>2</td><td>ሰዋስው</td><td>-2.319</td><td>30</td><td>.027</td></tr>
<tr><td>3</td><td>ንበት</td><td>-2.906</td><td>30</td><td>.007</td></tr>
<tr><td>4</td><td>ፍሰት</td><td>-2.549</td><td>30</td><td>.016</td></tr>
</table>

$P < 0.05$

ከላይ በሰንጠረዡ እንደቀረበው በአራቱ መመዘኛ ነጥቦች ለማየት እንደሚቻለው ሁለቱም ቡድኖች ማለትም የጥብቅ ቡድኑ እና የሙከራ ቡድኑ በስታቲክሳዊ ቀመር የተሰላው የቲ-ቴስት ዋጋ እንደሚያመለክተው 0.05 የጉልህነት ደረጃ እና በ30 የነፃነት ደረጃ የቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ 2.042 መሆኑ ተረጋግጧል፡፡ የቲ-ዋጋ ከቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ በልጦ መገኘቱ እና እንዲሁም የP- ዋጋ (P-value) ከጉልህነት ደረጃ በታች ከሆነ የልዩነት ደረጃ ይታያል፡፡ በዚሁ መሰረት ከሰንጠረዡ እንደተረዳነው የቲ-ዋጋ /-2.621/ ከቲ-ሠንሠረዥ ዋጋ 2.042 በልጦ መገኘቱን የድህረ ፈተና መመዘኛ የቲ-ቴስት ውጤት ያሳያል፡፡ይህ ንግግርን በክርክራዊ ስልት እንዲማሩ ማድረግ ከተለምዶአዊ የመናገር ማስተማሪያ ስልት ይልቅ የተሻለ ውጤታማ ያደርጋል፡፡ይህ ምን አልባት ተማሪዎች የመናገር ፍላጎታቸውንና በራስ የመተማመን መንፈሳቸውን ከፍ እንዲል አስችሏቸው ሊሆን ይችላል፡፡

በአጠቃላይ ሁለቱን ቡድኖች ማለትም የጥብቅ ቡድኑን እና የሙከራ ቡድኑን ባገኘነው በቅድመ ፈተና ውጤት እና በድህረ ፈተና ውጤት አማካይ ነጥብ እና የቲ - ቴስት ዋጋ

የሙከራ ቡድኑ በክርክራዊ ዘዴ መናገርን መማራቸው በቃላት ፣ በስዋስው ፣ በንበት እና ፍሰት ቃላዊ የመናገር ፈተና ውጤት መመዘኛ ነጥብ መሰረት ከጥብቅ ቡድኑ ይልቅ የሙከራ ቡድኑ የተሻለ ውጤት እንዲያሳዩ ረድቷቸዋል፡፡ስለዚህ ተማሪዎችን አማርኛ ቋንቋ የመናገር ክሂል ለማስተማር ክርክራዊ ስልትን በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ መጠቀሙ ለተማሪዎች የመናገር ክሂል ማደግ ውጤታማነት እጅግ አስፈላጊ መሆኑን ከቀረበው ትንተና ማወቅ ተችሏል፡፡

ምዕራፍ አምስት

5.1 ማጠቃለያ መደምደሚያና የመፍትሄ ሃሳቦች

አስቀድሞ በተደራጁት ምዕራፎች የጥናቱ ዳራ፣የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት፣የጥናቱ ዓላማ፣የጥናቱ ጥያቄዎች፣ የጥናቱ አስፈላጊነት፣የጥናቱ ወሰን፣ተዛማጅ ጽሁፎች፣ተዛማጅ ጥናቶች፣የጥናቱ የአጠናን ዘዴዎች፣የጥናቱ ትንተና ፣ገለጻዎችና ማብራሪያዎች በቅደም ተከተል ቀርበዋል፡፡ በመቀጠልም፣የጥናቱ ማጠቃለያና የመፍትሄ ሃሳቦች በጥናቱ ውጤት ላይ የተመሰረቱ አስተያየቶች በቅደም ተከተል ለማቅረብ ተሞክሩዋል፡፡

5.2 ማጠቃለያ

በጥናቱ ሂደት የተደረሰባቸው ግኝቶች፣መደምደሚያዎች ተጨባጭ በሆነ መንገድ የሚቀርቡበት ክፍል እንደሆነ አለም እሸቱ (1992) ያብራራሉ፡፡ በዚህም መሰረት ከጥናቱ ዓላማ፣መላምታዊ ጥያቄዎችና የትንተና ውጤቶች በመነሳት መደምደሚያና የመፍትሄ ሃሳቦች ተሰጥተዋል፡፡

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የመናገር ክሂል በክርክራዊ ዘዴ ማስተማር ውጤታማነትን መፈተሸ ነው፡፡ጥናቱም በኦሮሚያ ክልል በጅማ ዞን በሊሙ ኮሳ ወረዳ በሊሙ ገነት ከተማ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በ2009 የ9ኛ ክፍል ተማሪዎችን ተተኳሪ በማድረግ የተካሄደ ነው፡፡በዚህም መሰረት ጥናቱ ዓላማውን መሰረት በማድረግ ምላሽ ለመስጠት ትኩረት ያደረገባቸው ጥያቄዎች የሚከተሉት ናቸው፡፡

- የክርክር ስልት አተገባበር እንዴት የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ማሻሻል ወይም ውጤታማ ማድረግ ይችላልል?
- በክርክር ስልታዊ ዘዴ ማስተማር የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ማዳበርና በራስ የመተማመን ችሎታን ምን ያክል ለማሻሻል ይጥቅማል?
- ከክርክራዊ ስልት ትምህርት ትግበራ በኋላ በተማሪዎች የመናገር ክሂል ላይ ምን አይነት ተጽእኖ ይፈጥራል ? የሚሉ ጥያቄዎችን የያዙ ናቸው፡፡

በጥናቱ ለተነሱ ጥያቄዎች ተገቢ ምላሽ ለመስጠት፣ አስፈላጊ የሆኑ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ተመርጠው ተተግብረዋል፡፡የመረጃ መተንተኛ መንገዶች ተለይተው የተቀናጁ ሲሆን መረጃዎቹም ተጠናክረው ተተንትነዋል፡፡

መረጃዎቹ በምልከታና በፈተና አማካይነት ተደራጅተው ተተንትነዋል፡፡የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የመናገር ክሂል በክርክራዊ ዘዴ ትምህርቱ ከመሰጠቱ በፊት በናሙናነት የተመረጡት ተማሪዎች በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ ያላቸውን የክፍል ውስጥ እንቅስቃሴ ፣ ተሳትፎ ፣ አመለካከት እና ክንውን በተባባሪነት በክፍል ውስጥ ለምልከታ የገቡት ሁለት የቋንቋ መምህራን ለምልከታው የተዘጋጀ ቼክ ሊስት ይዘው በመግባት የተማሪዎችን ስሜት ፣ የክፍል ውስጥ እንቅስቃሴ ፣ አመለካከትና በቋንቋው መማር ማስትማር ሂድት በክፍለ ጊዜው የሚከናወኑትን ድርጊት እየመዘገቡ ሙያዊ ማስታወሻ በመያዝ በተሰጠው አመላካች መሰረት ነጥብ በመስጠት በያዙት ቼክ ሊስት ላይ ሞልተዋል፡፡በክፍል ውስጥ የነበረውን ነባራዊ ሁኔታ የታዩትን የክፍል ውስጥ የመማር ማስተማር ሂድት በምልከታ ውጤታቸው ገልጸውታል፡፡ይህም በመጀመሪያው የምልከታ አማካይ ውጤት (mean score) 65% በቂ የሚለው ደረጃ ላይ ሲሆኑ በሁለተኛ ዙር ምልከታ አማካይ ውጤት (mean score) 82.5 % ሆኖ አግኝተነዋል፡፡ይህ ተማሪዎች መናገርን በክርክራዊ ዘዴ ሲማሩ የተመዘገበ ውጤት መሆኑን ያሳየናል፡፡

ይህም ተማሪዎች በክርክር ስልት ትምህርት ሂደት ወቅት ያላቸውን ጥሩ ስሜትና ለክርክሩ የነበራቸውን የክፍል ውስጥ ተሳትፎ እና ተገቢ የሆነ አመለካከት ያሳዩበት የምልከታ ውጤት ነው ፡፡በምልከታ መመዘኛ ውጤቱ መሰረት 82.5 % ማለት በጣም ጥሩ የሚለውን ጠቅላላ የተማሪዎችን የክፍል ውስጥ ነባራዊ ሁኔታን ይገልጻል፡፡

ሌላው በዚህ ጥናት የተገኘው ውጤት በፈተና ከተጠናከረው መረጃ ትንተና ነው፡፡ይህም በናሙናነት የተወሰዱትን የጥብቅ ቡድን እና የሙከራ ቡድን በቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና በቅድመ ፈተና እና በድህረ ፈተና በማነጻጸር ውጤታማነታቸውን የምንለይበት ነው፡፡ በዚሁ መሰረት በቅድመ ፈተና የተገኘው ውጤት በአማካይ ውጤትና የቲ-ቴስት ስሌት መሰረት የጥብቅ ቡድኑ አማከይ ውጤት የተገኘው 14.22 ሲሆን የሙከራ ቡድኑ 13.79 አስመዝግቧል፡፡ይህን በቲ-ቴስት ሰሌት ሲረጋገጥ የቲ–ዋጋ < ከቲ–ሰንጠረዥ ዋጋ ከሆነ እና የP- ዋጋ (p-value) > ከጉልህነት ደረጃ 0.05 ከሆነ በሁለቱ ቡድን ውስጥ ማለትም በጥብቅ ቡድኑ እና በሙከራ ቡድኑ መካከል ምንም አይነት የመበላለጥ ልዩነት እንደሌለ ይገልጻሉ፡፡ ያለው (1998፡257)፡፡ በዚህ መሠረት የቲ–ዋጋ በአራቱም የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ-219.73 < ከቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ 2.042 የሚያሳይ ሲሆን

የp-ዋጋ (P-value) 0.656 > ጉልህነት ደረጃ 0.05 የሚበልጥ ስለሆነ ምንም አይነት የመበላለጥ ልዩነት አይታይም፡፡ ይህ የሚያረጋግጠው ሁለቱም ቡድኖች በተመሳሳይ የንግግር ክሂሊ ደረጃ ውስጥ መሆናቸውን ነው፡፡ ሁለተኛው የድህር ፈተና ውጤት የሙከራ ቡድኑ በክርክራዊ ዘዴ መናገርን ሲማሩ የጥብቅ ቡድኑ ግን በመደበኛ ወይም በተለምዶአዊ ተምረው በአራቱ ቃላዊ የመናገር ምዘና ያገኙትን አማካይ ውጤት በንጽጽር ስንምለከት የጥብቅ ቡድኑ 13.94 ሲያገኝ የሙከራ ቡድኑ ግን 17.16 አግኝቷል፡፡ይህም በቲ-ቴስት ስሌት ሲረጋገጥ ሁለቱም ቡድኖች ማለትም የጥብቅ ቡድኑ እና የሙከራ ቡድኑ በስታቲክሳዊ ቀመር የተሰላው የቲ-ቴስት ዋጋ እንደሚያመለክተው 0.05 የጉልህነት ደረጃ እና በ30 የነፃነት ደረጃ የቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ 2.042 መሆኑ ተረጋግጧል፡፡ የቲ-ዋጋ ከቲ-ሰንጠረዥ ዋጋ በልጦ መገኘቱ እና እንዲሁም የP- ዋጋ (P-value) ያንሳል ከጉልህነት ደረጃ በታች ከሆነ የልዩነት ደረጃ ይታያል፡፡ በዚሁ መሰረት የቲ-ዋጋ ከቲ-ሠንሠረዥ ዋጋ በልጦ መገኘቱን የድህረ ፈተና መመዘኛ የቲ-ቴስት ዋጋ ያሳያል፡፡ይህ መናገርን በክርክራዊ ዘዴ እንዲማሩ ማድረግ ከተለምዶአዊ የንግግር ማስተማሪያ ዘዴ ይልቅ የተሻለ ውጤታማ ያደርጋል፡፡ይህ ምን አልባት ተማሪዎች የመናገር ፍላጎታቸውንና በራስ የመተማመን መንፈሳቸውን ከፍ እንዲል አስችሏቸው ሊሆን ይችላል፡፡

የዚህ ጥናት ውጤት በውጭ ሀገር ከተጠኑት ከ Junaidi (2011), Sarah Ramadan mahmoud Sabbah (2015), እና Richa Rubiati (2010) የጥናት ውጤት ጋር ተመሳሳይነት እንዳለው መገንዘብ ይቻላል፡፡

ከላይ የተጠቀሱት ሦስቱ ጥናቶች ዋና ዓላማ አድርገው የተነሱት በክርክር ስልት አስተምሮ የመናገር ክሂልን መሻሻል ማሳየት ነው፡፡ይህም በቅድመ ፈተና ምዘና ውጤትና በድህረ ፈተና ምዘና ውጤት በማነጻጸር የተገኘውን የውጤት ለዩነት ማሳየት በመሆኑ ከዚህ ጥናት ጋር ተመሳሳይነት አላቸው፡፡በጥናታቸውም Junaidi (2011) እና Richa Rubiati (2010) የተጠቀሙት ቃላዊ የመናገር ምዘና መስፈርት ቃላት፣ስዋስው፣ንበት፣ ፍሰትና መልመጃን መሠረት አድርገው ሲሆን Sarah (2015) ግን ሦስቱን ማለትም ቃላት፣ስዋስው እና ንበትን ብቻ መስፈረት በማድረግ ቃለዊ የመናገር ምዘናን በማካሄድ የተማሪዎችን የውጤት ደረጃ ማሳየት ችላለች፡፡ይህም ጥናት Brown (2004) የቃላዊ የመናገር ምዘናን ካብራራው መልመጃን ብቻ በመተው አራቱን ቃላዊ የመናገር ምዘና መጠቀሙ ያመሳስላቸዋል፡፡

በአጠቃላይ እኝህ ከላይ የተጠቀሱት የጥናት ውጤታቸው መናገርን በክርክር ስልት ማስተማር የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ለማሳደግ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳለው ገልጸዋል፡፡ይህም ጥናት ዓላማ አድርጎ የተነሳው የመናገር ክሂልን በክርክር ስልት በማስተማር ውጤታማነትን መፈተሽ በመሆኑ በእጅጉ ያመሳስላቸዋል፡፡የዚህ ጥናት ውጤትም ተማሪዎች በክርክራዊ ዘዴ ንግግርን ሲማሩ የመናገር ክሂላቸው እንደሚሻሻል ከጥናቱ ውጤት ለማየት ተችሏል፡፡

በአጠቃላይ ሁለቱን ቡድኖች ማለትም የጥብቅ ቡድኑን እና የሙከራ ቡድኑን ባገኘነው በቅድመ ፈተና ውጤት እና በድህረ ፈተና ውጤት አማካይ ነጥብ እና የቲ - ቴስት ዋጋ የሙከራ ቡድኑ በክርክራዊ ዘዴ መናገርን መማራቸው በቃላት ፣ በስዋስው ፣ በንበት እና ፍሰት ቃላዊ የመናገር ፈተና ውጤት መመዘኛ ነጥብ መሰረት ከጥብቅ ቡድኑ ይልቅ የሙከራ ቡድኑ የተሻለ ውጤት እንዲያሳዩ ረድቷቸዋል፡፡በመሆኑም ተማሪዎችን አማርኛ ቋንቋ የመናገር ክሂል በክርክራዊ ዘዴ ማስተማር ተማሪዎችን በቂ ተግባቢ ሊያደርጋቸው ይችላል፡፡ስለሆነም መናገርን በክርክር ዘዴ ማስተማር ለቋንቋ የንግግር ትምህርት ግብ ሊሆን ይችላል፡፡

5.3 መደምደሚያ

በጥናቱ ውጤት ላይ በመመስረት የተማሪዎችን የመናገር ክሂል ለማሻሻል ክርክራዊ ዘዴ ትምህርትን መጠቀም የመናገር ክሂል ብቃትን እንደሚያሻሽል ያሳያል፡፡ተማሪዎችን በክፍል ውስጥ በተለያዩ ርእሰ ጉዳዮች ላይ በጥንድና በቡድን እንዲከራከሩ በግላቸው ራሳቸውን እነዲገልጹና እንዲያስተዋውቁ በማድረግ ለመናገር እድል እንዲያገኙ ማመቻቸት የመናገር ክሂልን ለማዳበር ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው፡፡የተማሪዎችን ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና ቃላትን ፣ ስዋሰውን ፣ ንበት እና ፍሰትን በመጠቀም የተማሪዎችን ውጤት ማወቅ ተችሏል፡፡ በእጠቃላይ ከጥናቱ ውጤት ማብራሪያ በመነሳት የንግግር ክሂልን ለማስተማር ክርክራዊ ስልትን መጠቀም ከሚከተሉት ድምዳሜዎች ላይ ተደርሷል፡፡

- ክርክር የተማሪዎችን አዎንታዊ የሆነ የእርስ በርስ ግንኙነት በማዳበር የመናገር ክሂላቸውን ይጨምርላቸዋል፡፡ በግል፣ በጥንድና በቡድን በሚያደረጉት ከፍተኛ ተሳትፎ መግባባትን ይፈጥራሉ፡፡

- በጥንድም ሆነ በቡድን ተማሪዎች ክርክር በሚደረግበት ሰዓት የመናገር ክሂላቸውን ያሳድጋሉ፡፡

- ክርክራዊ ስልት ትምህርት በክፍል ውስጥ በሚተገበርብት ወቅት ተማሪዎች እየተዝናኑ እና እየተደሰቱ በሚያደርገት የግልና የቡድን ተሳትፎ የመናገር አቅማቸውን ያዳብራሉ፡፡

- ውጤታማ የሆነ የክርክር ስልት የመናገር ክሂልን ያሳድጋል፣ በታዳሚ ፊትለፊት የመናገር፣ የመወሰንና የፍርሃት ስሜት የነበረባቸውን ይቀርፍላቸዋል፡፡

- ክርክር የፉክክር እንቅስቃሴ ወይም ትግበራ የሚደረግበት ሂደት በመሆኑ ተከራካሪዎች ላለመሸነፍ በሚያደርጉት ጥረት የእውቀት አድማሳቸው ይሰፋል፣ አስተሳሰባቸውም ይጨምራል፡፡

5.4 የመፍትሔ ሀሳቦች

አጥኝው ከጥናቱ ውጤትና መደምደሚያ በመነሳት የሚከተሉትን መፍትሂዎችንና አስተያየቶችን ሰጥቱዋል፡፡

1. የመናገር ክሂል አቅምን ለማዳበር የሚዘጋጀው የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መማሪያ መጽሐፍ (ስለበስ) ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ተሳትፎ እንዲያደርጉ የሚያበረታታ ቢሆን ፡-
2. የመናገር ክሂልን ለማሳደግ በመምህራንና በት/ቤቱ መስተዳድር በኩል ለተማሪዎች የክርክር ርእስ እየተዘጋጀላቸው በክፍል ውስጥ እና ከክፍል ውጭ ክርክርን ቢያካሂዱ፡-
3. መምህራን ተማሪዎቻቸውን በክፍል ውስጥ የሚያነሳሳ ቃላዊ የምልልስ ዘዴዎችን በመፍጠር የተማሪዎችን ተሳትፎ የሚያሳድጉበትን መንግድ ቢያመቻቹ፡-
4. የቋንቋ መምህራን ተማሪዎቻቸውን በክፍል ውስጥ የሚያነቃቁ ስልቶችን በመፍጠር እንዲሁም ምቹ ሁኔታዎችን በማዘጋጀት የውንቋ ትምህርቱን

በጥንድና በቡድን ቢያደርጉት የተማሪዎችን የንግግር ተሳትፎ እንዲጨምር ያደርጋል፡፡

5. መምህራን ተማሪዎቻቸውን ቃላዊ ሪፖርት እንዲያቀርቡ በማድረግ ሳቢና ማራኪ ፕሮግራም በማዘጋጀት የተወዳዳሪዎችን የንግግር ተሳትፎ ቢጨምሩ፡-

6. መምህራን ዓይን አፋር ተማሪዎችን በማበረታታት የጥንድና የቡድን ሥራ ውስጥ ተሳትፎ እንዲያደርጉና የስራቸውን ውጤት እንዲያብራሩ እድልን በመስጠት እንዲየቀርቡ ማድረግ፡-

7. በተመሳሳይ የትምህርት አይነት ምርምር ማካሄድ ለሚፈልጉ ይህ ጥናት እንደ ዋቢነት እንደሚያገልግላቸው አጥኚው ተስፋ ያደረጋል፡፡

ዋቢ መጽሐፍት

መንግስቱ ታደሰ፡፡(1997) ፡፡***በአዲስ አበባ መስተዳድር የ9ኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የክፍል ውስጥ የንግግር ክሂሊ የማስተማር ዘዴ አተገባበር ግምገማ፡፡***ለአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ ድህረ ምረቃ የቀረበ ጥናት፡፡ለአማርኛ ማስተርስ(TeAm) ኤም.ኤ ዲግሪ በከፊል ማሚያ የቀረበ ጥናት፡፡

በድሉ ዋቅጅራ፡፡ (1996)፡፡ ***በሰነ ጽሑፍ ቋንቋን ማስተማር፡፡*** አዲስ አበባ፡፡

ሰለሞን ሐለፎም፡፡ 1994፡፡ ***‹‹ቋንቋን የማስተማር ዘዴ››*** የኢትዮጵያ ስነጽሑፍ ቋንቋዎችና የስነ ጽሑፍ ትምህርት ክፍል ኮተቤ መም/ትም/ኮሌጅ፡፡ (*ያልታተመ*)፡፡

አብራሃም ገ/ዮሃንስ፡፡(2003)፡፡***የ8ኛ ክፍል ተአማርኛ ቋንቋ መምህራን በክፍል ውስጥ የንግግር ክሂሊን የማስተማሪያ ዘዴ ምርጫና የትምህርቱ አቀራረብ (በአፋር ክልል በተመረጡ ሁለተኛ እርከን ትምህርት ቤቶች)፡፡***አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የቋንቋዎች ጥናት ፋካልቲ የአማርኛ ቋንቋትምህርት ክፍልየድህረ ምረቃ መርሃ ግብር፡፡

እጅጉ ይማም፡፡(2003)፡፡***ደብረብርሃን ከተማ በተመረጡ ሦስት የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የ7ኛ ክፍል የአመርኛ ቋንቋ የመናገር ክሂሊአቀራረብ ግምገማ፡፡*** አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የቋንቋዎች ጥናት ፋካልቲ የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍልየድህረ ምረቃ መርሃ ግብር፡፡

ከበደ ይመር፡፡(2000***)፡፡የአማርኛ ትምህርት ክፍለ ጊዚያት የመምህር ተማሪ ንግግር ልውውጥ ትንተና በደብረብርሃን ትምህርትና ስልጠና መያ ማሰልጠኛ መምህራን ኮሌጅ፡፡***አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የቋንቋዎች ጥናት ፋካልቲ የአማርኛ ቋንቋትምህርት ክፍልየድህረ ምረቃ መርሃ ግብር፡፡

አለም እሸቱ፡፡(1997) ፡፡*መሠረታዊ የመርምር ዘገባ አፃፃፍ*፡፡አዲስ አበባ ንግድ መተሚያ ቤት፡፡

ያለው እንዳወቅ፡፡(1998)፡፡***የምርምር መሰረታዊ መርሆዎችና አተገባበር፡፡***አዲስ አበባ፡፡ አልፋ አሳታሚዎች፡፡

Bambang. S. (2006). **Teaching English as a foreign language.** Yogyakarta: Graha I/mu.

Brown , A,(1997).**An Investigation of rates Orientation in Awarding scores in ILETS Oral Intrview**. Cambridge University Press.

Brown H.Douglas. (2004).**Language Assessment Principle and Classroom Practices.** NY;Person Education ,

Byrne ,D. (1991).***Techniques for classroom Interaction***. Cambridge University press.No.4.

Dewi ,P.A (2010).***Teaching Speaking by Using Retelling Story*** to the second year Students of SMP Negeri 1Banyudono.Nigeria

Elliot ,L.(1993). ***Using Debates To Teach The Psychology of Women***. Teaching of pschology

Glenn Fulcher. (2003). ***Testing Second Language Speaking*** (Britain: pearson Education Limited.

Goodnight ,L ,(1993). ***Getting Started in Debates*** .Illinois;National Textbook Company.

Hopkins, David. (1993). ***A Teacher's Guide to Classroom Research.*** Philadelphia open University press.

Hughes. A .(2003).***Testing for Languge Teachers*** .Cambridge University Press UK.

Jack C. Richards , (1994).***New Ways in Teaching speaking*** , (USA;Pantagraph Printing Bloomington

Jeremy Harmer. (2003). ***The practice of English as a Second language***. New work: Mc. Graw Hell Book Company.

Joe Bellon. (2000). ***A Research Based Jastification for Debate Across The Curriculum*** (Atlanta ,Georgio state university:)

Junaidi .(2010). ***Using Crticale Debate Technique To ImproveStudents' Speaking Ability.*** English Education Departments graduate School Seblasmaret University.Surakarta.

Krieger, D. (2005). ***Teaching Debate to ESL students***: A six xlass unit. The Internet TESL jornal Vol. x1. No.2.

Maryadi, A. (2008). ***Implementing Debate Disekolah,*** Jakarta: Rineka cipta.

Nunan D. (2003). ***Language Teaching Methodology***. Hemed Hempstead: prentice Hall.

Paulette Dale and James C. Wolf ,(2000). ***Speech Communication Made Simple,*** (Ny: Miami Dade community college, 2nd ed)

Rubiyati, Richa, (2011). ***"Improving Students" Speaking Skill Through Debate Technique*** (An action research at the firsty semester students of English language teaching department at class TB1 1b Tarbiyah faculty at IAIN Walisongo, Semarang.)

Saraha Ramadan Mohmoud .(2015).***The Effctiveness of Using Debate in Developing Speaking Skills*** among English majorsat university of Palestine.

Scoot,T.(2005)."***How to Teach Speaking***" Longman,England

Shan, L. (2005).***The Effect of Debate on Oral Communication Skills Among University Students in Taiwan*** **;Acase study .** National Tsing Harvard University .Taiwa

Ur.p. (1991). ***A course in language reaching:*** practive and theory Cambridge:University press.

Vygotsky, L .(1978) **.*Mind in society;Cambridge***.MA;Harvard Unversity.Press.

Venkantes warn. S.(1997). ***principle of Teaching English,*** New Delhi: Vakas publishing House PUTLT

Williams ,D.E.(2001) ***University Student Perceptions of the efficacy of Debate Participations***:An empirical Investigationment, Arguementation and Advocacy.

Wijarwadi,Wendi. (2008) .***The Effectiveness of Contextual Teaching and learning in Teaching Speaking*** Unpeblished Thesis of Syarif Hidayahtulah Islamic University Jakarta.

አባሪ 1

ለጅማ ዩኒቨርስቲ የሶሻል ሳይንስና ሂዩማኒቲ ኮሌጅ የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሑፍ ትምህርት ክፍል፡፡

ዋና አማካሪ ዶ/ር ማንያለው አባተ

ረዳት አማካሪ አብዱረህማን ፋንታሁን (MA)

የጥናቱን ዓላማ ከግብ ለማድረስ አጥኚው የሚከተሉትን የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎችን አዘጋጅቷል፡፡

የጥናቱ ርእስ

የመናገር ክሂሊን በክርክር ዘዴ ማስተማር ውጤታማነት ፍተሻ በሊሙ ገነት ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት 9ኛ ክፍል ተተኳሪነት

ሀ . ቃላዊ የንግግር ፈተና(Oral speaking test)

ለ . ቃላዊ የንግግር ፈተና መግለጫ ወይም መመረያ (Rubric of oral speaking test)

ሐ . የመምህሩ መመሪያ (Teacher's Guide)

መጠይቆችን አይተው ለሚሰጡኝ ገንቢ አስተያየት በቅድሚያ አመሰግናለሁ፡፡

ሙሉጌታ ኃ/መስቀል

አባሪ 2

የመናገር ክሂል ቅድመ ፈተና እና ድህረ ፈተና

ክፍል አንድ

የተፈቀደው ሰዓት 4 ደቂቃ

ሙሉ የህይወት ታሪክህን(ሽን) ተናገር(ሪ)

ክፍል ሁለት

የተፈቀደው ሰዓት 6 ደቂቃ

ተማሪ ከትምህርት ቤት መልስ ሥራ መስራት የለበትም፡፡መስራት አለበት ካልክ ለምን? መስራት የለበትም ካልክ ለምን? በግልጽ አብራራ፡፡

አባሪ 3

የመናገር ክሂል ቃላዊ ፈተና መግለጫ(መመሪያ)

ቃላት፣ስዋስው ፣ ንበት እና ፍሰት (Brown 2004፡173)

የመናገር ክሂሊ	ተ ቁ	ማመላከቻ	5	4	3	2	1
ቃላት	1	ተማሪው ሃሳቡንና ስሜቱን ለመግለጽ በቂ ቃላትን ይጠቀማል					
	2	ተማሪው ሁኔታዎችንና ሃሳቡን ለመግለጽና ለማስተዋወቅ ተስማሚ ቃላትን ይመርጣል					
	3	ተማሪው የአድማጭን ስሜት ወይም መረዳት በመገንዘብ አማራጭ ቃላትን የመጠቀም ችሎታ አለው					
	4	ተማሪው በተሰጠው ርእስ ላይ ገለጻ እና ማብራሪያ ለመስጠት በቂ ቃላት አለው					
	5	ተማሪው ቃላትን በተገቢው ቦታ ይጠቀማል					
ስዋስው	1	ተማሪው ምክንያታዊ በመሆን መሰረታዊ አረፍተ ነገር በትክክለኛነት ማዋቀር ይችላል					
	2	ተማሪው የተለያዩ ዓይነት የአረፍተነገር መዋቅርን ይጠቀማል					
	3	ተማሪው ስዋስዋዊ ትክክለኛ የሆነ አረፍተነገር በመመስረት ትርጉም እንዲሰጥ ያደርጋል					
	4	ተማሪው ከስህተት ነጻ የሆኑ አረፍተነገሮችን ማዋቀር ወይም መመስረት ይችላል					
	5	ተማሪው ትክክለኛ ስዋስዋዊ አረፍተነገርን ይአቀማል					
ንበት	1	ተማሪው ተመሳሳይ ወይም ተዛማጅ እንዲሁም የማይመሳሰሉ ቃላትን ትክክለኛ ንበት ይጠቀማል					
	2	ተማሪው ጠብቀው እና ላልተው የሚነበቡ ቃላትን በአረፍተነገር ውስጥ ለይቶ ይጠቀማል					
	3	ተማሪው የተለያዩ አረፍተነገሮችን እንደየ አወቃቀራቸው የንባብ ቅላጼ ይጠቀማል					
	4	ተማሪው የሚያስተላልፈው መልእክት ሳይዛባ የተወሰኑ ሰዋሰወዊ ስህተቶችን ይሰራል					
	5	ተማሪው ሃሳብን በአረፍተነገር ውስጥ በማያያዝ በጥሩ ሁኔታ ይጠቀማል					
ፍስት	1	ተማሪው ባልተገደበ ገለፃ ወይም አነጋገር ሃሳቡን መግለፅ ይችላል፡፡					
	2	ተማሪው ትክክለኛ የድምጽ አወራረድና የቃላት ቅላጼን በአግባቡ ይተገብራል፡፡					
	3	የተማሪው ንግግር ጥርት ያለና ሃይል የማይፈልግ አፈ ፈት ተናጋሪን ይመስላል፡፡					
	4	ተማሪው በትክክል የቋንቋውን ፍሰት ጠብቆ መናገር ይችላል፡፡					
	5	ተማሪው የሚናገረው የቋንቋ ፍሰትን የጠበቀ ሆኖ በቋንቋው አፈ ፈት ተናጋሪ ዘንድ መልእክት ያዘለ ነው፡፡					

5 = እጅግ በጣምጥሩ 4 = በጣም ጥር 3 = ጥሩ 2 = ዝቅተኛ 1 = በጣም ዝቅተኛ

አባሪ 4

የመምህሩ የትምህርት እቅድ

ክፍል አንድ

የተፈቀደው ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን የካቲት 15/2009

ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና መስፈርት፡ ቃላት፤ ስዋስው፣ ንበት እና ፍሰት

የክርክሩ ርእስ ተመሪ ት/ቤት ውስጥ ሞባይል መጠቀም አለበት ወይስ የለበትም

ዓላማ	ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡ .በተሰጠው ርእስ ላይ የተለያየ አስተያየት ይሰጣሉ .በት/ቤት ውስጥ የሞባይልን ጥቅምና ጉዳት ለይተው ይናገራሉ
አደረጃጀት	.ሁለት ተቃራኒ ቡድኖች እንዲገናኙ ይሆናል
መርጃ መሳሪያ	.ነጭ ወረቀት
ማነቃቂያ	.ሁለት ተማሪዎች ቀልድ እንዲናገሩ ይደረጋል
ገለጻ	.መምህሩ ስለክርክሩ አካሄድ ገለጻ ያደርጋል .መምህሩ የክርክሩን ርእስ በሚገባ ያብራራል ግልጽ የሆነ መመሪያ ይሰጣል
የክርክሩ አካሄድና መመሪያ	.መምህሩ ክርክር የሚጀምሩ ቡድኖችን በእጣ ይለያል .መምህሩ ተማሪዎችን በሁለት ተቃራኒ ቡድንይከፍላል .መምህሩ ሳያዳላ ለሁሉም ቡድን እኩል ሰዓት በመስጠት በግላቸው እንዲለማመዱና እንዲወያዩ ያደረጋል .መምህሩ በየግል ቡድናቸው የተወያዩትን ተቃራኒ ቡድን እንዲገናኙ በማድረግ ክርክሩ እንዲካሄድ ያደረጋል
ለውይይቱ መነሻ የሚሆን ጥያቄ	.ሞባይልን ይዞ ትምህርት ቤት መምጣትን እንዴት ታስባለህ? .ሞባይል በትምህርት ቤት ውስጥ ለተማሪ ያለውን ጥቅምና ጉዳት አብራራ
የመምህሩ ሚና	.መምራት፣ሁኔታችን ማደራጀት፣መወሰን
ማጠቃለያ ግምገማ	.በመጨረሻም ተማሪዎች ስለ ሞበይል በት/ቤት አስፈላጊነትና ጉዳት መናገር ይችላሉ፡፡ .ተገቢ የሆኑ ቃላትን ፣ስዋስውን፣ ንበትንና ፍሰትን በመጠቀም ትክክለኛ ዓረፍተነገርን በማዋቀር መናገር ይችላሉ፡፡

ክፍል ሁለት

የተፈቀደው ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን የካቲት 20/2009

ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና፡- ቃላት፣ ሰዋስው፣ ንበት እና ፍሰት

የክርክሩ ርዕስ - በአሁኑ ሰዓት በከተማ ከመኖር ይልቅ በገጠር መኖር ይሻላል፡፡

ዓላማ	ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ • በርዕሱ ዙሪያ የተለያየ አስተያየት ይሰጣሉ • የገጠርንና የከተማ ኑሮን ያወዳድራሉ፡፡
አደረጃጀት	• ሁለት ተቃራኒ ቡድኖች እንዲገናኙ ይሆናል
መረጃ መሣሪያ	• ጥቁር ሰሌዳ፣ ማስታወሻ ደብተር
ማነቃቅያ	• እንደ ከተሜ ሰው ተናገር
ገለፃ	• መምህሩ ስለ አካሄዱ ገለፃ ያደርጋል • መምህሩ በክርክር ርዕስ ዙሪያ ግልጽ የሆነ መመሪያ ይሰጣል
የክርክሩ አካሄድና መመሪያ	• መምህሩ ክርክር የሚጀምሩ ቡድኖችን በእጣ ይለያል • መምህሩ እኩል ሰዓት ለሁለቱም ቡድን እንዲለማመዱ እድል ይሰጣል • መምህሩ የግል ውይይታቸውን ወደ ተቃራኒ ቡድን እንዲያመጡ ያደርጋል፡፡
ለውይይቱ መነሻ የሚሆን ጥያቄ	• ገጠር ማለት ምን ማለት ነው? ከተማስ?
የመምህሩ ሚና	• መምራት፣ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣ መወሰን
ማጠቃለያ ግምገማ	• ተማሪዎች ቃላት፣ ስዋሰው፣ ንበትና ፍሰቱ ያልተዛባ ዓ.ነገር እነዲያዋቅሩ ይጠበቃል፡፡

ክፍል ሦስት

የተፈቀደ ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን የካቲት 27/2009

ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና መስፈርት፡- ቃላት፣ ስዋስው፣ ንበትና ፍሰት

የክርክሩ ርዕስ፡- ብዙ የዘመኑን ቴክኖሎጂ ተጠቃሚ መሆን ለሰው ልጅ ህይወት አደገኛ ነው፡፡

ዓላማ	ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ • በተሰጠው ርዕስ ዙሪያ የተለያዩ አስተያየት ይሰጣሉ • የቴክኖሎጂን ጥቅምና ጉዳት ለይተው ይናገራሉ፡፡
አደረጃጀት	• ሁለት ተቃራኒ ቡድን እንዲገናኙ ያደርጋል
ማነቃቂያ	• እንቆቅልሽ ጥያቄ
ገለፃ	• የክርክሩን አካሄድ መምህሩ ያብራራል • መምህሩ ስለ ክርክሩ ርዕስ በቂ ገለፃ ይሰጣል
የክርክሩ አካሄድና መመሪያ	• መምህሩ ክርክር የሚጀምሩ ቡድኖችን በእጣ ይለያል • ተቃራኒ ቡድኑ በግሉ እንዲለማመድ ይደረጋል
ለውይይቱ መነሻ የሚሆን ጥያቄ	• የቴክኖሎጂ ጥቅም ምንድነው? አለመጠቀምስ?
የመምህሩ ሚና	• ይቆጣጠራል፣ ይመራል፣ ያቀናጃል ማስተካከያ ሀሳብ ይሰጣል፡፡
ማጠቃለያ ግምገማ	• ተማሪዎች የቴክኖሎጂን ጥቅምና ጉዳት ለይተው እንዲናገሩ ማድረግ • በንግግራቸው የቃላት፣ የሰዋሰው፣ የንበትና የፍሰት የዓ.ነገር አወቃቀራቸው የተስተካከለ መሆኑን ማየት

ክፍል አራት

የተፈቀደው ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን ሚያዚያ 4/2009

ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና መስፈርት፡- ቃላት፣ ስዋስው፣ ንበት እና ፍሰት

የክርክር ርዕስ፡- ከግል ት/ቤት በተሻለ የመንግስት ት/ቤት ይመረጣል፡፡

ዓላማ	ከዚህ ትምህርት በኃላ • ተማሪዎች በርዕሱ ዙሪያ የተለያዩ የግል አስተያየት ይሰጣሉ፡፡ • ስለ የግል ት/ቤትና የመንግስት ት/ቤት ይናገራሉ፡፡
አደረጃጀት	• ሁለት ተቃራኒ ቡድን እነዲገናኙ ማድረግ
ማነቃቂያ	• በአንድ ፊደል የተለያዩ ቃላትን መመስረት ምሳሌ፡ ተ- ተማሪ፣ ተሰማ፣ ተገኘ፣ ተረዳ
ገለፃ	• የክርክሩን አካሄድ መምህሩ ያብራራል • መምህሩ ስለ ርዕሱ በቂ ገለፃ ያደርጋል
የክርክሩ አካሄድና መመሪያ	• መምህሩ ክርክር የሚጀምሩ ቡድኖችን በእጣ ይለያል፡፡ • ቡድኖች በእኩል ሰዓት እንዲለማመዱ ያደርጋል
ለውይይቱ መነሻ የሚሆን ጥያቄ	• የግል ት/ቤት ማለት ምን ማለት ነው? • አንተ የት ብትማር ትወዳለህ?
የመምህሩ ሚና	• ይቆጣጠራል፣ ይመራል፣ ይወስናል
ማጠቃለያ ግምገማ	• የመንግስትና የግል ት/ቤት ልዩነት እንዲናገሩ ማድረግ • ቃላት፣ ስዋስው፣ ንበት እና ፍሰትን ጠብቀው ዓ.ነገር ማዋቀራቸውን ማየት

ክፍል አምስት

የተፈቀደው ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን ሚያዚያ 11/2009

ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና መስፈርት፡- ቃላት፣ ስዋስው፣ ንበት እና ፍሰት

የክርክሩ ርዕስ፡- ተማሪዎች ፋሽን ቢከተሉ በትምህርታቸው ላይ ምንም ዓይነት ተጽእኖ አያመጣም፡፡

ዓላማ	ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ • ስለ ርዕሰ ጉዳዩ የየግል አስተያየታቸውን ይሰጣሉ • ስለ ፋሽን ጠቀሜታና ጉዳት ይናገራሉ፣ ይገልፃሉ
አደረጃጀት	• ሁለት ተቃራኒ ቡድኖች እነዲገናኙ በማድረግ ይሆናል
ማነቃቂያ	• ሁለት ተማሪዎች በስማቸው መጀመሪያ ፊደል ሁለት የፍራፍሬ ስም እንዲጠሩ ያደርጋል
ገለፃ	• መምህሩ ስለ አካሄድ ገለፃ ያደርጋል • መምህሩ በክርክሩ ዙሪያ ገልጽ መመሪያ ያወጣል
የክርክር አካሄድና መመሪያ	• መምህሩ ክርክር የሚጀምሩትን ቡድን በእጣ ይለያል • በግል እንዲወያዩ እኩል የሆነ ጊዜን ይሰጣል፡፡ ርዕስ እነዲያመጡ ያበረታታል፡፡
ለውይይቱ መነሻ የሚሆን ጥያቄ	• ፋሽን ማለት ምን ማለት ነው? አብራራ
የመምህሩ ሚና	• ማደራጀት፣ ማበረታታት፣ መወሰን
ማጠቃለያ ግምገማ	• ተማሪዎች በክርክራቸው ቃላት፣ ስዋስው ንበትና ፍሰት የሚሉት እንዲያዳብሩ ይጠበቃል፡፡

ክፍል ስድስት

የተፈቀደው ጊዜ 42 ቀዲቃ

ቀን ሚያዚያ 18/2009

ቋንቋ የመናገር ክሂል ምዘና መስፈርት፡- ቃላት፣ ሰወስው፣ ንበት እና ፍሰት

የክርክሩ ርዕስ፡- በቤት አያያዝ ከሴቶች ይልቅ ወንዶች የተሻለ እውቀት አላቸው፡፡

ዓላማ	ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ • በርዕሱ ዙሪያ የተለየ አስተያየት ይሰጣሉ • ስለ ቤት አያያዝ ይናገራሉ፣ ያብራራሉ፣ ይገልፃሉ፡፡
አደረጃጀት	• ሁለት ተቃራኒ ቡድን እነዲገናኙ ማደረግ
ማነቃቂያ	• ሁለት ተማሪዎች ቀልድ እንዲናገሩ ይደረጋል
ገለፃ	• መምህሩ ስለ አካሄዱ ገለፃ ያደርጋል • መምህሩ በክርክሩ ዙሪያ ግልጽ መመሪያ ይሰጣል
የክርክሩ አካሄድና መመሪያ	• መምህሩ ክርክር የሚጀምሩትን ቡድን በእጣ ይለያል፡፡ • እነዲወያዩ ያበረታታል፣ ያነቃቃል፣ ያሳትፋል
ለውይይቱ መነሻ ጥያቄ	• ቤት አያያዝን እንዴት ትገልፀዋለህ /ሽ/
የመምህሩ ሚና	• ማደራጀት፣ ማበረታታት፣ መወሰን
ማጠቃለያ ግምገማ	• ተማሪዎች በክርክራዊ ስልት ትምህርት ውስጥ ቃላት፣ ስዋስው፣ ንበት እና ፍሰትን እነዲያሳድጉ ይጠበቃል፡፡

ክፍል ሰባት

የተፈቀደው ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን 25/2009

ቃላዊ የመናገር ክሂል ምእና፡-ቃላት ፣ስዋሰው፣ ንበትና ፍሰት

የክርክሩ ትምህርት ርእስ፡-እውነተኛ ፍቅርን ለማግኘት ገንዘብ ትልቁን ድርሻ ይይዛል፡

ዓላማ	ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ ፣ -በተሰጠው ትምህርት ላይ የተለያዩ አስተያየት ይሰጣሉ፡፡ -ፍቅርንና ገንዘብን በማነጻጸር ይናገራሉ፡፡
አደረጃጀት	-ሁለት ተቃራኒ ቡድኖች እንዲገናኙ ይሆናል፡፡
መርጃ መሳሪያ	-ጥቁር ሰሌዳ፣ነጭ ወረቀት
ማነቃቂያ	-ከቡድኑ አንዱ ስለገጠመኙ እንዲናገር ይደረጋል፡፡
የክርክሩ አካሄድና መመሪያ	-መምህሩ ክርክር የሚጀምሩትን ቡድን በእጣ ይለያል፡፡ -ቡድኑ በየግሉ እንዲለማመድ ይደረጋል፡፡ -መምህሩ ሁለት ተቃራኒ ቡድኖች እንዲከራከሩ ያደርጋል፡፡
ለክርክሩ መነሻ የሚሆኑ ጥያቄ	-ገንዘብ ያለው ሁሉ ፍቅርን ማግኘት ይችላል? -ገንዘብ የሌለው ማፍቀር አይችልም?
የመምህሩ ሚና	-መምራት፣ማደራጀት፣መቆጣጠር፣መወሰን
ማጠቃለያ ግምገማ	-በመጨረሻም ተማሪዎች ስለገንዘብና ፍቅር አንድነትና ልዩነት ይናገራሉ፡፡ -በንግግራቸውም ቃላት ፣ስዋስው፣ንበትና ፍሰትን ጠብቀው አረፍትነገር ማዋቀራቸውን ማየት፡፡

ክፍል ስምንት

የተፈቀደው ጊዜ 42 ደቂቃ

ቀን ግንቦት 02/2009

ቃላዊ የመናገር ምዘና ፡-ቃላት ፣ስዋሰው፣ንበትና ፍሰት

የክርክሩ ትምህርት ረእስ፡-ሴት ተማሪዎች ከወንድ ተማሪዎች በተሻለ ጥሩ የመረዳት

አቅም አላቸው፡፡

ዓላማ	ተማሪዎችከዚህ ትምህርት በኋላ፡- -በተሰጠው ርእሰ ጉዳይ ላይ የተለያየ አስትያየት ይሰጣሉ፡፡ -በሴት ተማሪወችና በወንድ ተማሪዎች መካከል ያለውን የመረዳት አቅም ይናገራሉ፡፡
አደረጃጀት	-ሁለት ተቃራኒ ቡድኖች እንዲገናኙ ይደረጋል፣
መረጃ መሳሪያ	-ጥቁር ሰሌዳ፣ ነጭ ወረቀት
ገለጻ	-መምህሩ ስለክርክሩ አካሄድ ገለጻ ያደርጋል፣ -መምህሩ የክረክሩን ርእስ በሚገባ ያብራራል፣ -ግልጽ የሆነ መመሪያ ይሰጣል
ለውይይቱ መነሻ ጥያቄ	-ከሴትና ከወንድ ጎበዝ ተማሪ ማነው?
የመምህሩ ሚና	-መምራት ፣ሁኔታዎችን ማደራጀት፣መወሰን
ማጠቃለያ ግምገማ	-ተማሪዎች በሴቶችና በዎንዶች መካከል ያለውን ልዩነት ይናገራሉ -በንግግራቸው የቃላት፣የሰዋሰው፣ የንበትና የፍሰት አወቃቀራቸውን (አጠቃቀማቸውን) በአረፍተ ነገር ውስጥ ማየት

አባሪ 5

የክርክራዊ ዘዴ ትምህርት ርእስ

በአሁኑ ሰዓት በከተማ ከመኖር ይልቅ በገጠር መኖር ይመረጣል፡፡

ብዙ የዘመኑን ቴክኖሎጂ ተጠቃሚ መሆን ለሰው ልጅ ህይወት አደገኛ ነው፡፡

ትምህርት ቤት ውስጥ ሞባይል ይዞ መምጣት ለተማሪ አስፈላጊ አይደለም፡፡

ከግል ትምህርት ቤት በተሻለ የመንስት ትምህርት ቤት ይመረጣል፡፡

ተማሪዎች ፋሽንን ቢከተሉ በትምህርታቸው ላይ ምንም ተጽእኖ አያመጣም፡፡

በቤት አያያዝ ከሴቶች ይልቅ ወንዶች የተሻለ እውቀት አላቸው፡፡

እውነተኛ ፍቅርን ለማግኘት ገንዝብ ትልቁን ድርሻ ይይዛል፡፡

ሴት ተማሪዎች ከወንድ ተማሪዎች በተሻለ ጥሩ የመረዳት አቅም አላቸው፡፡

ህጻናትን መቅጣት አስፈላጊ አይደለም፡፡

አባሪ 6

የመጀመሪያ ዙር የምልከታ ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪዎች የክፍል ውስጥ አተገባበር	የነጥብ አሰጣጥ					ጠቅላላ ድምር
		5	4	3	2	1	
1	መምህሩ በክፍል ውስጥ ለሚያደርገው ገለጻ ተማሪዎች ትኩረት ይሰጣሉ፡፡		X				4
2	በክፍል ውስጥ በተደራጀው የቡድን ሂደት ተማሪዎች ራሳቸውን መምራት ይችላሉ፡፡			X			3
3	ተማሪዎች በተሰጣቸው ነገር ላይ በጥሩ ቅልጥፍና የመሳታፍ ፍላጎት አላቸው፡፡			X			3
4	ተማሪዎች ለክርክሩ አተገባበር ጥሩ ሚና አላቸው፡፡			X			3
5	ተማሪዎች የተሰጣቸውን ክርክር ለማዳበር የተወሰኑ ማስታወሻዎችን ይይዛሉ፡፡		X				4
6	ተማሪዎች በተገቢው ሁኔታ የሚያደርጉትን ክርክር በሚሰማ ድምጽ የመግለጽ አቅም አላቸው፡፡			X			3
7	ተማሪዎች ለክርክሩ ተገቢ የሆነ ስተያየትበመስጠት ቅልጥፍናቸውን ያሳያሉ፡፡			X			3
8	ተማሪዎች በክርክሩ ውስጥ የተለየ ምላሽ እና አስትያየት በመስጠት ይሳተፉሉ፡፡			X			3
	ጠቅላላ ድምር						26

$$\text{አማካይ} = \frac{\text{ጠቅላላ ውጤት}}{\text{ከፍትኛ ውጤት}} \times 100$$

$$\text{አማካይ} = \frac{26}{40} \times 100$$

አማካይ = 65 %

አባሪ 7

ሁለተኛ ዙር የምልከታ ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪዎች የክፍል ውስጥ አተገባበር	የነጥብ አሰጣጥ					ጠቅላላ ድምር
		5	4	3	2	1	
1	መምህሩ በክፍል ውስጥ ለሚያደርገው ገለጻ ተማሪዎች ትኩረት ይሰጣሉ፡፡	X					5
2	በክፍል ውስጥ በተደራጀው የቡድን ሂደት ተማሪዎች ራሳቸውን መምራት ይችላሉ፡፡		X				4
3	ተማሪዎች በተሰጣቸው ነገር ላይ በጥሩ ቅልጥፍና የመሳታፍ ፍላጎት አላቸው፡፡			X			3
4	ተማሪዎች ለክርክሩ አተገባበር ጥሩ ሚና አላቸው፡፡		X				4
5	ተማሪዎች የተሰጣቸውን ክርክር ለማዳበር የተወሰኑ ማስታወሻዎችን ይይዛሉ፡፡	X					5
6	ተማሪዎች በተገቢው ሁኔታ የሚያደርጉትን ክርክር በሚሰማ ድምጽ የመግለጽ አቅም አላቸው፡፡			X			3
7	ተማሪዎች ለክርክሩ ተገቢ የሆነ ስተ.ያየትበመስጠት ቅልጥፍናቸውን ያሳያሉ፡፡		X				4
8	ተማሪዎች በክርክሩ ውስጥ የተለየ መላሽ እና አስት.ያየት በመስጠት ይሳተፋሉ፡፡	X					5
	ጠቅላላ ድምር						33

$$\text{አማካይ} = \frac{\text{ጠቅላላ ውጤት}}{\text{ከፍትኛ ውጤት}} \times 100$$

$$\text{አማካይ} = \frac{33}{40} \times 100$$

አማካይ = 82.5 %

አባሪ 8

የሙከራ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር %
			ቃላት 25%	ስዋስው 25%	ንበት 25%	ፍሰት 25%	
1	1	ወ	19	17	19	17	72
2	2	ወ	20	15	17	15	67
3	3	ሴ	15	19	17	17	68
4	4	ወ	15	14	15	12	56
5	5	ወ	15	14	16	18	63
6	6	ሴ	13	13	13	12	51
7	7	ሴ	11	12	12	9	44
8	8	ሴ	16	14	17	17	64
9	9	ሴ	19	16	17	18	70
10	10	ወ	12	8	10	9	39
11	11	ወ	10	7	9	10	36
12	12	ሴ	16	16	14	15	61
13	13	ወ	11	8	11	10	40
14	14	ወ	17	17	15	17	66
15	*15*	ሴ	14	10	12	11	47
16	16	ሴ	9	10	11	9	39
ድምር			**232**	**210**	**225**	**216**	**883**
አማካይ ውጤት			**14.5**	**13.12**	**14.06**	**13.5**	**55.18**

አባሪ 9

የጥብቅ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ቅድመ ችሎታ ፈተና ውጤት

ተቁ	የተማሪው ሥም	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር
			ቃላት 25%	ስዋስው 25%	ንበት 25%	ፍሰት 25%	%
1.	1	ወ	18	18	15	18	69
2.	2	ሴ	24	16	15	18	73
3.	3	ሴ	14	14	15	14	57
4.	4	ወ	17	16	12	14	59
5.	5	ሴ	18	18	16	16	68
6.	6	ወ	5	5	5	5	20
7.	7	ወ	17	19	18	18	72
8.	8	ሴ	11	11	11	10	43
9.	9	ሴ	8	6	6	4	24
10.	10	ወ	17	20	20	17	74
11.	11	ወ	13	13	11	11	48
12.	12	ሴ	13	16	15	14	58
13.	13	ሴ	13	11	10	11	45
14.	14	ወ	17	18	15	16	36
15.	*15*	ወ	15	14	16	18	63
16.	16	ሴ	18	19	17	17	73
ድምር			**238**	**234**	**217**	**221**	**882**
አማካይ ውጤት			**14.875**	**14.62**	**13.56**	**13.81**	**55.125**

አባሪ 10

ቃላዊ የመናገር ክሂል የቅድመ ችሎታ ፈተና አማካይ ውጤት

ተ.ቁ	መመዘኛ ነጥብ	መላሾች	የተሳታፊ መጠን	አማካይ ውጤት		መደበኛ ልይይት
				25%	5%	
1	ቃላት	ጥብቅ ቡድን	16	14.88	2.91	4.485
		ሙከራ ቡድን	16	14.50	2.9	3.327
2	ስዋስው	ጥብቅ ቡድን	16	14.63	2.92	4.5
		ሙከራ ቡድን	16	13.13	2.62	3.631
3	ንበት	ጥብቅ ቡድን	16	13.56	2.7	4.115
		ሙከራ ቡድን	16	14.06	2.8	2.999
4	ፍሰት	ጥብቅ ቡድን	16	13.81	2.76	4.505
		ሙከራ ቡድን	16	13.50	2.7	3.559

አባሪ 11

የጥብቅ ቡድኑና የሙከራ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና የቅድመ ፈተና የቲ–ቴስት ስሌት ውጤት

ተ.ቁ	መመዘኛ ነጥብ	የቲ–ዋጋ	የነፃነት ደረጃ	የቲ–ሰንጠረዥ	የጉልህነት ደረጃ
1	ቃላት	–269	30	.790	የለም
2	ሰዋሰው	1.058	30	.308	
3	ንበት	–393	30	.697	
4	ፍሰት	–218	30	.829	

$P > 0.05$

አባሪ 12

የጥብቅ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና ድህረ ፈተና ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር
			ቃላት	ስዋስው	ንበት	ፍሰት	
1	1	ወ	18	18	16	16	68
2	2	ሴ	18	18	17	16	69
3	3	ሴ	16	16	16	15	63
4	4	ወ	14	14	15	15	58
5	5	ሴ	17	16	16	15	64
6	6	ወ	8	7	9	6	30
7	7	ወ	16	15	16	17	64
8	8	ሴ	13	11	11	10	45
9	9	ሴ	9	9	9	5	32
10	10	ወ	16	19	18	17	70
11	11	ወ	13	14	12	10	49
12	12	ሴ	14	14	16	16	60
13	13	ሴ	14	12	10	10	46
14	14	ወ	14	12	12	12	50
15	*15*	ወ	16	15	14	16	61
16	16	ሴ	17	20	15	16	68
ድምር			233	230	222	212	**897**
አማካይ ውጤት			14.56	14.37	13.87	13.25	**56.06**

አባሪ 13

የሙከራ ቡድን ቃላዊ የመናገር ክሂል ድህረ ፈተና ውጤት

ተ.ቁ	ረተማሪው ሥም በኮድ	ፆታ	የመናገር ክሂል መመዘኛ ነጥብ				ድምር
			ቃላት	ስዋስው	ንበት	ፍሰት	
1	1	ወ	21	21	23	24	89
2	2	ወ	19	19	19	17	74
3	3	ሴ	18	20	21	20	79
4	4	ወ	18	19	18	15	70
5	5	ወ	18	18	19	21	76
6	6	ሴ	18	18	16	20	72
7	7	ሴ	13	13	13	10	49
8	8	ሴ	21	18	20	14	73
9	9	ሴ	21	20	20	23	84
10	10	ወ	13	11	11	10	45
11	11	ወ	14	14	16	12	56
12	12	ሴ	21	19	18	22	80
13	13	ወ	15	13	13	15	56
14	14	ወ	22	20	22	20	84
15	*15*	ሴ	15	16	15	14	60
16	16	ሴ	13	13	14	14	54
ድምር			**280**	**272**	**278**	**271**	**1101**
አማካይ ውጤት			**17.5**	**17**	**17.37**	**16.93**	**68.8**

አባሪ 14

የጥብቅ ቡድኑ እና የሙከራ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል ምዘና የድህረ ፈተና አማካይ ውጤት

ተ.ቁ	የመመዘኛ ነጥብ	መላሾች	የተሳታፊ ብዛት	አማካይ ውጤት		መደበኛ ልይይት
				25%	5%	
1	ቃላት	የጥብቅ ቡድን	16	14.56	2.91	2.874
		ሙከራ ቡድን	16	17.50	3.5	3.246
2	ሰዋሰው	ጥብቅ ቡድን	16	14.06	2.81	3.255
		ሙከራ ቡድን	16	16.81	3.36	3.449
3	ንበት	የጥብቅ ቡድን	16	14.00	2.8	3.033
		ሙከራ ቡድን	16	17.38	3.47	3.519
4	ፍሰት	የጥብቅ ቡድን	16	13.13	2.62	3.879
		ሙከራ ቡድን	16	16.94	3.38	4.553

የሙከራ ቡድኑ እና የጥብቅ ቡድኑ ቃላዊ የመናገር ክሂል መመዘኛ የድህረ ችሎታ ፈተና የቲ-ቴስት ውጤት

ተ.ቁ	መመዘኛ ነጥብ	የቲ-ዋጋ	የነፃነት ደረጃ	የቲ-ሰንጠረዥ	የጉልህነት ደረጃ
1	ቃላት	-2.710	30	.011	አለ
2	ሰዋስው	-2.319	30	.027	
3	ንበት	-2.906	30	.007	
4	ፍሰት	-2.549	30	.016	

$P < 0.05$

አባሪ 15

Co.G and Ex.G Pre- test result

Group Statistics

	Respondents	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Vocabulary	Control group	16	14.88	4.485	1.121
	Experimental group	16	14.50	3.327	.832
Grammar	Control group	16	14.63	4.500	1.125
	Experimental group	16	13.13	3.631	.908
Pronouns	Control group	16	13.56	4.115	1.029
	Experimental group	16	14.06	2.999	.750
Fluency	Control group	16	13.81	4.505	1.126
	Experimental group	16	13.50	3.559	.890

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Vocabulary	Equal variances assumed	.705	.408	.269	30	.790	.375	1.396	-2.476	3.226
	Equal variances not assumed			.269	27.669	.790	.375	1.396	-2.486	3.236
Grammar	Equal variances assumed	.481	.493	1.038	30	.308	1.500	1.446	-1.452	4.452
	Equal variances not assumed			1.038	28.717	.308	1.500	1.446	-1.458	4.458
Pronouns	Equal variances assumed	1.178	.286	-.393	30	.697	-.500	1.273	-3.100	2.100
	Equal variances not assumed			-.393	27.431	.698	-.500	1.273	-3.110	2.110
Fluency	Equal variances assumed	.124	.727	.218	30	.829	.313	1.435	-2.619	3.244
	Equal variances not assumed			.218	28.475	.829	.313	1.435	-2.625	3.250

አባሪ 16

Spss result Co.G and Ex.G

Group Statistics

	Respondents	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Vocabulary	Control group	16	14.56	2.874	.719
	Experimental group	16	17.50	3.246	.811
Grammar	Control group	16	14.06	3.255	.814
	Experimental group	16	16.81	3.449	.862
Pronoun	Control group	16	14.00	3.033	.758
	Experimental group	16	17.38	3.519	.880
Fluency	Control group	16	13.13	3.879	.970
	Experimental group	16	16.94	4.553	1.138

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	T	Df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Vocabulary	Equal variances assumed	.900	.350	-2.710	30	.011	-2.938	1.084	-5.151	-.724
	Equal variances not assumed			-2.710	29.568	.011	-2.938	1.084	-5.152	-.723
Grammar	Equal variances assumed	.719	.403	-2.319	30	.027	-2.750	1.186	-5.171	-.329
	Equal variances not assumed			-2.319	29.900	.027	-2.750	1.186	-5.172	-.328
Pronoun	Equal variances assumed	.349	.559	-2.906	30	.007	-3.375	1.161	-5.747	-1.003
	Equal variances not assumed			-2.906	29.361	.007	-3.375	1.161	-5.749	-1.001
Fluency	Equal variances assumed	.979	.330	-2.549	30	.016	-3.813	1.495	-6.866	-.759
	Equal variances not assumed			-2.549	29.263	.016	-3.813	1.495	-6.870	-.755

አባሪ 17

አባሪ 18